
Reconstructieplan / Milieueffectrapport Beerze Reusel

Deel A

Reconstructiegebied Beerze Reusel

Datum

22 april 2005

Voorwoord

Het Brabantse buitengebied gaat op de schop. Na jaren van plannen maken, is het tijd voor de uitvoering. Brabantbreed zijn naar schatting 2.000 mensen betrokken geweest bij het opstellen van de reconstructieplannen. Het was niet altijd gemakkelijk. Maar dankzij het enorme enthousiasme zijn weerstanden overwonnen. Samen gaan we er nu iets moois van maken, daar ben ik van overtuigd.

De plannen beantwoorden mijn inziens volledig aan wat we samen voor ogen hadden, toen we er in 2000 aan begonnen. Voor de land- en tuinbouw zorgen we voor toekomstperspectief, waar het kan. De Brabantse natuur krijgt met de reconstructie bescherming én kans op herstel, daar waar het nodig is. Verder is er in de plannen veel aandacht voor waterkwaliteit, de opvang van water en de leefbaarheid van kleine kernen.

Mijn waardering gaat naar al die mensen, vrijwilligers en leden van de reconstructiecommissies, die het proces hebben getrokken. Als provinciebestuurder kan ik alleen maar blij en trots zijn dat zoveel mensen deze kans hebben aangegrepen om de leefbaarheid van het Brabantse land te verzekeren en te beschermen voor toekomstige generaties.

Paul Rüpp

Lid van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant

Leeswijzer

Voor u ligt het reconstructieplan Beerze Reusel, inclusief het milieueffectrapport. Dit plan bevat veel informatie. Misschien wilt u alles lezen of misschien bent u alleen geïnteresseerd in enkele onderdelen van het plan. Om u de weg te wijzen, vindt u hier enkele leessuggesties.

Algemeen

Het plan is geschreven vanuit de visie zoals die in de reconstructiecommissie tot stand is gekomen. Dit betekent dat daar, waar gesproken wordt over “we” en “wij”, tot en met het advies aan Gedeputeerde Staten (het “2^e concept”) in alle gevallen de commissie werd bedoeld.

Nu Provinciale Staten het plan hebben vastgesteld is het formeel een plan van Provinciale Staten. Echter, vooral op die plaatsen in de plannen waar gesproken wordt over advisering, maatwerk leveren, uitvoeringsgerichte maatregelen, projecten e.d. wordt nog steeds de reconstructiecommissie bedoeld. Dit betreft met name de hoofdstukken 5 (Visie en doelen) en 6 (Voorkeursalternatief).

Het in detail uitsplitsen van het gebruik van “wij” naar hetzij Provinciale Staten, hetzij Gedeputeerde Staten, hetzij de reconstructiecommissie is, gelet op het gevoerde proces, niet mogelijk en ook niet wenselijk.

Deel A bevat de informatie op hoofdlijnen en is ook zonder deel B te lezen. Wilt u snel een indruk krijgen van de inhoud van dit plan dan kunt u volstaan met het lezen van de samenvatting, hoofdstuk 3 en §4.1.

Hoofdstuk 1. Inleiding. Dit hoofdstuk gaat in op het waarom van het reconstructieplan, wie erbij betrokken zijn en hoe het plan wordt uitgevoerd.

Hoofdstuk 2. De streek in beeld. Hier staan de beschrijving van het gebied en de ontwikkelingen die zouden plaatsvinden als er geen reconstructie zou zijn.

Hoofdstuk 3. Waar willen we naar toe? Hier vindt u de visie op Beerze Reusel. Deze visie geeft weer hoe wij wensen dat het gebied er op hoofdlijnen in 2016 uit ziet. Om de visie handen en voeten te geven en te koppelen aan hetgeen in het algemeen met de reconstructie wordt voorgestaan, is de visie vertaald in (concrete) reconstructiedoelen.

Hoofdstuk 4. Plan en alternatieven. In dit hoofdstuk is het voorkeursalternatief voor Beerze Reusel beschreven en is toegelicht hoe deze keuze tot stand is gekomen. Het voorkeursalternatief is vooral gericht op de eerste planperiode (vier jaar). Het is de eerste stap om de visie te realiseren.

Hoofdstuk 5. Effecten. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de effecten van de reconstructie. Van zowel het voorkeursalternatief als de overige alternatieven zijn de (milieu)effecten bepaald en is aangegeven in welke mate de reconstructiedoelen worden bereikt. Hierbij zijn zowel omgevings- en milieuaspecten als ook sociale en economische aspecten meegenomen.

Hoofdstuk 6. Uitvoering. Hier kunt u lezen hoe wij de uitvoering van het voorkeursalternatief willen organiseren. Ook vindt u hier informatie over de organisatie en financiering van de uitvoering, de in te zetten instrumenten en het flankerend beleid.

Bijlagen. Deel A bevat diverse bijlagen, waaronder een begrippenlijst.

Deel B is met name bedoeld voor lezers die behoefte hebben aan meer diepgang en achtergrondinformatie. Deel B is niet leesbaar zonder deel A. In deel B komen (ten minste) dezelfde onderwerpen aan de orde als in deel A, maar dan uitgebreider. Daarnaast geeft deel B een onderbouwing van de teksten in deel A.

Kaarten

In de delen A en B zijn verscheidene kaarten opgenomen.

In deel A zijn drie kaarten opgenomen: Een topografische kaart van het plangebied, een kaart Omgevingskwaliteit (Plankaart 1) en een kaart Sociale en economische vitaliteit (Plankaart 2). Op de plankaarten 1 en 2 zijn onder andere de gebieden begrensd waarvoor op grond van § 11.6 van deel B een regeling voor doorwerking naar het bestemmingsplan is opgenomen (integrale zonering intensieve veehouderij, in te richten waterbergingsgebieden, bestaand inundatiegebied en de natte natuurplekjes inclusief de 500 meter zones daar omheen). Alleen voor die onderwerpen hebben de plankaarten 1 en 2 een directe juridische betekenis. Op de betreffende kaarten is in de legenda aangegeven voor welke onderwerpen de juridische doorwerking van toepassing is.

Een aantal onderwerpen op de kaarten betekent een wijziging van het Streekplan. Deze onderwerpen zijn genoemd in § 11.5 van deel B.

De overige onderwerpen op plankaart 1 en 2 en de kaarten behorende bij deel B hebben een toelichtende en ondersteunende functie of bevatten een vertaling van bestaand beleid. Ten aanzien van deze onderwerpen hebben de kaarten daarom geen juridische status.

Het regionaal uitvoeringsprogramma is geen onderdeel van het reconstructieplan, en doorloopt derhalve niet dezelfde procedure. Het regionaal uitvoeringsprogramma vloeit voort uit het reconstructieplan en bevat de ambities die de reconstructiecommissie in de periode 2005 - 2008 wil realiseren. Met het regionaal uitvoeringsprogramma worden onze plannen werkelijkheid. Het programma dient als toetsingskader voor projectaanvragen. Het regionaal uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld door Gedeputeerde Staten.

In het schema op de volgende pagina is de samenhang tussen de delen A en B weergegeven. Daarnaast is in het plan per hoofdstuk en/of paragraaf aangegeven met welk hoofdstuk of paragraaf van deel B dit samenhangt.

DEEL A	DEEL B
1. Inleiding	1. Inleiding 1.1. Juridische aspecten
	2. Beleidskader en wettelijk kader
2. De streek in beeld	3. Huidige situatie 4. Autonome ontwikkeling
3. Waar willen we naar toe?	5. Visie en doelen
4. Plan en alternatieven	6. Voorkeursalternatief 7. Alternatieven
5. Effecten	8. Effecten 9. Vergelijking van de alternatieven
6. Uitvoering	10. Uitvoering 12. Flankerend beleid

Inhoud

Samenvatting	13
1 Inleiding	17
1.1 Kwaliteitsimpuls Brabantse platteland	17
1.2 Alle partijen praten en beslissen mee	19
1.3 Een plan voor de toekomst	20
1.3.1 Procedure reconstructieplan/milieueffectrapport	20
1.3.2 Doorwerking	22
1.3.3 Actualisatie, wijziging en uitwerking van het reconstructieplan	22
2 De streek in beeld	23
2.1 Water en bodem	23
2.1.1 Waterberging	23
2.1.2 Waterdoelen en grondwaterstand	23
2.1.3 Water- en bodemkwaliteit	23
2.1.4 Beekherstel	24
2.2 Milieu	24
2.2.1 Ammoniak	24
2.2.2 Stank	25
2.3 Natuur	25
2.3.1 Ecologische hoofdstructuur	25
2.3.2 Verbindingszones	25
2.3.3 Soortenbescherming	25
2.4 Landschap en cultuurhistorie	25
2.4.1 Behoud en herstel van landschap en cultuurhistorie	25
2.4.2 Beeldkwaliteit landelijk gebied	26
2.5 Landbouw	26
2.5.1 Veterinaire kwetsbaarheid	26
2.5.2 Ruimtelijke structuur landbouw	26
2.5.3 Verbrede landbouw	27
2.5.4 Duurzame productie	27
2.6 Recreatie en toerisme	27
2.7 Wonen, werken en leefbaarheid	27
2.7.1 Sociale aspecten in de landbouw	27
2.7.2 Economische vitaliteit	28
2.7.3 Leefbaarheid	28
2.7.4 Verkeer en vervoer	28
3 Waar willen we naar toe?	29
3.1 Visie op een leefbaar platteland: Beerze Reusel in 2016	29
3.2 Toekomstbeeld handen en voeten geven	31

3.3	Beginnen we met alles tegelijk?	33
3.3.1	Faseren	33
3.3.2	Beerze Reusel	33
4	Plan en alternatieven	35
4.1	Voorkeursalternatief	35
4.1.1	Algemene thema's	35
4.1.2	Integrale beschrijving per deelgebied	41
4.2	Ook andere oplossingen	53
4.2.1	Alternatiefontwikkeling	53
4.2.2	Beschrijving van de alternatieven en varianten	53
5	Effecten	57
5.1	Effecten voorkeursalternatief en alternatieven	57
5.1.1	Water en bodem	59
5.1.2	Milieu	60
5.1.3	Natuur	61
5.1.4	Landschap en cultuurhistorie	62
5.1.5	Landbouw	63
5.1.6	Recreatie en toerisme	64
5.1.7	Wonen, werken en leefbaarheid	65
5.2	Effecten van de varianten	65
6	Uitvoering	69
6.1	Uitvoeringsstrategie	69
6.2	Uitvoeringsorganisatie	70
6.3	Uitwerking van het reconstructieplan	70
6.4	Indicatieve kosten	71
6.5	Samenhang in regelingen en instrumenten	72
6.6	Flankerend beleid	72
Bijlage 1	Verklaring begrippen	75
Bijlage 2	Samenstelling reconstructiecommissie	85
Bijlage 3	Samenstelling streekplatform	87
Bijlage 4	Kaarten en CD-ROM	89
	Overzicht van alle kaarten	89
	Inhoud van de CD-ROM	90
Bijlage 5	Deelgebieden	93
Kaarten bij Deel A		
A1	Topografie en toponiemen	
Plankaart 1	Omgevingskwaliteit	
Plankaart 2	Sociale en economische vitaliteit	

Samenvatting

Veranderingen in het landelijk gebied zijn niet alleen van deze tijd. De laatste decennia heeft in heel Brabant en ook in Beerze Reusel een enorme intensivering en vergroting van de productieomvang van de landbouw plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot verdergaande ontginning en rationalisatie van het landschap, het kanaliseren en normaliseren van beeklopen en een diepere ontwatering.

Dit proces van intensivering en schaalvergroting gaat nog steeds door, niet meer zoals eerder gedreven door voedselschaarste maar door de noodzaak om in een situatie van overproductie en steeds opener markten te kunnen concurreren op basis van kostprijs.

Ook is in het landelijk gebied steeds meer plaats ingeruimd voor grootschalige infrastructuur, woningbouw en uitbreiding van bedrijventerreinen.

Deze ontwikkelingen hebben vaak los van de ondergrond en van bestaande gebiedskenmerken plaatsgevonden, hierdoor zijn delen van het gebied landschappelijk en ecologisch versnipperd geraakt.

De laatste jaren neemt het belang van de landbouw af, de maatschappelijke vraag naar functies als natuur, recreatie wonen en werken leggen steeds meer een claim op het landelijk gebied. Al deze functies stellen elk hun eigen, vaak tegenstrijdige, eisen aan de omgeving en zijn elkaar steeds meer in de weg gaan zitten. Gevolg is dat veel boeren hun hoofd nauwelijks boven water kunnen houden en dat de kwaliteit van natuur, landschap en milieu onder druk staat.

We staan nu opnieuw voor een ingrijpende verandering in het landelijk gebied. De verschillende functies in het landelijk gebied moeten weer met elkaar in balans worden gebracht. De opgave waarvoor het reconstructiegebied Beerze Reusel staat is immens.

In onze visie is Beerze Reusel in 2016 een grotendeels verweven en kleinschalig gebied gebleven. Gebiedseigen functioneel gebruik en karakteristieke natuur-, landschappelijke en cultuur-historische waarden zijn het uitgangspunt geweest bij de ontwikkeling van het gebied.

De grote natuurgebieden (Groene Woud, Kempische Landgoederen en Kempische Grensbossen) zijn met elkaar verbonden via de beekdalen. Daarmee is een robuust systeem van natuurgebieden tot stand gekomen. De beken zijn weer zichtbaar in het landschap.

In samenhang met de natuurgebieden zijn toerisme en recreatie verder ontwikkeld, met name voor kleinschalige recreatieve ontwikkelingen zijn er veel mogelijkheden in Beerze Reusel.

Het belang van de intensieve veehouderij is afgenomen, maar vindt wel plaats op locaties waar duurzame ontwikkeling mogelijk is. Een aantal gebieden is primair bestemd voor de landbouw, in andere zijn functies verweven. In kwetsbare gebieden ligt de nadruk op extensieve vormen van grondgebonden landbouw.

We hebben in ons voorkeursalternatief beschreven welke maatregelen we willen nemen om onze visie te realiseren. Het gebied is verdeeld in 24 deelgebieden, per deelgebied is beschreven wat wij willen realiseren.

Voor de intensieve veehouderij is met name de integrale zonering van belang. We hebben extensiverings-, verwevings- en landbouwontwikkelingsgebieden begrensd door de waarden en

belangen in de verschillende gebieden integraal af te wegen, we hebben hierbij nauwgezet de spelregels voor integrale zonering gevolgd. Er is rekening gehouden met natuurlijke randvoorwaarden als water, milieu en natuur en met andere functies zoals wonen, werken en recreatie. Gebieden waar we de ontwikkelingen van de intensieve veehouderij beperkt willen houden zijn de extensiveringsgebieden met primaat natuur (natuurgebieden en zones eromheen) en de overige extensiveringsgebieden (o.a. kernrandzones en andere bebouwingsconcentraties). Het verruimde beleid voor voormalige agrarische bedrijfslocaties en nieuwe economische dragers in zones rondom de kernen en andere bebouwingsconcentraties biedt mogelijkheden om het proces van beëindiging en verplaatsing van intensieve veehouderijen in en nabij deze zones te ondersteunen. In elke gemeente zijn één of enkele deelgebieden begrensd als landbouwontwikkelingsgebied, hier krijgt de intensieve veehouderij ruime ontwikkelingsmogelijkheden.

In 2016 willen we de natuur-, water- en landschapsfuncties van de vele beken en beekdalen die het gebied kent, hersteld hebben. De belangrijkste beken, de Beerze, de Reusel, de Leij en zijstromen, die zo kenmerkend zijn voor Beerze Reusel meanderen dan weer door het landschap. In laaggelegen delen van het beekdal is waterberging gerealiseerd, deels door meestromende berging gekoppeld aan beekherstel en de realisatie van ecologische verbindingzones, deels door het inrichten van waterbergingsgebieden. De belangrijkste waterbergingsgebieden in het beekdal van de Beerze zijn Viermannekesbrug, Baest-Noord, Westelbeers broek en het traject Spekdonken-Molenbroek. In het Reuseldal zijn dat het Diessens Broek, Moergestels Broek, de Gooren en de Gement. In het beekdal van de Leij tenslotte zijn dat de Vloeder, Egelsbroeken, Beekse Dijk-west en ten westen van de Turnhoutse Baan. De kwaliteit van het water in de beken is sterk verbeterd. In de natte natuurgebieden zijn maatregelen genomen om de verdroging op te heffen. Ook de verdroging van landbouwgronden is sterk verminderd.

Voor realisatie van de ecologische hoofdstructuur dienen nog ruim 1600 hectare grond verworven te worden. Door de inzet van extra financiële middelen en de instelling van de grondportefeuille Revitalisering Landelijk Gebied denken we de ecologische hoofdstructuur in 2011 te kunnen realiseren. Nieuwe natuur wordt vooral in de beekdalen gerealiseerd. Daarnaast worden op vele plaatsen ecologische verbindingzones gerealiseerd, om daarmee grotere natuurgebieden met elkaar te verbinden. Langs de Beerze realiseren wij een robuuste ecologische verbinding. Door het nemen van maatregelen als vernatting, ontsnipperingsmaatregelen en vermindering van de ammoniakdepositie zal de kwaliteit van de natuur ook sterk verbeteren.

In Beerze Reusel liggen de regionale natuur- en landschapseenheden Kempische Grensbossen, Kempische Landgoederen en een klein deel van het Groene Woud. De grootschalige natuurgebieden die de kern vormen van deze regionale natuur- en landschapseenheden willen we beschermen tegen verstedelijking en verstening. Bescherming en ontwikkeling van natuur, landschap en cultuurhistorische waarden staan centraal in de regionale natuur- en landschapseenheden. In de landbouwgebieden die gelegen zijn in de regionale natuur- en landschapseenheden stimuleren we met name extensieve, maar wel economisch verantwoorde, vormen van landbouw en recreatie. Ook in andere landschappelijk waardevolle gebieden willen we de bestaande waarden versterken of herstellen.

Een groot deel van Beerze Reusel vormt een aantrekkelijk gebied voor recreatie en toerisme. Om aan de toenemende vraag te voldoen werken wij in het hele gebied aan uitbreiding en verbetering van recreatieve routestructuren, toename van het aantal kleinschalige recreatiebedrijven en agrotourisme, en verbetering van de kwaliteit van bestaande bedrijven.

De werkgelegenheid in het landelijk gebied van Beerze Reusel dient zoveel mogelijk in stand te blijven. Wat dit betreft zien wij kansen in de toeristisch-recreatieve sector en in de ontwikkeling van nieuwe economische dragers. Verder vinden wij het van belang dat er naast economische

vitaliteit voldoende aandacht besteed wordt aan de leefbaarheid in het gebied. Hiertoe worden onder meer voor een deel van de dorpen dorpsontwikkelingsplannen opgesteld.

Wij hechten veel belang aan het in samenhang uitvoeren van maatregelen. Dit betekent dat bijvoorbeeld realisatie van de ecologische hoofdstructuur, regionale waterberging en beekherstel waar mogelijk gezamenlijk worden opgepakt. In dat gebied willen we dan ook de verkaveling van de overgebleven landbouwgronden verbeteren en via functiecombinaties en groenblauwe diensten kansen creëren voor de landbouw.

Een aantal onderdelen van het plan werkt rechtstreeks door in de bestemmingsplannen van gemeenten. Dit geldt voor de integrale zonering voor de intensieve veehouderij, voor de concreet aangewezen waterbergingsgebieden en voor de natte natuurparels incl. een zone van 500 meter daar omheen.

In het kader van een milieueffectrapportage is gekeken naar de effecten van het voorkeursalternatief van het eerste concept reconstructieplan. De milieueffectrapportage is geïntegreerd in dit plan.

Wat betreft **water en bodem** wordt door het realiseren van waterberging de wateroverlast verminderd. De verdroging van natuur en met name de droogteschade op landbouwgronden vermindert door gerichte maatregelen uit het plan. De kwaliteit van water en bodem verbetert door de sanering van lozingen en realisatie van de ecologische hoofdstructuur. De beken worden versneld hersteld.

Het reconstructieplan zorgt voor een verbetering van de **milieukwaliteit**. De emissie van ammoniak neemt in Beerze Reusel af van 4 naar 2,5 kiloton per jaar en de depositie van stikstof op natuur neemt af van gemiddeld 2970 naar 2020 mol per hectare per jaar. De indicatieve streefwaarde voor ammoniakemissie - 2,4 kiloton - wordt in Beerze Reusel net niet gehaald en ook neemt de stikstofdepositie onvoldoende af om aan de kritische waarden voor de zeer kwetsbare natuur (700-1400 mol per hectare per jaar) te voldoen.

Het aantal stankgehinderden door stank uit stallen neemt in Beerze Reusel met ongeveer 10 % af.

Het reconstructieplan zorgt ook voor een uitbreiding van het areaal **natuur**. De ecologische hoofdstructuur wordt echter niet geheel gerealiseerd in 2016. Door maatregelen op het gebied van milieu, vernatting en waterkwaliteit neemt de kwaliteit van de ecologische hoofdstructuur toe.

De verbindingzones worden grotendeels gerealiseerd, inclusief de robuuste verbinding langs de Beerze. De versnippering door infrastructuur neemt af.

Met de beschermde planten- en diersoorten zal het in de toekomst beter gaan, hoewel plaatselijk kans op verstoring of aantasting van leefgebieden aanwezig is.

Het reconstructieplan biedt kansen voor verbetering van **landschappelijke en cultuurhistorische waarden**. Maatregelen ten behoeve van versterking van deze waarden en beeldkwaliteitplannen zorgen voor deze verbetering. Het is wel mogelijk dat plaatselijk aantasting optreedt door bijvoorbeeld de ontwikkeling van landbouwontwikkelingsgebieden.

Het perspectief voor de **landbouw** verbetert door het reconstructieplan. De veterinaire veiligheid verbetert door minder, maar grotere bedrijven en door maatregelen in de keten. De intensieve veehouderij krijgt veel meer perspectief door de aanwijzing van verwevings- en land-

bouwontwikkelingsgebieden en de verplaatsing van bedrijven uit extensiveringsgebieden. In de extensiveringsgebieden neemt het perspectief voor de intensieve veehouderij af.

De grondgebonden landbouwsectoren profiteren door verbetering van de verkavelingstructuur en een betere waterhuishouding. Voor de glastuinbouw zijn mogelijkheden om knelpuntsituaties op te lossen. Ook de kansen voor verbreding en duurzame productie nemen toe, zij het in beperkte mate.

Het perspectief voor de **toeristisch recreatieve sector** verbetert. Deze verbeteringen betreffen zowel de ruimtelijke structuur, als de verbreding en verbetering van het aanbod.

Knelpunten voor in de ecologische hoofdstructuur gelegen bedrijven worden niet opgelost. De belevingswaarde van het landschap neemt toe door investeringen in routestructuren, verbetering van het landschap en uitbreiding van het areaal natuur.

Op het gebied van **wonen, werken en leefbaarheid** levert het reconstructieplan een bijdrage aan het op peil houden van de werkgelegenheid en verbetering van de leefbaarheid in kleine kernen. Nieuwe economische dragers op het platteland, verbreding van de landbouw, een sociaal-economische uitvoeringsorganisatie, investeringen in voorzieningen en maatregelen gericht op versterking van de sociale cohesie dragen hieraan bij.

Op basis van de milieueffectrapportage hebben wij het plan op enkele punten aangescherpt.

1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de aanleiding voor de reconstructie (§ 1.1). Vervolgens komt in § 1.2 de rol van de reconstructiecommissie aan bod en de partijen die daarin zijn vertegenwoordigd. In de laatste paragraaf wordt ingegaan op de wettelijke basis van het reconstructieplan en het milieueffectrapport. Verder komen onderwerpen als planuitwerking en -herziening en het regionaal uitvoeringsprogramma aan de orde.

1.1 Kwaliteitsimpuls Brabantse platteland

Na de varkenspestcrisis van 1997 is de overtuiging gegroeid dat het Brabantse platteland een grondige kwaliteitsverbetering nodig heeft. De reconstructie moet daarvoor zorgen. Toch is het zeker niet zo dat alleen een oplossing wordt gezocht voor de situatie in de intensieve veehouderij. Er is op het platteland sprake van een stapeling van problemen. In het verleden hebben verschillende partijen op hun eigen manier, met eigen organisaties en gelden aan de oplossing daarvan gewerkt. Maar in de loop van de tijd is het inzicht gegroeid dat de problemen gezamenlijk en integraal moeten worden aangepakt. Met integraal bedoelen we dat er met bepaalde maatregelen meerdere doelen tegelijkertijd bereikt kunnen worden.

Sommige problemen zijn al lang bekend, maar het is ons nog niet gelukt om daarvoor adequate oplossingen te vinden. Daarnaast zijn er de laatste decennia problemen bij gekomen of zijn de problemen groter geworden.

Zo is door de schaalvergroting in de veehouderij het aantal locaties met grote stank- en ammoniakemissies toegenomen. Gemeenten kunnen vanwege de stankhinder bijvoorbeeld geen nieuwe huizen bouwen, maar omgekeerd kunnen de intensieve veehouderijen vanwege de stank- en ammoniakwetgeving niet uitbreiden op hun huidige locatie.

Omdat er vaker veel neerslag in korte tijd valt, moet er meer water tijdelijk geborgen worden. Dat is vooral nodig om Eindhoven, 's-Hertogenbosch en Breda in natte perioden te beschermen. Ook nemen de perioden met extreme droogte toe. Daardoor dreigen verschillende natte natuurgebieden te verdwijnen en kampt de landbouw met verdroging van gewassen. Daarom moeten we de verdroging van natuur- en landbouwgebieden versneld aanpakken.

Verder zien we een sterke afname van de soortendiversiteit in landbouwgebieden en raken natuurgebieden meer en meer versnipperd. Een groot aantal planten- en diersoorten dreigt hierdoor uit te sterven. Daarom moeten we onze natuurgebieden vergroten en meer aan elkaar koppelen.

Aan de andere kant neemt de behoefte aan recreatie op het platteland de laatste decennia sterk toe. Omdat recreanten een voorkeur hebben voor gebieden waar het landschap en de cultuurhistorie nog redelijk ongeschonden zijn, is behoud en ontwikkeling van het landschap ook van economisch belang.

Tenslotte neemt de vraag naar alternatieve werkgelegenheid op het platteland de laatste jaren sterk toe, omdat het aantal mensen dat in de landbouw werkt afneemt.

We staan voor de uitdaging de problemen snel en in onderlinge samenhang aan te pakken. De reconstructie van het Brabantse platteland voorziet daarin en kan daarmee voor een forse kwaliteitsimpuls zorgen.

Op 1 april 2002 is de Reconstructiewet concentratiegebieden in werking getreden, met uitzondering van de artikelen 49 tot en met 97 (herverkaveling). Deze wet heeft als doel de verbetering van de ruimtelijke structuur in gebieden met veel intensieve veehouderij (de zogenoemde concentratiegebieden). De provincie Noord-Brabant is, met uitzondering van West-Brabant aangewezen als concentratiegebied.

De zandgronden van de provincie Noord-Brabant zijn opgedeeld in zeven reconstructiegebieden: De Baronie, Boven-Dommel, Beerze Reusel, De Peel, Maas en Meierij, Meierij en Peel en Maas. Voor elk van deze gebieden is conform artikel 11 van de Reconstructiewet een reconstructieplan opgesteld, vastgesteld door Provinciale Staten.

West-Brabant is opgedeeld in twee gebieden: Wijde Biesbosch en Brabantse Delta. Deze gebieden zijn formeel geen reconstructiegebieden, omdat de Reconstructiewet er niet geldt. Toch is besloten hier een vergelijkbaar proces te starten als in de reconstructiegebieden. Voor West-Brabant zijn gebiedsplannen gemaakt.

Voor u ligt het reconstructieplan voor Beerze Reusel. Dit plan geeft aan welke doelen wij nastreven voor het landelijk gebied, welke maatregelen wij daarvoor nemen en hoe wij uitvoering willen geven aan de reconstructie. Bij het opstellen van het reconstructieplan hebben we rekening gehouden met Koepelplan en het Streekplan.

Het reconstructiegebied Beerze Reusel omvat de gemeenten Goirle, Hilvarenbeek, Oirschot, Reusel-De Mierden, Bladel, Eersel en een deel van Oisterwijk (de voormalige gemeente Moergestel).

Figuur 1.1 Ligging van het reconstructiegebied Beerze Reusel

1.2 Alle partijen praten en beslissen mee

De reconstructie is een ambitieus en ingrijpend proces, waarbij de betrokkenen in de streek zelf voor een groot deel de toekomst bepalen. Dat is een proces van geven en nemen. De partijen verdedigen elk hun eigen belangen, maar zijn ook afhankelijk van elkaar. Alleen door een goede samenwerking kunnen de betrokken partijen een afgewogen en gedragen plan maken. De intensieve samenwerking heeft twee belangrijke voordelen. Er wordt optimaal gebruik gemaakt van de kennis van de verschillende partijen op regionaal en lokaal niveau. Die bundeling van kennis is een verrijking voor het plan. Doordat alle partijen van begin af aan bij de opstelling van het plan betrokken zijn geweest, bestaat er voldoende draagvlak voor de uitvoering ervan.

Op 17 januari 2003 hebben Provinciale Staten voor elk reconstructiegebied een Regionale Reconstructiecommissie ingesteld. De reconstructiecommissies adviseren Gedeputeerde Staten over allerlei onderwerpen die te maken hebben met de reconstructie. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Reconstructiewet zijn de reconstructiecommissies al begonnen met de voorbereidingen voor het reconstructieplan. In juli 2004 hebben de reconstructiecommissies het zogenaamde tweede concept van het reconstructieplan als advies aangeboden aan Gedeputeerde Staten.

De reconstructiecommissie Beerze Reusel is samengesteld uit afgevaardigden van alle gemeenten, waterschappen, de Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie, de Brabantse Milieufederatie en terreinbeherende organisaties, de recreatiesector en een vertegenwoordiger van het sociaal-economisch platform (zie hieronder). Rijk en provincie hebben een adviserende rol in de reconstructiecommissie (zie bijlage 2 voor de samenstelling van de reconstructiecommissie).

Daarnaast heeft elke gemeente een klankbordgroep (Bladel en Reusel-De Mierden hebben een gezamenlijke klankbordgroep). Hierin zitten lokale afgevaardigden van partijen uit de reconstructiecommissie, maar ook mensen met een andere achtergrond. Bijvoorbeeld landgoedeigenaren, heemkundeverenigingen en bewonersorganisaties. De klankbordgroepen adviseren de reconstructiecommissie. Het reconstructieplan is daardoor afgestemd op de specifieke problemen in het gebied. Bovendien steunen alle betrokkenen uit de streek het plan.

Met het reconstructieplan wordt een basis gelegd voor de toekomst van Beerze Reusel. Nu staan we voor de taak om binnen het bestaande krachtenveld, met soms sterk uiteenlopende belangen, te zorgen dat de reconstructiedoelen gehaald worden. Het draagvlak in en de creativiteit van de streek blijven daarbij van groot belang!

Een belangrijk onderdeel van het reconstructieplan is het versterken van de sociaal-economische vitaliteit in het gebied. Hiervoor is een sociaal-economisch platform ingesteld. Dit platform heeft de reconstructiecommissie geadviseerd over het te formuleren sociale en economische beleid. In het platform werken gemeenten, Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie, Kamers van Koophandel, kennisinstellingen, recreatie- en toerisme ondernemers en andere belangenorganisaties samen (zie bijlage 3, voor de samenstelling van het Platform Streekontwikkeling de Kempen). Inmiddels is het Streekplatform opgeheven en zijn haar taken overgenomen door de reconstructiecommissie. Hiertoe is de reconstructiecommissie versterkt met een vertegenwoordiger vanuit het midden- en kleinbedrijf en Leader+.

1.3. Een plan voor de toekomst

Met het Reconstructieplan leggen wij een wettelijke basis voor een perspectiefvolle ontwikkeling van het landelijk gebied in Beerze Reusel. In de volgende hoofdstukken beschrijven we daarom het gewenste toekomstbeeld voor het gebied en de keuzes die daarvoor nodig zijn.

1.3.1. Procedure reconstructieplan/milieueffectrapport

Het reconstructieplan kan ingrijpende consequenties hebben. Daarom is bij de vaststelling een zorgvuldige procedure uit de Algemene wet bestuursrecht gevolgd. In de Reconstructiewet staat dat Gedeputeerde Staten een ontwerp-reconstructieplan opstellen. Hiervoor was het advies van de reconstructiecommissie de basis. Dit plan heeft vier weken ter inzage gelegen. Tijdens deze periode heeft iedereen bedenkingen kunnen indienen bij Gedeputeerde Staten. Zij hebben vervolgens aan Provinciale Staten een afgewogen voorstel gedaan over de ingediende bedenkingen en de vaststelling van het reconstructieplan.

Na vaststelling van het reconstructieplan door Provinciale Staten hebben de ministers van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit het plan goedgekeurd. Hierna hebben Gedeputeerde Staten het reconstructieplan bekend gemaakt. Daarmee is het reconstructieplan in werking getreden. Tegen het plan kan beroep ingesteld worden bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Bij het reconstructieplan hoort een regionaal uitvoeringsprogramma. Dit bevat de ambities die wij in de periode 2005-2008 willen realiseren, inclusief een overzicht van verantwoordelijkheden en beschikbare of benodigde budgetten. Het regionaal uitvoeringsprogramma is de basis voor de afspraken die de provincie met het Rijk maakt over doelrealisatie en financiering. Het regionaal uitvoeringsprogramma wordt vastgesteld door Gedeputeerde Staten. Gedeputeerde Staten bekijken jaarlijks of het regionaal uitvoeringsprogramma geactualiseerd moet worden.

Het reconstructieplan dient vergezeld te gaan van een milieueffectrapportage. Dat is verplicht op grond van de Wet milieubeheer en het daarbij behorende besluit milieueffectrapportage. Doel van de procedure van de milieueffectrapportage is het milieuaspect een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming. Overigens worden tegenwoordig niet alleen milieuaspecten, maar ook sociale en economische aspecten meegenomen.

Belanghebbenden zijn in een vroeg stadium in de gelegenheid gesteld aanbevelingen te doen over wat in het milieueffectrapport onderzocht dient te worden. Een onafhankelijke instantie, de Commissie voor de milieueffectrapportage, heeft nagegaan of alle feiten kloppen en of alle relevante (milieu)aspecten zijn meegenomen. Dankzij het proces van de milieueffectrapportage zijn de voorgestelde oplossingen goed doordacht. En door alternatieven of varianten voor te stellen, zijn er andere realistische oplossingen voor milieukwesties naar voren gekomen.

De procedure van de milieueffectrapportage heeft integraal onderdeel uitgemaakt van het planvormingsproces. Daarom zijn reconstructieplan en milieueffectrapport geïntegreerd. Het reconstructieplan/milieueffectrapport voldoet daarmee aan alle eisen die de wetgever stelt aan een milieueffectrapport. De belangrijkste onderdelen van het milieueffectrapport zijn opgenomen in dit deel A van het reconstructieplan/milieueffectrapport. In deel B zijn alle wettelijk benodigde onderdelen van een milieueffectrapport opgenomen (zie tabel 1.1). De bij het milieueffectrapport behorende teksten zijn overigens niet apart te herkennen.

De procedure van de milieueffectrapportage is begonnen met een zogenoemde Startnotitie (Provincie Noord-Brabant, 31 oktober 2002). Deze geeft in hoofdlijnen informatie over aanleiding en doel van het reconstructieplan en het verloop van de procedure. Vervolgens is via inspraak op de Startnotitie aan de betrokkenen en de wettelijke adviseurs gevraagd welke aspecten in het milieueffectrapport onderzocht moeten worden en welke mogelijke alternatieven zij relevant vinden. De Commissie voor de milieueffectrapportage en het bevoegd gezag

(Gedeputeerde Staten) hebben mede op basis van deze inspraak aanbevelingen gedaan voor de inhoud van het milieueffectrapport. Deze zijn opgenomen in de Richtlijnen voor het milieueffectrapport, vastgesteld op 8 april 2003.

Op basis van de Richtlijnen is het MER opgesteld. De uitkomsten van het MER hebben een rol gespeeld bij de vaststelling van het ontwerpconstructieplan. Van 30 september tot en met 28 oktober 2004 heeft het ontwerpconstructieplan met een geïntegreerde MER ter inzage gelegen. Ook is er een hoorzitting gehouden. Op 14 december 2004 heeft de Commissie-m.e.r. een positief toetsingsadvies uitgebracht. Provinciale Staten hebben dit toetsingsadvies samen met de aanbevelingen van de commissie-m.e.r. betrokken bij de besluitvorming over het Reconstructieplan. Met de vaststelling van het reconstructieplan hebben Provinciale Staten tevens het MER vastgesteld op basis van de m.e.r.-procedure uit de Wet Milieubeheer.

Tabel 1.1 Eisen aan een milieueffectrapport en de plaats in dit plan

Art. 7.10 Wet milieu- beheer	Gestelde eisen	Plaats in deel B van het reconstructieplan/ milieueffectrapport
A	Een beschrijving van de voorgenomen activiteit	H6 Voorkeursalternatief
B	Een beschrijving van alternatieven en de motivering voor de keuze van de alternatieven	H7 Alternatieven
B	Een beschrijving van het meest milieuvriendelijke alternatief	§9.2 Meest milieuvriendelijke alternatief
B	Een beschrijving van de wijze waarop de voorgenomen activiteit wordt uitgevoerd	H10 Uitvoering
C	Een beschrijving van relevante, eerder genomen besluiten en te nemen besluiten	H2 Beleidskader en wettelijk kader
D	Een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu	H3 Huidige situatie
D	Een beschrijving van de te verwachten ontwikkelingen van het milieu indien activiteit noch alternatieven worden ondernomen	H4 Autonome ontwikkelingen
E	Een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven	H8 Effecten
F	Een vergelijking van de effecten van de voorgenomen activiteit en elk van de in beschouwing genomen alternatieven	H9 Vergelijking van de alternatieven
G	Een overzicht van leemten in de onder D en E bedoelde beschrijvingen en beschrijvingen ten gevolge van het ontbreken van gegevens	§8.4 Leemten in kennis en informatie
H	Een samenvatting die een algemeen publiek voldoende inzicht geeft	Bijlage 4 van deel B

1.3.2 Doorwerking

De Reconstructiewet biedt de mogelijkheid om ruimtelijke beslissingen die in het reconstructieplan worden genomen, rechtstreeks van invloed te laten zijn op het Streekplan en het bestemmingsplan. Onderdelen in het reconstructieplan die afwijken van het Streekplan gelden als een herziening van het Streekplan.

Voor het bestemmingsplan gaat dat iets anders. Onderdelen in het reconstructieplan die doorwerken in het bestemmingsplan zijn benoemd en begrensd in het reconstructieplan. Die onderdelen gelden dan als een voorbereidingsbesluit in de zin van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Het bestemmingsplan moet nog wel apart aangepast worden.

Sommige onderdelen van dit reconstructieplan hebben niet deze rechtstreekse invloed, maar kunnen wel effect hebben op mogelijkheden voor nieuwe ontwikkelingen. In hoofdstuk 4 is beschreven welke onderdelen van dit plan doorwerken in het bestemmingsplan, in hoofdstuk 11 van deel B wordt deze onderdelen uitgebreid toegelicht.

1.3.3 Actualisatie, wijziging en uitwerking van het reconstructieplan

Het Reconstructieplan bestrijkt ten hoogste twaalf jaar. Volgens de wet moeten Gedeputeerde Staten eens in de vier jaar - parallel aan de vierjaarlijkse cyclus van bestuursafspraken - bezien of het plan gewijzigd (geactualiseerd) moet worden (artikel 12, lid 2 Reconstructiewet). De redenen daarvoor kunnen andere prioriteiten in het beleid zijn, maar ook andere omstandigheden (conform artikel 26 van de Reconstructiewet).

Als het plan veranderd wordt, is dezelfde procedure nodig als hierboven beschreven.

Gedeputeerde Staten maken gebruik van de mogelijkheid tot actualiseren door binnen vier jaar een reconstructieplan op te stellen met de onderwerpen die op dit moment niet uitgewerkt zijn, maar wel als opdracht voor het reconstructieplan zijn meegegeven (zie fasering in §3.3).

Uitgangspunt daarbij is steeds de visie van de reconstructiecommissie voor 2016 (zie §3.1). Het bijgestelde plan borduurt voort op dit plan en speelt in op de actuele stand van zaken van dat moment.

In de praktijk is het onmogelijk om voor alle wensen en doelstellingen directe maatregelen te formuleren. De wet biedt de mogelijkheid om onderdelen van het reconstructieplan nader uit te werken. In hoofdstuk 6 is aangegeven welke gebieden voor een uitwerking van het reconstructieplan, ook wel planuitwerking genoemd, in aanmerking komen. Wil men het instrument herverkaveling inzetten dan is een planuitwerking verplicht. Ook op een planuitwerking is de hierboven beschreven procedure van toepassing.

2 De streek in beeld

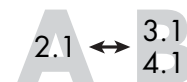
Dit hoofdstuk beschrijft in hoofdlijnen de huidige situatie in Beerze Reusel. Hierbij wordt ingegaan op enerzijds de omgevingskwaliteit (het samenhangende systeem van water en bodem, milieu, natuur, landschap en cultuurhistorie) en anderzijds de sociale en economische vitaliteit (landbouw, recreatie en toerisme en het woon-, werk- en leefklimaat).

Ook is de autonome ontwikkeling beschreven. Hierin staan de te verwachten ontwikkelingen tot 2016 wanneer de reconstructie niet zou worden uitgevoerd.

De huidige situatie met bijbehorende problematiek en de autonome ontwikkeling vormen de basis voor de visie op Beerze Reusel zoals beschreven in het volgende hoofdstuk.

De huidige situatie is ook het referentiekader voor de effectbepaling in het kader van de milieueffectrapportage.

2.1 Water en bodem

2.1.1 Waterberging

In perioden van overvloedige neerslag is er op veel plaatsen in het gebied sprake van wateroverlast. Vooral in de beekdalen geven de grote hoeveelheden water problemen. Daarom wordt bovenstrooms gezocht naar mogelijkheden om de 'vloedgolven' te dempen. Dat kan door enerzijds het water langer vast te houden in de haarvaten en anderzijds door uitbreiding van het areaal waterbergingsgebied. De waterberging zal de eerste jaren langzaam op gang komen omdat deze grotendeels volgt op de aankoop van gronden voor de realisatie van de ecologische hoofdstructuur. Momenteel berekenen de waterschappen welke deel van de 3744 hectare zoekgebied voor regionale waterberging in Beerze Reusel daadwerkelijk gerealiseerd moet worden. Teneinde pickafvoeren op te vangen zijn de gebieden Logtse Velden, Viermannekesbrug en Moerasbos Hapert ingericht als waterbergingsgebied.

2.1.2 Waterdoelen en grondwaterstand

Enerzijds hebben we te maken met perioden met veel neerslag. Anderzijds zien we steeds meer perioden van extreme droogte, mede door de snelheid waarmee regenwater wordt afgevoerd en de vele grondwateronttrekkingen. Hierdoor verdroogt de natuur die afhankelijk is van relatief natte omstandigheden. Er zijn en worden projecten opgestart om de verdroging in natuurgebieden te bestrijden. Van de in 1994 verdroogde natuurgebieden was Brabantbreed in 2000 slechts 3% hersteld. De verdrogingsdoelstelling - 40% van de verdroogde natuurgebieden moet in 2010 zijn hersteld - wordt niet gehaald, onder andere omdat de grondverwerving stagneert. Indien het huidige tempo doorzet is in 2016 ruim 11% van de in 1994 verdroogde natuur hersteld.

2.1.3 Water- en bodemkwaliteit

In het algemeen zijn de zandgronden in Beerze Reusel gevoelig voor de uitspoeling van nitraat en fosfaat. In grote delen van Beerze Reusel is sprake van overschrijding van de basisnorm (MTR, Maximaal Toelaatbaar Risico) voor nitraat in grond- en oppervlaktewater en van fosfaat in oppervlaktewater.

Voor de gewenste bodemkwaliteit in natuurparels en prioritaire gebieden is vooral fosfaat een

knelpunt. Uit onderzoek blijkt dat veel landbouwgronden grote hoeveelheden fosfaat bevatten vanwege de jarenlange ophoping in de bovengrond. De belasting van de bodem met mineralen uit de landbouw neemt waarschijnlijk af. Bij voortzetting van het huidige beleid bedraagt in 2030 de ophoping meer dan acht ton fosfaat per hectare in vrijwel het gehele gebied. Ondanks de invoering van de EU-Nitraatrichtlijn overschrijden in 2030 de concentraties nitraat en fosfaat in het grond- en/of oppervlaktewater nog steeds de basisnorm.

De waterkwaliteit is in het algemeen onvoldoende om de gewenste natuurdoeltypen in de natte natuurgebieden te halen.

In vrijwel heel Beerze Reusel worden zowel in het grond- als oppervlaktewater de MTR-normen voor koper, nikkel en zink overschreden. Door de voormalige zinkfabrieken in de Kempen, worden in delen van Beerze Reusel ernstige en deels urgente verontreinigingen met cadmium en zink aangetroffen.

Naast lozingen van huishoudens en bedrijven is het effluent (gereinigde water) van rioolwaterzuiveringen en riooloverstorten eveneens van belang voor de kwaliteit van het oppervlaktewater. In Beerze Reusel liggen de rioolwaterzuiveringen van Hapert en Biest-Houtakker. De rioolwaterzuivering Hapert is recent gesaneerd.

In het buitengebied zijn nog ongeveer 300 ongezuiverde lozingen van huishoudens en bedrijven (situatie begin 2004). Ook zijn nog enkele risicovolle overstorten aanwezig. Het beleidsdoel om alle ongezuiverde lozingen en overstorten uiterlijk in 2005 te saneren wordt niet gehaald. De grondwaterwinning nabij Vessem is zeer kwetsbaar voor verontreinigingen van het grondwater. Met name bestrijdingsmiddelen vormen een probleem voor de drinkwaterwinning.

2.1.4 Beekherstel

Van de beken met de functie waternatuur voldoet 80% niet aan het streefbeeld. In Beerze Reusel betreft dit onder andere de Reusel, de Rosep, de Kleine Beerze, de Groote Beerze, de Aa of Goorloop en het Spruitenstroompje.

De afgelopen jaren zijn verschillende beekherstelprojecten uitgevoerd. Dit betreft echter vaak maar een paar aspecten, zoals meandering of waterkwaliteit. Aankoop van grond is in veel gevallen het struikelblok.

2.2 Milieu

2.2.1 Ammoniak

De *ammoniakemissie* in Beerze Reusel bedroeg 4,1 kiloton in 2003. Plaatselijk is de emissie zeer hoog, met name rond Goirle, Diessen, Oirschot, Hooge en Lage Mierde en Reusel. Voor Brabant geldt een reductie van de ammoniakemissie tot 18 kiloton ammoniak als inspanningsverplichting. Voor Beerze Reusel is dit vertaald in een streefwaarde van 2,3 kiloton per jaar. Door toepassing van de AMvB-huisvesting, de afname van de veestapel en de afname van de ammoniakemissie bij aanwending, zal de ammoniakemissie sterk dalen. In 2016 bedraagt de ammoniakemissie in Brabant 20 kiloton per jaar. De inspanningsverplichting voor Brabant wordt dus niet gehaald. In Beerze Reusel is dit 2,5 kiloton per jaar in 2016. Hier wordt de streefwaarde dus ook niet gehaald.

De *stikstofdepositie* is dermate hoog dat in nagenoeg alle natuurgebieden de kritische depositiewaarde wordt overschreden. Het aantal plaatsen waar stikstof wordt uitgestoten (puntbronnen) daalt onder invloed van de Wet ammoniak en veehouderij, de Natuurbeschermingswet en de vertaling van de Europese regels (Vogel- en Habitatrichtlijn, IPPC) in landelijke wetgeving en door het beëindigen en samenvoegen van bedrijfslocaties van intensieve veehouderijen. De stik-

stofdepositie in 2016 zal bijna overal hoger zijn dan de kritische depositiewaarde van de zeer kwetsbare gebieden, maar waarschijnlijk voor een deel lager dan de kritische depositiewaarde van de overige kwetsbare gebieden.

2.2.2 Stank

De intensieve veehouderij zorgt voor stankhinder. Hoe groter het bedrijf en hoe dichter bij stankgevoelige objecten, des te groter de hinder. Door de schaalvergroting in de intensieve veehouderij en het stoppen en omzetten van agrarische bedrijven in woonfuncties, is de problematiek toegenomen. Deze verweving heeft ook tot gevolg dat veel intensieve veehouderijbedrijven geen of weinig ontwikkelingsmogelijkheden meer hebben.

De overlap van woonkernen met stankcirkels is in het algemeen beperkt tot een aantal kleine kernen. Het aantal stankgehinderden door stank uit stallen bedraagt bij toepassing van de AMvB huisvesting in 2016 circa 16% van de bevolking in Beerze Reusel.

2.3 Natuur

2.3.1 Ecologische hoofdstructuur

In Beerze Reusel ligt 17.855 hectare ecologische hoofdstructuur. Ongeveer 1623 hectare nieuwe natuur moet nog gerealiseerd worden. Met de voorziene inzet van financiële middelen mag verwacht worden dat de realisatie van de ecologische hoofdstructuur in 2018 binnen bereik ligt. Het streven van het Rijk is circa 40% van de nieuwe natuur te realiseren door middel van beheer en 60% via verwerving van gronden. De aankoop van gronden is uiterlijk in 2016 afgerond en in 2018 volledig ingericht.

De natuur in Beerze Reusel staat onder grote druk. Door vooral versnippering, verdroging, vermessing (bijvoorbeeld stikstofdepositie), verzuring, verstoring en matige waterkwaliteit worden op veel plaatsen de gewenste natuurodoeltypen nog niet gerealiseerd. Een groot aantal ont-snipperingsprojecten wordt uitgevoerd.

2.3.2 Verbindingszones

In Beerze Reusel moet 94,5 km ecologische verbindingszone worden gerealiseerd. Gezien de snelheid waarmee projecten worden uitgevoerd, is de verwachting dat de verbindingszones in 2012 nog niet zijn gerealiseerd. Mogelijk zelfs niet in 2018.

Langs de Beerze is een robuuste ecologische verbinding gepland. De totale lengte is circa 20 kilometer. De realisatie van de robuuste verbindingen zal volgens het Rijksbeleid in 2016 gereed zijn.

2.3.3 Soortenbescherming

In Beerze Reusel heeft een aantal gebieden een bijzondere beschermingsstatus gekregen op basis van het belang van deze gebieden voor zeldzame soorten of habitats. De betere planologische bescherming van natuurgebieden, de realisatie van de ecologische hoofdstructuur en ecologische verbindingszones en de soortenbescherming door de Flora- en faunawet leiden naar verwachting tot een vermindering van de achteruitgang van beschermde en zeldzame soorten. Dit voor zover deze achteruitgang niet te wijten is aan de milieumomstandigheden.

2.4 Landschap en cultuurhistorie

2.4.1 Behoud en herstel van landschap en cultuurhistorie

De kwaliteit van het landschap staat nog steeds onder druk van een sluipende nivellering en vervlakking. Er is in Beerze Reusel sprake van een sterke versnippering, veroorzaakt door het

grote aantal infrastructurele elementen (A58, A67, de provinciale wegen, zoals de N612, N62, N269, N283, N284, en het Wilhelminakanaal).

In een aantal gebieden zijn de cultuurhistorische relictten nog duidelijk herkenbaar in het landschap. Veel van de gebieden met hoge waarden zijn in agrarisch gebruik.

De aanwezige dynamiek biedt mogelijkheden voor het herstel van structuren en het creëren van nieuwe landschappen. Een deel van de gemeente Oirschot is gelegen in het Belvédèregebied het Dommeldal. Daarom is in dit gebied de cultuurhistorische identiteit sterker richtinggevend voor de inrichting en ruimte.

De middelen die het Rijk inzet, zullen leiden tot een betere groenblauwe dooradering en tot meer groen in en om de stad. In Beerze Reusel ligt een deel van het groene hart van Brabant, 'Het Groene Woud'. Dit gebied is in de Nota Ruimte aangewezen als nationaal landschap.

2.4.2 Beeldkwaliteit landelijk gebied

Agrarische bebouwing komt sterk verspreid in het landschap voor. Dit doet afbreuk aan het groene en landelijke karakter van Beerze Reusel. Het risico bestaat dat vrijkomende locaties ongewenst worden hergebruikt of leeg blijven staan. Ook kan nieuwe bebouwing op verkeerde plekken worden neergezet, wat leidt tot 'verrommeling' van het landschap.

2.5 Landbouw

2.5.1 Veterinaire kwetsbaarheid

De komende jaren worden op bedrijfs- en ketennivo maatregelen genomen om de veterinaire veiligheid te verbeteren.

2.5.2 Ruimtelijke structuur landbouw

Vooraf regels op het gebied van stankhinder, uitstoot van ammoniak en omvang van agrarische bouw kavels beperken de ontwikkelingsmogelijkheden van agrarische bedrijven. Door ruimteclaims vanuit stedelijke, infrastructurele, ecologische en landschappelijke functies loopt het areaal landbouwgrond verder terug. Hierdoor nemen de ontwikkelingsmogelijkheden van agrarische bedrijven plaatselijk verder af.

In de melkveehouderij is de gemiddelde veedichtheid in Beerze Reusel 2,3 grootvee eenheden per hectare. Het proces van schaalvergroting in de melkveehouderij zet zich door. Dit leidt tot een verdere loskoppeling van grond en productie. Hierdoor neemt de veedichtheid toe. Waarschijnlijk neemt de omvang van deze sector af door het verdwijnen van melkquotum uit het gebied.

De productieomvang van de intensieve veehouderij blijft naar verwachting gelijk ten opzichte van de omvang na uitvoering van de Regeling Beëindiging Veehouderijbedrijven (RBV1 en RBV2). Het aantal ondernemers zal echter sterk dalen; het aantal locaties zelfs nog sterker. De gemiddelde bedrijfsgrootte neemt daardoor fors toe. Naar verwachting daalt het aantal veehouderijbedrijven in de periode tot 2016 tot minder dan de helft van het huidige aantal.

In de glastuinbouw zal de trend naar schaalvergroting verder doorzetten. Steeds meer glastuinbouwbedrijven gaan dicht bij elkaar produceren om schaal- en milieuvoordeel maximaal te benutten.

In de akker- en tuinbouw is er een trend naar intensievere teelten. Waarschijnlijk neemt de akker- en tuinbouw in areaal af. Op het overblijvende areaal wordt intensiever geteeld, onder meer door het gebruik van teeltondersteunende voorzieningen. Veel akkerbouwbedrijven kunnen niet de sprong naar een toekomstgericht, gespecialiseerd akkerbouwbedrijf maken.

2.5.3 Verbrede landbouw

Het aandeel bedrijven met verbrede landbouw (neveninkomsten uit andere dan primaire agrarische productie, bijvoorbeeld uit zorg, natuur- en landschapsbeheer, recreatie of streekproducten) ligt in Beerze Reusel boven het gemiddelde voor Noord-Brabant. Vanuit de landbouw is er veel behoefte aan verbreding omdat de inkomsten uit de traditionele landbouw onder druk staan.

De betekenis van verbrede landbouw neemt toe. Agrotourisme zal zowel in kwaliteit als in kwantiteit toenemen. Voor dagrecreatie, verkoopactiviteiten en zorgboerderijen wordt een verdere groei verwacht. De omvang van agrarisch natuurbeheer neemt ook toe.

2.5.4 Duurzame productie

De biologische landbouwproductie in Brabant blijft achter ten opzichte van het landelijk gemiddelde. In Beerze Reusel waren in oktober 2000 25 biologische bedrijven, inclusief omschakelende bedrijven. Het aandeel biologische bedrijven ligt boven het gemiddelde van Noord-Brabant. De ontwikkeling van biologische landbouw wordt sterk bepaald door de afzetmogelijkheden. Indien de groei van de afgelopen twee jaar voor Brabant wordt doorgetrokken naar 2010, zal op 5,6% van de landbouwgrond biologisch geteeld worden. Het Rijksdoel van 10% wordt daarmee niet gehaald.

2.6 Recreatie en toerisme

In Beerze Reusel heeft de verblijfsrecreatieve sector een middelmatige omvang. Vooral door de toename van het aantal vitale ouderen neemt het aantal korte vakanties toe. Deze groep is niet gebonden aan het hoogseizoen, gaat relatief veel op vakantie in eigen land, vraagt een goede kwaliteit van voorzieningen en heeft redelijk veel geld te besteden. Er is daarom vraag naar algehele kwaliteitsverbetering van verblijfsrecreatie.

Beerze Reusel is zonder meer één van de sterke toeristisch-recreatieve regio's in Brabant. De oprukkende verstedelijking vanuit Eindhoven en Tilburg biedt enerzijds mogelijkheden voor groei. Anderzijds vormt die een bedreiging voor de recreatieve aantrekkelijkheid van het gebied.

In Beerze Reusel zijn recreatieve routestructuren ontwikkeld, zowel voor fietsers, skaters, wandelaars als ruiters. Het platteland wordt nog beter toegankelijk gemaakt door middel van netwerkstructuren voor wandelen, fietsen en paardrijden. Het is de bedoeling om heel Brabant te voorzien van het fietsknooppuntensysteem. Er worden fietspaden aangelegd en er komt een ruiterroutenetwerk met overnachtingsmogelijkheden.

2.7 Wonen, werken en leefbaarheid

2.7.1 Sociale aspecten in de landbouw

Er zijn grote veranderingen gaande in de agrarische sector: schaalvergroting, specialisatie, verbreding en bedrijfsbeëindiging. Het aantal bedrijven neemt de laatste jaren in hoog tempo af. De afname van de werkgelegenheid in de landbouw en de daaraan gelieerde agribusiness, leidt op termijn tot veranderingen in de werkgelegenheidsstructuur van het landelijk gebied. De teruggang in arbeidsplaatsen in de agrarische sector wordt in Beerze Reusel door de economische groei in andere sectoren grotendeels opgevangen. Er is niettemin een verschil tussen het gevraagde en aangeboden opleidingsniveau en tussen het gevraagde werknemerschap en het aangeboden ondernemerschap. Het agrarisch ondernemerschap als basis voor de plattelands-economie zal steeds meer verdwijnen.

2.7.2 Economische vitaliteit

De bedrijvigheid in Beerze Reusel wordt gekenmerkt door industrie en handel. Het gebied kent een relatief grote werkloosheid onder laaggeschoolden. De grootste knelpunten liggen op het vlak van de beschikbaarheid van hoogopgeleid personeel met de benodigde kennis om innovaties door te voeren. Ontwikkeling van ‘nieuwe economische dragers’ in het landelijk gebied moet de veranderingen in de landbouw opvangen. Hieronder wordt verstaan: vernieuwende economische activiteiten (product- en procesinnovatie), al dan niet gebaseerd op bestaande activiteiten. Naast de economische sectoren landbouw, recreatie en toerisme en overige bedrijvigheid, hebben ook natuur en landschap, wonen, zorg en welzijn economische potentie. In Beerze Reusel zijn vooral mogelijkheden in de recreatieve sector, zakelijke dienstverlening zoals ICT en telewerkcentra, en zorgboerderijen. In de agribusiness zijn hiervoor weinig mogelijkheden. Voor kleine, startende ondernemers bestaat behoefte aan kleinschalige huisvestingsmogelijkheden. Hierbij kan eventueel gebruik gemaakt worden van geschikte voormalige agrarische bedrijfslocaties.

2.7.3 Leefbaarheid

De leefbaarheid op het platteland staat onder druk. Door de toegenomen mobiliteit en de individualisering van plattelandbewoners wordt de afzetmarkt van voorzieningen kleiner. Kleine ondernemers sluiten de deuren, wat leidt tot een verdere toename van de mobiliteit en een afname van de sociale functie van voorzieningen. De sociale cohesie en identiteit van dorpskernen vermindert door de toegenomen individualisering. Mensen zonder lokale binding die zich vestigen in het buitengebied versterken dit. Dorpsbewoners zijn echter wel steeds meer betrokken bij ontwikkelingen in hun dorp.

In de kleine kernen neemt de behoefte aan combinaties van wonen, zorg en dienstverlening toe. De overheden stimuleren het opzetten van multifunctionele voorzieningen en projecten.

2.7.4 Verkeer en vervoer

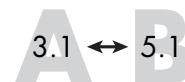
Zowel openbaar vervoer als autobereikbaarheid van het landelijk gebied staan onder druk. De autobereikbaarheid van bedrijven en de plattelandskernen wordt in Beerze Reusel vooral bepaald door de doorstroming op de snelwegen rondom Tilburg en Eindhoven. In de toekomst nemen op de grotere wegen de problemen toe. Dit komt door verschuiving van verkeer van lokale naar grotere wegen wegens aanpassingen aan de lokale wegen in het kader van Duurzaam Veilig. Ook neemt het aantal verkeersbewegingen toe door veranderingen in de werkgelegenheids- en voorzieningenstructuur.

3 Waar willen we naar toe?

In dit hoofdstuk geven wij onze visie op Beerze Reusel, met de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen in het achterhoofd. Wij beschrijven hoe wij wensen dat het gebied er in 2016 op hoofdlijnen uitziet. Dit doen wij tegen de achtergrond van het Streekplan van 2002 en van de notitie Hoofdlijnen Provinciale Uitgangspunten voor de reconstructie uit 1999. De visie voor Beerze Reusel (§3.1) geeft richting aan de gewenste ontwikkeling van het gebied. Vervolgens is deze visie vertaald in meer concrete reconstructiedoelen (§3.2). Het hoofdstuk wordt afgesloten met het onderdeel fasering (§3.3). Vanwege het grote aantal reconstructiedoelen hebben wij besloten niet alles direct op te pakken. Wij richten ons de eerste jaren (de eerste fase) op de onderdelen die in de periode tot 2008 moeten worden behaald of in gang gezet om de reconstructiedoelen in 2016 te behalen. In §3.3 staan de reconstructiedoelen voor de eerste fase.

3.1 Visie op een leefbaar platteland: Beerze Reusel in 2016

De ontwikkelingen zoals beschreven in het vorige hoofdstuk geven aan dat het landelijk gebied van Beerze Reusel ingrijpend verandert. We staan in de reconstructie voor de uitdaging om deze ontwikkelingen in goede banen te leiden. Zodanig dat een gevarieerd en kwalitatief hoogwaardig buitengebied ontstaat dat klaar is voor de 21ste eeuw.

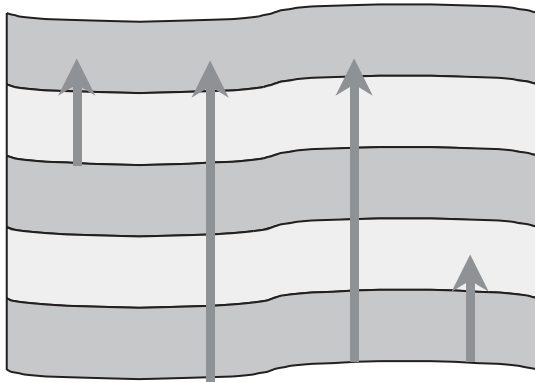
In het verleden is de omgevingskwaliteit vaak ondergeschikt gemaakt aan de eisen van het economisch gebruik, zoals de landbouw, andere bedrijvigheid en wonen. Daardoor is op veel plaatsen een eenvormig en grootschalig landschap ontstaan. De natuur is versnipperd geraakt en kan daardoor niet meer goed ecologisch functioneren. Het watersysteem heeft haar veerkracht verloren. In natte perioden treedt steeds vaker wateroverlast op, in droge perioden is steeds vaker sprake van een watertekort. Beken zijn veelal gekanaliseerd, waardoor ze hun ecologische en landschappelijke waarde hebben verloren. De kwaliteit van water en lucht laat vaak te wensen over, plaatselijk is er sprake van stankhinder.

Voor 2016 wensen wij dat het gebruik van het landelijk gebied meer aangepast is aan de natuurlijke omstandigheden.

Een belangrijk uitgangspunt voor de reconstructie is dat de verbetering van de kwaliteit van natuur, landschap en milieu samen moet gaan met verbetering van de sociale en economische vitaliteit.

De visie voor Beerze Reusel is gebaseerd op het streefbeeld 2016 dat de reconstructiecommissie voor het gebied heeft opgesteld. Deze visie weerspiegelt het wensbeeld voor 2016.

De beschrijving van de visie wordt voorafgegaan door een toelichting op het logo voor Beerze Reusel. In het logo zijn de belangrijkste beeldkenmerken van Beerze Reusel in één oogopslag zijn te herkennen. Deze essentiële kenmerken komen terug in de visie voor 2016. Beerze Reusel is te karakteriseren met een vlag, waarbij de horizontale groene strepen de dekzandruggen met de bossen aangeven. De beekdalen snijden daar van zuid naar noord doorheen. Tussen dekzandruggen en beekdalen vinden wonen, werken en recreëren plaats.

Figuur 3.1 Logo Beerze Reusel

Beerze Reusel is in 2016 een kleinschalig gebied gebleven, waarin de verschillende functies verweven zijn. In de spreiding van wonen en werken is nog duidelijk een historisch patroon te herkennen.

Zowel functioneel gebruik, kenmerkend voor de streek, als karakteristieke natuur-, landschapelijke en cultuurhistorische waarden zijn het uitgangspunt geweest bij de ontwikkeling van het gebied.

Het belang van de intensieve veehouderij is afgenomen. De bedrijven liggen wel op locaties waar duurzame ontwikkeling mogelijk is. In kwetsbare gebieden vinden vooral extensieve vormen van grondgebonden landbouw plaats.

In het landelijk gebied is de agrarische werkgelegenheid verder teruggelopen. Dit verlies aan arbeidsplaatsen is in 2016 voor een belangrijk deel gecompenseerd. Dat is gebeurd door specialisatie of een tweede tak van de agrarische bedrijven en door een toename van de werkgelegenheid in recreatie, industrie en dienstverlening.

Beerze Reusel is in 2016 erg aantrekkelijk voor extensieve dagrecreatie. Het kleinschalige Kempische landschap en de afwisseling tussen openheid en geslotenheid maken dat er veel mogelijkheden zijn voor wandelen, fietsen en paardrijden. De aantrekkelijkheid en toegankelijkheid van het gebied zijn verder vergroot.

De grote natuurgebieden (het Groene Woud, de Kempische Landgoederen en de Kempische Grensbossen) zijn met elkaar verbonden via de beekdalen. Daarmee is een robuust systeem van natuurgebieden tot stand gekomen. De beken zijn weer zichtbaar in het landschap. De variatie in de grote natuurgebieden valt op. Naast grootschalige ruige natuur met heidevelden die beweiden worden door grote grazers en verlosing van het bos, zijn vooral tussen de Regte Heide en Landgoed De Utrecht fraaie landgoederen te vinden. In de Mortelen en Baest zijn de oude bosgebieden met cultuurhistorische waarden vernat. Daarnaast zijn er natuurgebieden als de Neterselse en Landschotse Heide met hun kenmerkende overgangen van heide, bos, landbouwgronden en beekdalen.

Het noordelijk deel van het reconstructiegebied kent enkele relatief uitgestrekte, rationeel verkavelde gebieden die door natuurontwikkeling aan variatie hebben gewonnen.

Bij Goirle is het contrast tussen de dichte stedelijke bebouwing en het karakteristieke beekdal van de Leij versterkt. De beekdalen vormen met de zuidelijker gelegen Regte Heide een eenheid. Tussen Hilvarenbeek en Moergestel is in De Gement een grootschalig natuurgebied ont-

staan dat tevens als overstromingsvlakte dient. Dit gebied gaat naar het oosten over in een groot landbouwontwikkelingsgebied. Daarin vindt een deel van de inplaatsing van agrarische bedrijven plaats. Ook tussen de Kampina en Baest is een belangrijke overstromingsvlakte verder ontwikkeld. Rondom Hilvarenbeek en Oirschot is het cultuurhistorisch waardevolle landschap versterkt. De glastuinbouwbedrijven hebben zich verder geconcentreerd bij Oirschot. Het zuidelijk deel van Beerze Reusel kent nog steeds een rij kleine kernen; grofweg van Hoge Mierde tot Wintelre met daaromheen een authentiek Brabants landschap. Ten zuiden van deze kleinere kernen ligt een rij dorpen waarin beperkte verstedelijking heeft plaatsgevonden. De beekdalen hebben weer de ruimte gekregen en tussen de dorpen door zijn de schakels van de beken versterkt via onder meer de omleiding van de Raamsloop en de Robuuste Ecologische Verbinding met het natuurpark rondom de Beerze.

Ook hier heeft op een aantal plaatsen de intensieve veehouderij ontwikkelingskansen gekregen. Buiten de beekdalen heeft de landbouw nog altijd een prominente plaats. Er is sprake van een sterke verweving met andere functies. Door de aanwezigheid van veel landschappelijke en natuurelementen, de merendeels kleinschalige verkaveling en belangrijke cultuurhistorische waarden, is er sprake van een gebied met een hoge landschappelijke kwaliteit.

3.2 Toekomstbeeld handen en voeten geven

In §3.1 is het gewenste toekomstbeeld voor Beerze Reusel beschreven. De visie wordt in deze paragraaf uitgewerkt in (meer concrete) reconstructiedoelen voor Beerze Reusel. De reconstructiedoelen zijn gebaseerd op de visie en op de Rijksuitgangspunten, het Rijkskader en het Koepelplan “Reconstructie aan zet”.

In Beerze Reusel ligt een groot aantal opgaven op het terrein van zowel omgevingskwaliteit als sociale en economische vitaliteit. Het betreffen doelstellingen met betrekking tot water en bodem, milieu, natuur en landschap, maar ook op het terrein van landbouw, recreatie en toerisme en wonen, werken en leefbaarheid.

De wateropgave behelst het herstel van de veerkracht van het watersysteem. Gezien de vele beken en het grote aantal natte natuurgebieden is dat een omvangrijke opdracht. Om wateroverlast te voorkomen, wordt een aantal gebieden aangewezen voor waterberging. Een groot aantal beektrajecten wordt hersteld. Water wordt meer bovenstrooms vastgehouden, in de haarvaten van het systeem. De verdroging in een aantal natuur- en landbouwgebieden wordt verminderd. Waar mogelijk wordt het grondgebruik afgestemd op het natuurlijke watersysteem. De kwaliteit van het oppervlaktewater dient in heel Beerze Reusel te verbeteren. Daarnaast zijn er enkele prioritaire natuurgebieden die bijzondere aandacht behoeven. In het zeer kwetsbare grondwaterbeschermingsgebied Vessem dient de belasting van het grondwater met mineralen en bestrijdingsmiddelen te verminderen. Tenslotte moeten de ongezuiverde lozingen uiterlijk in 2005 zijn gesaneerd.

De milieukwaliteit moet worden verbeterd door minder ammoniakbelasting voor de (zeer) kwetsbare natuurgebieden en door het verminderen van de stankhinder.

Andere opgaven met betrekking tot milieu betreffen het ondersteunen van initiatieven op het gebied van mestbewerking en -verwerking en duurzame energie. Ook moet de geluidsbelasting in stiltegebieden en de lichtbelasting in donkere gebieden afnemen of gehandhaafd blijven op het huidige niveau.

Met betrekking tot natuur is de belangrijkste opgave in Beerze Reusel de versnelde aanleg en inrichting van de ecologische hoofdstructuur (in 2011). Onderdeel van een duurzaam eco-

gisch netwerk vormt het realiseren van ecologische verbindingzones en het opheffen van versnipperingsknelpunten. In Beerze Reusel is voorzien in de realisatie van een robuuste ecologische verbindingzone in het stroomgebied van de Beerze (inclusief de Groote en Kleine Beerze). Door minder verdroging en vermesting wordt voldaan aan de noodzakelijke randvoorwaarden voor de realisatie van de natuurdoelen. De begrenzing van de regionale natuur- en landschapseenheden Kempische Grensbossen, Kempische Landgoederen en het Groene Woud is afgerond. Bij het realiseren van de doelstellingen voor deze gebieden speelt agrarisch natuurbeheer een grote rol. Een gebiedsdekkende aanpak is belangrijk. Samenwerkingsverbanden van agrariërs en andere grondeigenaren kunnen hier invulling aan geven.

De kenmerkende kwaliteiten en diversiteit van het landschap in Beerze Reusel (bijvoorbeeld de afwisseling tussen open en besloten, droge en natte gebieden) moeten behouden, versterkt en verder ontwikkeld worden. De cultuurhistorische, architectonische en aardkundige waarden zijn hierbij het uitgangspunt. Dit geldt bij het inrichten van gebieden met nieuwe functies en bij de uitwerking van concrete projecten. Een voorbeeld is de landschappelijke en architectonische inpassing van nieuwe intensieve bedrijven. Daarnaast wordt het landschapsbeeld verbeterd door de sloop van oude, leegstaande gebouwen. Ten slotte kunnen nieuwe landgoederen bijdragen aan een versterking van de landschappelijke kwaliteiten van Beerze Reusel.

Het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden voor een duurzame landbouw is een belangrijke reconstructiedoelstelling. Daartoe worden gebieden aangewezen waar intensieve veehouderijbedrijven, die in hun ontwikkelingen worden belemmerd, de mogelijkheid krijgen om hun bedrijf voort te zetten. Bedrijven op goede locaties behouden hun ontwikkelingsmogelijkheden. De grondgebonden landbouw is een belangrijke drager van het agrarische cultuurlandschap. Door de ruimtevrage vanuit andere functies, de (nog steeds) hoge grondprijs, de lage grondmobiliteit en de toenemende (internationale) concurrentie, staat de economische positie van de grondgebonden landbouw onder druk. De verkavelingsituatie van veel bedrijven is niet optimaal. De ruimtelijke structuur moet daarom beter. De melkveehouderij is op een aantal plaatsen te intensief waardoor de gewenste kwaliteit van bodem, water en milieu niet is te realiseren. Hier dient extensivering plaats te vinden. Enkele glastuinbouwbedrijven zijn gelegen op locaties waar geen ontwikkelingsmogelijkheden meer zijn. Voor deze bedrijven worden de mogelijkheden van verplaatsing onderzocht. De opgave voor de reconstructie is niet alleen ruimte te scheppen voor schaalvergroting en concentratie. Ook in biologische landbouw, verbreding, functiecombinaties en groenblauwe diensten worden kansen gecreëerd voor de landbouw.

Recreatie en toerisme zijn perspectiefrijke sectoren in Beerze Reusel. Belangrijke reconstructieopgaven zijn: vergroten van de toegankelijkheid van het landelijk gebied en de mogelijkheden voor recreatief medegebruik, verbeteren van de kwaliteit van het toeristisch-recreatieve product, vergroten van de verscheidenheid en verruimen van de mogelijkheden voor recreatie en toerisme op voormalige landbouwbedrijven.

Om de sociale en economische structuur in Beerze Reusel te versterken, worden vier speerpunten onderscheiden. Allereerst dienen de sociale aspecten van veranderingen binnen de landbouw te worden opgevangen. Daarnaast moeten er nieuwe economische mogelijkheden voor het platteland, onder andere nieuwe economische dragers, worden ontwikkeld. Ook is aandacht nodig voor maatregelen die de leefbaarheid op het platteland vergroten. Tenslotte dient er nadrukkelijk aandacht te zijn voor de uitvoering van het sociale en economische beleid. Hiervoor moet een uitvoeringsorganisatie worden ingericht die lokale en regionale initiatieven op sociaal en economisch gebied initieert, stimuleert en begeleidt.

3.3 **Beginnen we met alles tegelijk?**

3.3.1 **Faseren**

De hierboven genoemde reconstructiedoelen voor Beerze Reusel omvatten een breed scala aan onderwerpen. Het gelijktijdig werken aan al deze doelen is complex en ambitieus. Er is daarom voor gekozen niet alle reconstructiedoelen direct in de komende vier jaar op te pakken. Op basis van wettelijke en beleidseisen, haalbaarheid, samenhang en onze eigen prioriteiten hebben wij reconstructiedoelen gekozen die wij in de eerste periode (tot 2008) willen behalen en/of in gang zetten. Deze reconstructiedoelen zijn hieronder genoemd en worden in het voorkeursalternatief (hoofdstuk 4) verder uitgewerkt.

De reconstructiedoelen die op dit moment niet worden opgepakt, komen aan de orde in de tweede (tot 2012) of derde planperiode (tot 2016). De reconstructiedoelen zijn dus al wel bepaald, maar worden gefaseerd opgepakt. In § 5.4 van deel B is deze fasering nader toegelicht en wordt de achtergrond van onze keuzes beschreven.

3.3.2 **Beerze Reusel**

In de eerste planperiode wordt in Beerze Reusel gestart met de uitvoering van een kleine dertig doelen. Dit zijn doelen die zowel de omgevingskwaliteit als vergroting van de sociale en economische vitaliteit bevorderen.

Voor het thema water wordt in de eerste planperiode gewerkt aan het verminderen van wateroverlast, het herstellen van beken en het verbeteren van de waterhuishouding voor landbouw en natuur. Ook de kwaliteit van water en bodem wordt verbeterd. Dat gebeurt door sanering van riooloverstorten en ongezuiverde lozingen en het terugdringen van de uitspoeling van fosfaat en nitraat. Voor het thema milieu wordt in de eerste planperiode gewerkt aan het verminderen van de ammoniakbelasting van natuurgebieden en door het terugdringen van de stankhinder. De in dit plan opgenomen integrale zonering voor de intensieve veehouderij vormt hiervoor een belangrijk instrument.

Door de doelen voor water en lucht te realiseren, neemt ook de kwaliteit van de natuur toe.

De begrenzing van de regionale natuur- en landschapseenheden is afgerond, er wordt een begin gemaakt met het realiseren van de doelstellingen voor deze gebieden.

Om de landschappelijke kwaliteit te verbeteren, worden intensieve veehouderijbedrijven groen en architectonisch ingepast en worden oude, leegstaande gebouwen gesloopt.

Voor het thema landbouw wordt door de integrale zonering de ruimtelijke structuur van de intensieve veehouderij beter afgestemd op de omgeving. Sterke bedrijven die als gevolg van de reconstructie in hun ontwikkeling worden belemmerd krijgen een mogelijkheid tot voortzetting op een andere locatie. Initiatieven voor verbreding van de landbouw worden ondersteund.

Een door de gemeenten en provincie aangestelde streekmanager gaat aan de slag met projecten gericht op het verbeteren van de sociale en economische omstandigheden en het versterken van de leefbaarheid op het platteland.

De versterking van de toeristisch-recreatieve sector wordt op basis van onze toeristisch-recreatieve visie ter hand genomen.

Bij het realiseren van deze doelen worden cultuurhistorische en landschappelijke waarden behouden en waar mogelijk versterkt. De maatregelen worden afgestemd op de aanwezige natuurwaarden.

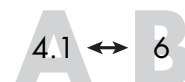
4 Plan en alternatieven

Dit hoofdstuk beschrijft het voorkeursalternatief voor Beerze Reusel (§ 4.1). Het voorkeursalternatief geeft onze keuzes met betrekking tot de uitvoering van de reconstructiedoelen weer. Het vormt de kern van het reconstructieplan. De visie op het gebied (§ 3.1), de reconstructiedoelen en de fasering (§ 3.2 en 3.3) zijn belangrijke bouwstenen voor het voorkeursalternatief.

Naast het hierna beschreven voorkeursalternatief zijn alternatieven bekeken (zie § 4.2). Door het vergelijken van verschillende oplossingen en het doorrekenen van de effecten van de verschillende alternatieven, inclusief het voorkeursalternatief, hebben wij het voorkeursalternatief nog verder aangescherpt.

4.1 Voorkeursalternatief

In deze paragraaf worden de voorgenomen activiteiten per deelgebied beschreven. De thema's die relevant zijn per deelgebied zijn zo concreet mogelijk beschreven in § 4.1.2 en de belangrijkste onderdelen zijn op kaart gezet (plankaarten 1 en 2). De deelgebieden komen in beginsel overeen met de gebieden die in het streefbeeld zijn beschreven (oktober 2002). Soms zijn enkele gebieden samengevoegd of is een deelgebied gesplitst (zie bijlage 5 voor de kaart met deelgebieden). Een aantal thema's kan niet specifiek per deelgebied worden uitgewerkt maar geldt voor meerdere deelgebieden. Deze thema's zijn in § 4.1.1 beschreven.

Voor een uitgebreidere beschrijving van het voorkeursalternatief wordt verwezen naar hoofdstuk 6 in deel B: het voorkeursalternatief is daar thematisch uitgewerkt.

Een deel van de voorgenomen activiteiten is al verder uitgewerkt in projecten die in de periode 2005-2008 worden uitgevoerd. Deze staan in het regionaal uitvoeringsprogramma, waarin ook een uitgebreide beschrijving per project is opgenomen.

4.1.1 Algemene thema's Integrale Zonering

De Reconstructiewet schrijft voor dat het reconstructieplan een integrale zonering voor intensieve veehouderij moet bevatten. Integrale zonering is het indelen van het reconstructiegebied in drie zones: gebieden met perspectief voor primair intensieve veehouderij, gebieden met perspectief voor hetzij natuur hetzij woonfuncties en gebieden waar natuur, landschap, cultuurhistorie, wonen, werken en landbouw met elkaar zijn verweven. Wij hebben deze zones begrensd door de waarden en belangen in de verschillende gebieden integraal af te wegen. Er is rekening gehouden met natuurlijke randvoorwaarden als water, milieu en natuur en met functies als wonen, werken en recreatie. De drie gebieden heten achtereenvolgens landbouwontwikkelingsgebieden, extensiveringsgebieden en verwevingsgebieden. De integrale zonering voor de intensieve veehouderij in Beerze Reusel is weergegeven op plankaart 2.

In landbouwontwikkelingsgebieden zijn bouwblokken tot 2,5 hectare, mogelijk met inachtneming van de in deel B opgenomen voorwaarden. De toekenning/uitbreiding van bouwblokken boven de 2,5 hectare is -op grond van dit reconstructieplan- niet rechtstreeks mogelijk. Hiervoor geldt een goedkeuringsvereiste. Gedeeltes van landbouwontwikkelingsgebieden waar

sprake is van een overlap met kwetsbare functies, zijn als secundaire landbouwontwikkelingsgebieden aangeduid. Het overige deel is primair landbouwontwikkelingsgebied en hier dient in eerste instantie eventuele nieuwvestiging plaats te vinden. Het vestigingsbeleid voor de intensieve veehouderij in primaire en secundaire landbouwontwikkelingsgebieden is opgenomen in hoofdstuk 11 van deel B. De kern daarvan is dat nieuwvestiging van intensieve veehouderijbedrijven in het secundaire gebied niet mogelijk is. Het verbod op nieuwvestiging in het secundaire landbouwontwikkelingsgebied vervalt indien Gedeputeerde Staten hebben besloten dat de Brabantbrede balans van in- en uitplaatsing zulks vereist.

In verwevingsgebieden zijn bouwblokken tot 1,5 hectare, met inachtneming van de in deel B opgenomen voorwaarden mogelijk. De toekenning/uitbreiding van bouwblokken boven de 1,5 hectare is -op grond van dit reconstructieplan- niet rechtstreeks mogelijk. Hiervoor geldt een goedkeuringsvereiste.

In extensiveringsgebieden hebben intensieve veehouderijen geen duurzaam perspectief. In extensiveringsgebieden met primaat natuur geldt, net als bij verwevings- en landbouwontwikkelingsgebieden, een lager beschermingsniveau van stankgevoelige objecten. Voor de overige extensiveringsgebieden blijft het huidige beschermingsniveau gehandhaafd.

Voor de integrale zonering wordt het instrument van planologische doorwerking ingezet. De gebieden in de integrale zonering werken door in het bestemmingsplan (zie verder § 11.6.1 van deel B).

Perspectiefvolle bedrijven die in een extensiveringsgebied liggen willen wij ondersteunen bij verplaatsing naar een duurzame locatie in een verwevings- of bij voorkeur landbouwontwikkelingsgebied. Een belangrijke randvoorwaarde is dat door een dergelijke verplaatsing duidelijke milieuwinst of winst op ruimtelijk gebied wordt behaald. Gezien de sterke verwevenheid van natuur, wonen en landbouw in Beerze Reusel is een duidelijke meerwaarde van verplaatsing niet altijd gegarandeerd. In een aantal gevallen zullen wij dan ook kiezen voor het reduceren van de ammoniakemissie via technische maatregelen.

Bij verplaatsing van bedrijven hanteren wij voor zover mogelijk het uitgangspunt “geen uitplaatsing zonder inplaatsing”. Dat wil zeggen dat wij streven naar verplaatsing van intensieve veehouderijen binnen ons eigen gebied. Een ander uitgangspunt is dat er geen inplaatsing in een landbouwontwikkelingsgebied (via nieuwvestiging of op een duurzame locatie), of op een duurzame locatie in het verwevingsgebied, plaatsvindt zonder dat daarmee een knelpunt in extensiveringsgebied wordt opgelost (geen inplaatsing zonder uitplaatsing).

Verplaatsing van intensieve veehouderijbedrijven / Ontwikkeling van landbouwontwikkelingsgebieden

Elk volwaardig bedrijf dat wil verplaatsen uit een extensiveringsgebied kan een beroep doen op de reconstructiecommissie voor ondersteuning bij de verplaatsing. Deze ondersteuning kan alleen plaatsvinden als daarmee daadwerkelijk een knelpunt in een extensiveringsgebied wordt opgelost. Wij geven de voorkeur aan verplaatsing naar een (vrijkomende) bestaande duurzame locatie in een landbouwontwikkelingsgebied of een verwevingsgebied. Onder bepaalde voorwaarden is het mogelijk een nieuwe locatie te realiseren in een landbouwontwikkelingsgebied, deze voorwaarden zijn genoemd in § 11.6.1 van deel B.

Op basis van de balans tussen in- en uitplaatsing gaan wij ervan uit dat nieuwvestiging daadwerkelijk nodig is in ons gebied. Voor zover mogelijk willen wij uniforme criteria voor nieuwvestiging hanteren. Een vereiste is dat uitbreiding en nieuwvestiging van intensieve veehouderijbedrijven in een landbouwontwikkelingsgebied de draagkracht van dat gebied niet overschrijdt. Bovendien hanteren wij als uitgangspunt dat nieuwvestiging alleen kan plaatsvinden op de meest perspectiefvolle locaties.

Om een goed oordeel te vormen over de mogelijkheden voor uitbreiding en nieuwvestiging

van bedrijven hebben wij een beeldkwaliteitsplan voor alle landbouwontwikkelingsgebieden laten maken. Op basis hiervan hebben wij een aantal criteria voor nieuwvestiging geformuleerd. Hierbij is onderscheid te maken in enerzijds criteria die algemeen gelden en anderzijds criteria die gebaseerd zijn op de landschappelijke kwaliteit uit het beeldkwaliteitsplan.

Algemene uitgangspunten:

- De maximale omvang van de bouwblokken bedraagt 3 hectare. Deze maximale omvang geldt overigens ook voor de uitbreiding van bestaande locaties in landbouwontwikkelingsgebieden.
- Slechts in uitzonderlijke gevallen kan bij gebleken noodzaak medewerking worden verleend aan een grotere uitbreiding van het bouwblok.

Uitgangspunt vanuit het beeldkwaliteitsplan:

- een nieuwvestigingslocatie ligt bij voorkeur op minimaal 300 meter vanaf doorgaande wegen en gemengde linten;
- doorzichten vanuit de linten worden bij voorkeur zoveel mogelijk vrij gehouden;
- kruispunten worden bij voorkeur zoveel mogelijk vrij gehouden;
- waar ruimte is wordt concentratie van bedrijven nagestreefd in clusters, die zodanig zijn ingericht dat bedrijven enige afstand tot elkaar houden. Deze concentratie heeft als voordeel dat op deze plekken een nieuw type landschap kan worden ontworpen;
- bij de inrichting van een landbouwontwikkelingsgebied worden laanstructuren gereconstrueerd;
- de bouwblokken worden zodanig ingericht dat de woning aan de weg is gesitueerd met een voorerf van ongeveer 40 meter breed, de kavels worden deels omgeven met forse boomsingels;
- er zijn geen eisen aan de vormgeving van het woonhuis, anders dan welke in de gemeentelijke bestemmingsplannen zijn vastgelegd. De stallen worden uitgevoerd in gedekte kleuren.

Uit het beeldkwaliteitsplan blijkt dat het noordelijke deel van het gebied meer draagkracht heeft voor intensieve veehouderij dan het zuidelijk deel. In het noorden zijn meer mogelijkheden voor concentratie van bedrijven. In het zuiden zijn enkele landbouwontwikkelingsgebieden waar eigenlijk geen ruimte voor nieuwvestiging is. In deze landbouwontwikkelingsgebieden is slechts ruimte voor uitbreiding van een deel van de bestaande bedrijven.

Het beeldkwaliteitsplan geeft aan dat er in de gezamenlijke landbouwontwikkelingsgebieden ruimte is voor 20 - 25 nieuwvestigingslocaties. In § 4.1.2 wordt voor elk van de landbouwontwikkelingsgebieden een indicatie gegeven van de mogelijkheden voor nieuwvestiging, op basis van het beeldkwaliteitsplan en onze eigen overwegingen.

Indien dit onvoldoende blijkt te zijn om de noodzakelijke verplaatsingen te realiseren vinden wij het verantwoord om de criteria met betrekking tot afstand tot een lint of doorgaande weg, het vrijhouden van de doorzichten en van kruispunten minder strikt te hanteren. Ten tijde van opstelling van het tweede generatie reconstructieplan evalueren wij in hoeverre de gehanteerde criteria voor de ontwikkeling van landbouwontwikkelingsgebieden voldoende tegemoet komt aan de vraag naar inplaatsingslocaties.

Het beeldkwaliteitsplan vormt een leidraad voor de meer specifieke en gedetailleerde ontwikkelings- en beeldkwaliteitsplannen die per landbouwontwikkelingsgebied worden opgesteld op het moment dat een gebied in ontwikkeling wordt genomen. Deze beeldkwaliteitsplannen vormen onderdeel van de eisen die Gedeputeerde Staten stellen om nieuwvestiging in een landbouwontwikkelingsgebied mogelijk te maken. Pas in de bestemmingsplannen worden de definitieve mogelijkheden voor uitbreiding van bouwblokken en nieuwvestiging vastgelegd.

Bebouwingsconcentraties

Kernrandzones, bebouwingsclusters en bebouwingslinten zijn in de meeste gevallen begrensd als extensiveringsgebied. Vaak nog met een zone eromheen. In verband met de stankwetgeving zijn de ontwikkelingsmogelijkheden voor intensieve veehouderij op dit moment zeer beperkt. Wij verwachten dan ook dat de intensieve veehouderij in de betreffende bebouwingsconcentraties op termijn verdwijnt. De nog aanwezige intensieve veehouderijen willen wij ondersteunen bij verplaatsing naar een plek buiten de bebouwingsconcentraties.

Door middel van de verruimde mogelijkheden voor hergebruik van voormalige agrarische bebouwing en vestiging van nieuwe economische dragers, zoals geregeld in de partiële herziening van het Streekplan 2002, denken wij voldoende mogelijkheden te hebben om de gewenste verplaatsingen te realiseren. Het verruimde beleid voor voormalige agrarische bebouwing is overigens niet uitsluitend van toepassing op bebouwingsconcentraties die als extensiveringsgebied zijn gezoned. Om dit verruimde beleid te mogen toepassen moet de gemeente een integrale visie voor het gebied opstellen. De visie dient een gedegen ruimtelijke onderbouwing te bevatten en aan te geven hoe een verbetering van de kwaliteit van de omgeving zal worden gebruikt.

Met de hiervoor omschreven totaalaanpak van kernrandzones en overige bebouwingsconcentraties denken wij zowel de leefbaarheid te kunnen verbeteren als de kwaliteit van de omgeving te versterken. Ook willen wij hiermee het aantal stankgehinderten terugdringen.

Varkensvrije zone

De Reconstructiewet schrijft de begrenzing van varkensvrije zones voor. De varkensvrije zones hadden een functie in het beteugelen van de verspreiding van besmettelijke ziekten en de bestrijding van deze ziekten na een eventuele uitbraak. Hierbij ging het bijvoorbeeld om de varkenspest. Op grond van besluiten van de Europese Commissie (beschikking 2003/859/EG d.d. 5 december 2003) is het nu mogelijk om bij een uitbraak van varkenspest de dieren te vaccineren. Uit nader onderzoek van Alterra en CDIC-Lelystad blijkt dat de varkensvrije zones nu uit veterinaire oogpunt geen meerwaarde meer hebben. Dit heeft er toe geleid dat de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselveiligheid aan de provincies heeft verzocht geen varkensvrije zones meer in de plannen op te nemen. In het Bestuurlijk Overleg Reconstructie op 22 april 2004 hebben de provincies toegezegd dit verzoek in te willigen.

Waterthema's

Waterberging

In het reconstructieplan hebben wij 'bestaand inundatiegebied', 'in te richten waterbergingsgebied' en 'voorlopige reserveringsgebieden 2050' opgenomen. De in te richten waterbergingsgebieden worden in het kader van de reconstructie ingericht. De bestaande inundatiegebieden en de in te richten waterbergingsgebieden, zoals weergegeven op plankaart 1, werken door in het bestemmingsplan (zie verder §11.6.2).

Voor de voorlopige reserveringsgebieden 2050 gelden de regels uit het Streekplan met betrekking tot de ontwikkeling van (grootschalige) kapitaalintensieve functies, zoals woonwijken, bedrijventerreinen, vestigingsgebieden voor de glastuinbouw, projectlocaties voor de intensieve veehouderij en grote recreatiecomplexen. Dit betekent dat ontwikkeling van deze functies alleen mogelijk is als daardoor de geschiktheid van het gebied voor waterberging niet verloren gaat en de investering vanuit het oogpunt van veiligheid en schaderisico's verantwoord is.

De waterschappen zullen in de loop van de eerste planperiode de definitieve omvang en locatie van de waterbergingsgebieden op perceelsniveau vastleggen. Hiermee worden alle tot 2050 in te richten waterbergingsgebieden bedoeld. Dit betekent dat de 'voorlopige reserveringsgebieden 2050' in het tweede generatie plan vervangen worden door concreet begrensde gebieden. Zowel bij berging in de ecologische hoofdstructuur als in landbouwgebieden dient rekening

gehouden te worden met de waterkwaliteit. In de ecologische hoofdstructuur is de waterkwaliteit belangrijk voor het beschermen of realiseren van natuurdoelen. In landbouwgebieden is een goede waterkwaliteit van belang in verband met voedselveiligheid en gezondheid van het vee. Indien de waterkwaliteit onvoldoende is voor het realiseren van de natuurdoelen wordt in eerste instantie gezocht naar alternatieve locaties. Mochten deze niet voorhanden zijn wordt in overleg tussen waterschap, provincie en terreinbeheerder bezien of met aangepaste inrichting de waterberging alsnog in het beoogde gebied gerealiseerd kan worden.

Waterdoelen

Een belangrijke doelstelling is het hydrologisch herstel van de delen van de ecologische hoofdstructuur die zijn aangemerkt als natte natuurparel. Hiertoe worden vernattingsmaatregelen tot aan de rand van de natuurparels genomen. Bij herstel van natte natuurparels kan in het aangrenzende landbouwgebied schade ontstaan door te natte omstandigheden. Uitgangspunt hierbij is dat alle betrokken partijen instemmen met de te nemen maatregelen. Verwacht wordt dat groenblauwe diensten een bijdrage kunnen leveren aan het vinden van oplossingen. Vooral voor de landbouw is het van belang dat in een vroeg stadium bekend is hoe nadelen worden gecompenseerd.

Om te voorkomen dat de natte natuurparels verder verdrogen, wordt er een beschermingsbeleid gevoerd. Dit beschermingsbeleid geldt voor de natte natuurparels, inclusief een zone van gemiddeld 500 meter daaromheen. Dit wordt de 'beschermingszone natte natuurparel' genoemd. De natte natuurparels, inclusief de beschermingszone zoals weergegeven op plankaart 1, werken door in het bestemmingsplan (zie verder §11.6.3 van deel B).

Wij gaan ervan uit dat indien in de praktijk win-win situaties kunnen worden bereikt voor natuur en landbouw het beschermingsbeleid praktisch gehanteerd wordt.

Ook verdrogingsbestrijding op landbouwgronden is een belangrijke doelstelling. Aandachtspunt hierbij is dat fosfaat en zware metalen worden gemobiliseerd en zo een bedreiging vormen voor de waterkwaliteit.

Waterkwaliteit

Gezien de wettelijke verplichting om alle ongezuiverde lozingen in 2005 te saneren hebben de gemeenten en de waterschappen de laatste jaren extra geïnvesteerd in het aanleggen van rioleering in het buitengebied, in IBA's (individuele behandeling van afvalwater) en in het opheffen van overstorten.

Van groot belang voor de komende jaren is de Europese Kaderrichtlijn Water. Deze richt zich onder andere op de bescherming van aquatische ecosystemen en het verbeteren van de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit. Hiertoe dient in 2009 een stroomgebiedsbeheersplan (inclusief een programma van maatregelen) te worden vastgesteld dat zich richt op het bereiken van de gestelde waterkwaliteits- en ecologische doelstellingen in december 2015. Wij zullen zoveel mogelijk onze medewerking verlenen aan het opstellen van de stroomgebiedsbeheersplannen, inclusief het vanuit de Kaderrichtlijn vereiste programma van maatregelen. Wij streven er daarbij naar om deze maatregelen zoveel mogelijk een plaats te geven in het tweede generatie plan voor zover passend binnen de kaders van de reconstructie-aanpak.

Regionale natuur en landschapseenheden

In Beerze Reusel liggen de regionale natuur- en landschapseenheden Kempische Grensbossen (voor een deel in Boven-Dommel gelegen), Kempische Landgoederen en een klein deel van het Groene Woud. De kern van een regionale natuur- en landschapseenheid bestaat uit één of meer zogenoemde 'begeleid natuurlijke eenheden'. Hier omheen zijn kleine natuur- en landbouwgebieden als buffer opgenomen. Hierbij is met name gelet op hydrologische en landschappelijke samenhang.

Het beleid voor de regionale natuur- en landschapseenheden is gericht op het beschermen en ontwikkelen van natuur- en landschapswaarden, cultuurhistorische (landschaps)waarden, recreatie met een groen karakter en een bij de aard en schaal van het gebied passende landbouw. Uitgangspunt is dat duurzame (ook economisch!), extensieve functies op langere termijn bescherming bieden tegen verdere intensivering en verstedelijking.

Het planologisch beleid voor de regionale natuur- en landschapseenheden van het Streekplan biedt bescherming tegen verstedelijking en aanverwante grootschalige verstening, zoals kascomplexen, varkensparken, nieuwe grootschalige vormen van verblijfsrecreatie en ander grootschalige functieveranderingen die niet bij het gebied passen. De planologische randvoorwaarden zijn vastgelegd in het Streekplan. Deze zijn veelal niet gekoppeld aan de regionale natuur- en landschapseenheid op zich, maar aan de streekplancategorie die ter plekke van toepassing is (een regionale natuur- en landschapseenheid is opgebouwd uit GHS-natuur, GHS-landbouw en AHS-landschap).

Wij willen projecten ondersteunen die gericht zijn op het realiseren van de doelstellingen van een regionale natuur- en landschapseenheid, zoals:

- bescherming en ontwikkeling van landschap en cultuurhistorie;
- verbetering van milieufactoren (bodem, water, lucht);
- koppelingen van landbouw, extensieve recreatie, agrarisch natuurbeheer en strategisch waterbeheer (multifunctioneel grondgebruik).

In het Groene Woud wordt op dit moment ervaring opgedaan met bovengenoemde doelstellingen. Dit gebied fungeert de komende jaren als verkenningsgebied voor het stimuleren van groene diensten). De doelstelling van dit project is om behoud en herstel van natuur- en landschapswaarden samen te laten gaan met een gezonde agrarische bedrijfsvoering.

Uitgaande van de globale aanduiding van de regionale natuur- en landschapseenheden in het Streekplan hebben we deze op perceelsniveau begrensd. Deze begrenzingen sluiten op de meeste punten aan bij de streekplangrens. In § 6.4.3 van deel B is een uitgebreide verantwoording van de begrenzingen opgenomen.

Recreatie

Om de recreatie in het gebied te versterken werken wij in het hele gebied aan uitbreiding en verbetering van recreatieve routestructuren, aan uitbouw van kleinschalige recreatiebedrijven en agrotourisme, het versterken van de organisatiestructuur en aan kwaliteitsversterking van bestaande dag- en verblijfsrecreatie. In een aantal gevallen zijn recreatieve ontwikkelingen voorzien in de GHS natuur, GHS landbouw of AHS landschap. Deze ontwikkelingen kunnen alleen maar plaatsvinden binnen de hiertoe geformuleerde kaders uit het Streekplan. Dit betekent onder meer dat de ontwikkelingen de draagkracht van het betrokken gebied niet mogen overschrijden en in het geval van de GHS dat aantasting van natuur- en landschapswaarden moet worden voorkomen en waar nodig gecompenseerd.

Wonen, werken en leefbaarheid

Wij vinden het belangrijk om specifiek aandacht te besteden aan de sociale gevolgen van bedrijfsbeëindiging van landbouwbedrijven, zowel direct (agrariër en zijn bedrijf) als indirect (agribusinesscomplex). We ondersteunen projecten die te maken hebben met verbreding en regionalisering van landbouw, met arbeidsmarkt en werkgelegenheid en met kennismanagement.

Bij het ontwikkelen van alternatieve economische mogelijkheden zijn de volgende drie factoren van belang:

- het vinden van nieuwe alternatieven;
- het vinden van ruimte voor het uitoefenen van economische activiteiten;
- het versterken van de ondernemerskwaliteiten in de gewenste richting.

Naast economische vitaliteit willen wij voldoende aandacht voor de leefbaarheid in het gebied. Leefbaarheid en economische vitaliteit hangen volgens ons nauw met elkaar samen. Zo moet leefbaarheid ook een economische basis hebben. Onder leefbaarheid wordt hier verstaan de zorg voor een adequate voorzieningenstructuur en voor woningbouw in het gebied, de aandacht voor de kwaliteit van de sociale leefomgeving (vrijwilligers, cohesie, identiteit) en de aandacht voor de fysieke kwaliteit van de leefomgeving. Hiertoe stellen de gemeenten onder meer dorpsontwikkelingsplannen en ruimtelijke ontwikkelingsvisies voor kernranden, bebouwingsclusters en bebouwingslinten op. Op basis van deze ruimtelijke ontwikkelingsvisies krijgt de gemeente meer bevoegdheden om hergebruik van voormalige agrarische bebouwing en vestiging van nieuwe economische dragers mogelijk te maken. Dit biedt mogelijkheden om de leefbaarheid te verbeteren. Wij willen vooral praktisch omgaan met het verruimde beleid voor vrijkomende agrarische bedrijfslocaties.

Overig

We spannen ons in om de ecologische hoofdstructuur (inclusief ecologische verbindingzones) versneld te realiseren en versnipperingsknelpunten op te lossen.

We stimuleren de sloop van overtollige bebouwing in het buitengebied.

Bij de uitvoering van het voorliggende plan stellen wij een aantal randvoorwaarden:

- behoud en versterking van aanwezige waarden (omgevingskwaliteit);
- goede landschappelijke inpassing;
- behoud van schone bodems en stille en donkere gebieden;
- verhogen van de kwaliteit en gebruikswaarde van de grond;
- indien mogelijk: verbeteren van de structuur van agrarische bedrijven.

Deze randvoorwaarden hebben wij ook steeds als uitgangspunt gehanteerd bij de keuzes die wij in ons plan hebben gemaakt.

Daarnaast ondersteunen we in het hele gebied projecten op het gebied van duurzame energie, mestbewerking en verwerking, soortenbescherming, beheer en herstel van natuur, landschap en cultuurhistorie, samenwerking in de (landbouw-)keten, extensivering van de melkveehouderij, duurzame productie (waaronder verbrede landbouw) en samenwerking op het gebied van platelandsvernieuwing en agrarisch natuurbeheer.

4.1.2 Integrale beschrijving per deelgebied

Eerst wordt het noordelijke en daarna het zuidelijke deel van Beerze Reusel per deelgebied behandeld. De deelgebieden worden steeds van west naar oost beschreven.

1. Ten westen en zuiden van Riel en Goirle (gemeente Goirle)

In dit deelgebied is een landbouwon ontwikkelingsgebied gesitueerd. Er is ruimte voor nieuwvestiging, de beste locaties hiervoor zijn in de noordwesthoek gelegen. Dit deel van het landbouwon ontwikkelingsgebied leent zich goed voor een cluster van bedrijven.

Door een recente landinrichting is de inrichting voor de grondgebonden landbouw redelijk goed.

Ten westen van Riel is een landschapsecologische zone gelegen (zie plankaart 1). Deze vormt onderdeel van het groene en open gebied tussen Breda en Tilburg en dient behouden en versterkt te worden. In het uitwerkingsplan voor de stedelijke regio Breda-Tilburg vormt de zone onderdeel van het landschappelijk raamwerk. De begrenzing en invulling van deze landschapsecologische zone is nader uitgewerkt in het rapport “Uitwerking landschapsecologische zone bij Riel” (Veenbos en Bosch, 2004). Het is niet de bedoeling deze zone een volledig ecologische inrichting te geven. De actuele landbouwfunctie wordt gehandhaafd en wordt zoveel mogelijk verbreed met agrarisch natuur- en landschapsbeheer en ontwikkeling van de recreatieve functie. Om de landschapsecologische zone te realiseren denken wij vooral aan groen-

blauwe dooradering en agrarisch natuurbeheer. Ook financiering middels ‘Groen in en om de Stad’ is mogelijk. Een andere mogelijkheid is een beperkte inzet van ‘rood voor groen’ maatregelen.

In het beekdal van de Hultensche Leij wordt een klein waterbergingsgebied gerealiseerd in combinatie met het inrichten van een natte ecologische verbindingszone.

In het kleine landbouwgebied dat is gelegen aan weerszijden van de Turnhoutsebaan zien wij vooral mogelijkheden voor grondgebonden landbouw en extensieve recreatie. Gezien de voor recreatie aantrekkelijke ligging tussen de Regte Heide en Landgoed Gorp en Rovert, in combinatie met de goede bereikbaarheid, is hier de ontwikkeling van een recreatieve poort voorzien. Hierbij wordt mogelijk aangesloten bij een reeds bestaande manege/kampeerboerderij en de plannen tot verplaatsing en uitbreiding van de golfbaan Nieuwkerk van 9 naar 18 holes. Positief is dat deze verplaatsing/uitbreiding wordt gekoppeld aan herinrichting met als doel kwetsbare natuur te ontlasten.

Langs het Bels lijntje is onlangs een ecologische verbindingszone aangelegd, deze bestaat uit de bermen ter weerszijden van het fietspad. Deze verbindingszone voldoet nog niet helemaal aan de gewenste gemiddelde breedte van 25 meter. Via de aanleg van stapstenen zal de ecologische verbindingszone versterkt worden.

2. Beekdalsysteem van de Leij (gemeente Goirle)

Langs de Poppelsche, de Oude en de Nieuwe Leij willen wij in de eerste planperiode een aantal waterbergingsgebieden realiseren (bij Egelsbroeken, de Vloeder, ten westen van de Turnhoutse Baan en het gebied ten westen van de Beekse Dijk). In samenhang hiermee vinden beekherstel en natuurontwikkeling in het beekdal plaats. Dit gebeurt op basis van de inrichtingsvisie de Schone Leij. Waterberging bij de Vloeder is problematisch omdat de waterkwaliteit onvoldoende is om de natuurdoeltypen te realiseren. Omdat dit vooral veroorzaakt wordt door de slechte kwaliteit van het uit België aangevoerde water, vindt hierover overleg met België plaats.

Het zuidelijke deel van het beekdal is gelegen in de regionale natuur- en landschapseenheid Kempische Landgoederen. De Poppelsche Leij en de langs de beek geplande ecologische verbindingszone zijn buiten de grens van de regionale natuur- en landschapseenheid gelaten. Ter compensatie zal de gemeente Goirle in overleg met het Waterschap zorgdragen voor een extra robuuste inrichting van de ecologische verbindingszone op basis van rood voor groen.

3. Bos en natuurgebieden Regte Heide en Riels Laag, Landgoed Gorp en Rovert, Landgoed De Utrecht en Turnhoutse Heide incl. Zwartven (gemeenten Goirle, Hilvarenbeek en Reusel-De Mierden).

Het gebied is onderdeel van de natuurkern van de regionale natuur- en landschapseenheid Kempische Landgoederen. Het omvat enkele zeer kwetsbare natuurgebieden zoals de Habitatrictlijngebieden Regte Heide/ Riels Laag en de Roversche Heide (onderdeel van Kempenland). Aan de zuidkant van het gebied is een beschermd natuurmonument gelegen, namelijk het Zwartven.

We willen bevorderen dat de heidevelden en beekdalgraslanden en de jongere bos- en landgoederenstructuur in hun onderlinge samenhang worden beheerd, met name in Gorp en Rovert en de Regte Heide. De landbouwenclaves, bosbouw en golfbanen vormen belangrijke dragers van de landgoederen. Deze functies mogen echter niet strijdig zijn met de inzijgfunctie van de dekzandruggen waarop de landgoederen grotendeels gelegen zijn. Deze belangrijke infiltratiegebieden willen we zoveel mogelijk herstellen.

Met name de noordzijde van het gebied voorziet in een recreatieve behoefte voor de stedelijke uitloop van Tilburg. Deze functie willen wij versterken met inachtneming van de kwetsbaarheid van het gebied.

Aangrenzend aan het beschermd Natuurmonument het Zwartven ligt een bungalowpark met dezelfde naam. Om de recreatieve druk op het natuurgebied te verminderen, willen wij in overleg met de eigenaar van het bungalowpark komen tot buffering van het natuurgebied het Zwartven. In samenhang hiermee is het wellicht mogelijk het recreatiepark aan de noordzijde enige ruimte voor uitbreiding te bieden.

In het gebied zijn enkele locaties voor verblijfsrecreatie geheel omgeven door de groene hoofdstructuur, het betreft de campings Vogelenzang, Hazeveld en Hertenwei. De uitbreidingsmogelijkheden voor deze bedrijven zijn daardoor beperkt.

4. Gemeenten Hilvarenbeek en Oisterwijk ten westen van het beekdal van de Reusel

De landschappelijk minder kwetsbare delen van dit gebied, die bovendien op voldoende afstand van natuur en kernen liggen, zijn begrensd als landbouwontwikkelingsgebied. Dit betreft een deel van de Molenakkers tussen Moergestel en Biest-Houtakker en een deel van de jonge ontginning ten zuidwesten van Diessen. In beide landbouwontwikkelingsgebieden is beperkte ruimte voor nieuwvestiging is.

In het kader van de landinrichting de Hilver wordt de structuur van de grondgebonden landbouw sterk verbeterd.

In het landbouwontwikkelingsgebied ten westen van Diessen zijn natuurlijke stapstenen gelegen tussen de landgoederen de Utrecht en Annanina's Rust. Deze groene stapstenen willen wij verder ontwikkelen tot een ecologische verbindingszone.

De rest van het gebied kan worden aangemerkt als landschappelijk en cultuurhistorisch waardevol. Voorbeelden zijn het kleinschalige landschap ten westen van Hilvarenbeek en de open akkercomplexen in de Schijf. Deze kwaliteiten willen wij behouden en versterken. In het gebied ten westen van Hilvarenbeek geven wij hieraan invulling in het kader van de doelstellingen van de regionale natuur- en landschapseenheid Kempische Landgoederen. Eén van de zaken die wij in dit kader willen oppakken, is de extensivering van de melkveehouderij (via inzet van Koopmansgelden).

Gezien het aantrekkelijke landschap is dit gebied, met de aangrenzende grote natuurgebieden en landgoederen, erg populair bij recreanten. Wij zien goede mogelijkheden voor een verdere ontwikkeling van kleinschalige recreatie. Om de vele bezoekers van landgoed de Utrecht goed te kunnen opvangen en geleiden willen wij in de omgeving van Esbeek een recreatieve poort ontwikkelen.

Grootschalige recreatie vindt plaats in het in het noordelijk deel van dit gebied gelegen safaripark de Beekse Bergen. Dit park is een belangrijke trekpleister voor toeristen uit binnen- en buitenland. De Beekse Bergen hebben wij aangemerkt als projectlocatiegebied recreatie, waar uitbreiding en intensivering van de recreatieve voorzieningen kan plaatsvinden. Bij de verdere ontwikkeling van de Beekse Bergen dient gewaarborgd te worden dat de functie van ecologische schakel, die het natuurgebied waarin het bedrijf is gelegen nu vervult, gehandhaafd blijft. Dit kan bijvoorbeeld door te investeren in ecologische verbindingen tussen Gorp en Roversloot en de Kerkeindsche Heide.

5. Beekdalsysteem van de Reusel (ten noorden van landgoed de Utrecht) en het Spruitenstroompje (gemeente Hilvarenbeek)

Door langdurig menselijk ingrijpen zijn de beken rechtgetrokken en omgeleid.

Desalniettemin zijn er in het beekdal veel natte gebieden aanwezig die periodiek onderlopen. In verband met de hoge grondwaterstanden ligt hier het accent op grondgebonden veehouderij. In het kader van het landinrichtingsplan van de landinrichtingscommissie De Hilver worden veel gronden aangekocht voor natuurontwikkeling. In samenhang hiermee vindt herstel van de beken plaats. In het landinrichtingsplan van de Hilver is hiervoor ruimte gereserveerd.

veerd. Indien meer ruimte nodig is voor beekherstel wordt bekeken of hiervoor op vrijwillige basis gronden beschikbaar zijn.

Ook worden in het beekdal van de Reusel het Diessens Broek, den Opslag en de Gement ingericht als waterbergingsgebied. In de eerste planperiode wordt het Diessens Broek gerealiseerd. Hier vormt de waterkwaliteit een probleem voor de te realiseren natuurdoeltypen. Het waterschap zal daarom in de periode 2006/2007 maatregelen treffen om het effluent van de rioolwaterzuiveringsinstallatie bij Biest-Houtakker aan te pakken, waarbij gezocht wordt naar mogelijkheden om effluent op het Wilhelminakanaal te lozen. Het doel is om in de jaren daarna waterberging in het Diessens Broek te kunnen realiseren. In een latere fase wordt via een nazuiveringsstap de rioolwaterzuiveringsinstallatie definitief gesaneerd.

Waterberging wordt ook gerealiseerd bovenstrooms van de Gooren, waar de Roodloop en het Spruitenstroompje samenkomen. De waterkwaliteit is hierbij een belangrijk aandachtspunt.

Langs het Spruitenstroompje en Roodloop worden in het kader van de landinrichting ecologische verbindingzones gerealiseerd, met op sommige trajecten beekherstel. In de eerste planperiode willen we het brongebied van de Roodloop herstellen.

In alle oude meanders liggen vuilstorten: deze worden in het kader van de landinrichting waar mogelijk gesaneerd.

Behalve de realisatie van nieuwe natuur willen wij ook bestaande natuur herstellen. Specifiek betekent dit dat herstel van het beschermd natuurmonument het Hildsven zal worden opgepakt.

6. Gebied tussen de beekdalen van de Reusel en de Beerze (gemeenten Hilvarenbeek, Oisterwijk en Oirschot)

In dit grootschalige open gebied hebben wij drie landbouwontwikkelingsgebieden gezoned; bij Haghorst, tussen Diessen en Baarschot en ten noorden van de Stille Wille. Hierbij hebben wij rekening gehouden met de aanwijzing van delen van de Reusel en de Groote Beerze als Habitatrichtlijngebied. In de landbouwontwikkelingsgebieden tussen Diessen en Baarschot en ten noorden van de Stille Wille is ruimte voor nieuwvestiging, ook enkele clusters zijn hier mogelijk. In het landbouwontwikkelingsgebied bij Haghorst is beperkte ruimte voor nieuwvestiging.

Een deel van de projectlocatie Strijdhoven is in dit landbouwontwikkelingsgebied gelegen. In het kader van landinrichting de Hilver worden gronden vrijgemaakt voor waterberging, beekherstel en natuurontwikkeling. Op basis van afspraken met de landinrichtingscommissie dragen wij er zorg voor dat eventuele nadelige effecten van de vernatting van deze gebieden voor de omliggende landbouwgronden, gecompenseerd wordt via technische maatregelen. Blauwe diensten kunnen een alternatief vormen voor technische ingrepen. We gaan onderzoeken in hoeverre het brongebied van de Rosep door maatregelen op vrijwillige basis is te herstellen. We willen dit doen met behulp van bedrijfswaterplannen. Verder willen we de mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer en de inzet van Koopmansgeldten voor extensivering van de melkveehouderij bekijken.

Het benedenstroomse deel van de Rosep wordt in de eerste planperiode hersteld.

Samen met de landinrichtingscommissie en de gemeente bekijken we de mogelijkheid om een ecologische verbindingzone aan te leggen tussen de landgoederen Annanina's Rust en Landgoed Baest via het Stuk. Het Stuk kan hierbij fungeren als stapsteen.

Midden in het gebied ligt bungalowpark De Stille Wille. Er zijn plannen voor realisatie van een golfbaan aansluitend aan het bungalowpark. In de directe nabijheid zijn ook landbouwontwikkelingsgebieden gelegen. Wij achten het de verantwoordelijkheid van de betrokken partijen in het gebied om de beide functies zodanig in samenhang met elkaar uit te werken dat geen strijdige situatie ontstaat.

Ten oosten van Moergestel is een projectlocatiegebied recreatie en toerisme voorzien. Deze projectlocatie is primair bedoeld voor de opvang van een camping, die elders in de gemeente Oisterwijk in een natuurontwikkelingsgebied is gelegen.

In het intensief recreatief gebied ten noorden van de Spreeuwelse Heide willen wij ruimte geven voor een kwaliteitsslag van de bestaande bedrijven.

Ten slotte willen we de recreatievaart op het Wilhelminakanaal versterken. Gezien het feit dat het Wilhelminakanaal ook de functie ecologische verbindingzone heeft dienen de recreatievoorzieningen zorgvuldig ingepast te worden.

7. Beekdalsysteem van de Beerze benedenstrooms bij Viermannekesbrug, Baest, Middelbeers (gemeente Oirschot)

Bij Viermannekesbrug is de afgelopen jaren een omvangrijk waterbergingsgebied gerealiseerd, in samenhang met hermeandering van de Beerze. Wij willen in de eerste planperiode waterberging realiseren bij Baest-Noord. Ook voor het verbeteren van de waterkwaliteit treffen wij in de eerste planperiode maatregelen. In het kader van aanpassing van de riolering wordt rondom Middelbeers een aantal overstorten gesaneerd.

Het Landgoed Baest is een natte natuurparel. De verdroging in dit gebied willen wij in een latere planperiode aanpakken. Hiertoe worden maatregelen getroffen in het natuurgebied, met enige uitstraling naar het omliggende landbouwgebied.

Langs de Beerze is een robuuste ecologische verbindingzone gepland. Het Rijk heeft voor de realisatie hiervan vanaf 2004 middelen vrijgemaakt. Wij willen daarom onmiddellijk starten met de aankoop van gronden. In het dal van de Groote Beerze tussen Middelbeers en Bladel willen wij een grootschalig herinrichtingsproject realiseren. Dit bestaat onder meer uit hermeandering, waterberging en aanleg van nieuwe natuur. Het project wordt in samenhang met de robuuste ecologische verbindingzone opgepakt. De aanwezige vuilstorten in het gebied worden gesaneerd. In het kader van de herinrichting willen wij de waterverdeling aanpassen, waardoor er meer water door de meanderende Beerze gaat stromen. Momenteel stroomt een groot deel van het water door het omleidingskanaal.

De doelstellingen in het stroomgebied van de Beerze willen wij in samenhang met elkaar realiseren. Delen van de Groote en Kleine Beerze zijn aangewezen als Habitatrichtlijngebied, het is op dit moment niet duidelijk welke gevolgen dit heeft voor de uitvoering van projecten.

Bij de Broekeindsedijk is een wildtunnel gerealiseerd, die een verbinding vormt tussen het dal van de Groote Beerze en de Landschotse Heide.

In het gebied rondom Middel- en Oostelbeers bevinden zich belangrijke cultuurhistorische elementen, zoals enkele akkercomplexen, de Oude Kerktoren bij Oostelbeers en de oude windmolen in Middelbeers. Deze kwaliteiten willen wij behouden en waar mogelijk versterken. Gezien de genoemde kwaliteiten zien wij in het gebied rondom Middel- en Oostelbeers kansen voor extensieve recreatieve ontwikkelingen. Ook willen wij in dit gebied een recreatieve poort realiseren die onder meer toegang moet bieden tot de Kuikeindse en Landschotse Heide.

8. Gebied rondom de Nieuwe Dijk (gemeente Oirschot)

Dit is een grootschalig gebied met relatief veel landbouwbedrijven, met name intensieve veehouderijen. Het is gelegen temidden van de kwetsbare natuurgebieden De Kampina, het beekdal van de Beerze en De Mortelen. Het agrarische gebied is al aanzienlijk verkleind door belangrijke aankopen ten behoeve van natuurontwikkeling in het Banisveld en bij Viermannekesbrug.

De toekomst van dit gebied ligt wat ons betreft niet in grootschalige ontwikkelingen, maar in

een versterking van de grondgebonden landbouw en in verbredingsactiviteiten. Dit alles in samenhang met landschapsontwikkeling. Wij willen deze ontwikkelingen onder meer ondersteunen in het kader van de eerder genoemde pilot groene diensten ondersteunen. Ook het feit dat het gebied in de regionale natuur- en landschapseenheid het Groene Woud ligt biedt kansen voor versterking van het landschap.

9. Natuurgebied de Mortelen (gemeente Oirschot)

De Mortelen is een gebied met hoge landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Het vormt onderdeel van het Nationaal landschap 'het Groene Woud'. Nationale landschappen zijn gebieden met internationaal zeldzame of unieke en nationaal kenmerkende landschapskwaliteiten, en in samenhang daarmee, bijzondere natuurlijke en recreatieve kwaliteiten. Landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten van nationale landschappen moeten behouden blijven, duurzaam beheerd en waar mogelijk worden versterkt. In samenhang hiermee neemt de toeristisch-recreatieve potentie toe.

Het gebied kenmerkt zich door kleine percelen grasland, afgewisseld met struweel. Het is vrijwel geheel opgenomen in de ecologische hoofdstructuur en is aangemerkt als een natte natuurparel. De gronden zijn al voor een belangrijk deel in handen van het Brabants Landschap. Wij willen in dit gebied de aankoop van gronden voor de ecologische hoofdstructuur zo snel mogelijk afronden, om vervolgens de grondwatersituatie te verbeteren.

Ondanks dat het gebied al hoge grondwaterstanden kent, is verdere vernatting gewenst om de natuurdoelen zo optimaal mogelijk te realiseren. Hierbij kan ook vernatting optreden in het aangrenzende landbouwgebied. Uitgangspunt is dat alle betrokken partijen instemmen met de te nemen maatregelen. De Mortelen (en het Veldersbosch) is een van de pilotgebieden waar zal worden verkend wat er nodig is om tot een succesvolle aanpak van het gebied te komen: welke kansen liggen er voor de uitvoering en welke knelpunten zijn er.

Om te voorkomen dat water van slechte kwaliteit het gebied instroomt wordt de aanleg van enkele helofytenfilters voorzien.

Langs de Heerenbeekloop is recent een ecologische verbindingszone aangelegd.

De Mortelen vormt ook onderdeel van de regionale natuur- en landschapseenheid het Groene Woud. Voor het Groene Woud is een eerste uitvoeringsprogramma van start gegaan.

10. Gebied tussen de Mortelen en Oirschotse Heide (gemeente Oirschot)

Ook dit gebied vormt onderdeel van het Nationaal landschap 'het Groene Woud'.

De beschermde dorpsgezichten Oirschot en Straten, de buurtschappen Boterwijk en Notel en de aangrenzende akkercomplexen zijn cultuurhistorisch en landschappelijk waardevol.

Deze waarden willen wij behouden en waar mogelijk versterken.

Ten westen van Oirschot ligt een mogelijk doorgroeigebied voor glastuinbouw. Wij willen in dit doorgroeigebied de mogelijkheid creëren voor inplaatsing van maximaal twee glastuinbouwbedrijven. Dit betreft bedrijven die elders in het gebied, vanwege de ligging in kwetsbare gebieden zoals beekdalen, geen uitbreidingsmogelijkheden hebben.

De dichtheid van agrarische bedrijven in het gebied is bijzonder groot. Vanwege de geschiktheid van de leemhoudende gronden is boomteelt een belangrijke sector. Vooral de laanboomteelt neemt van oudsher een belangrijke plaats in. De komende jaren zal de afstemming tussen de ontwikkelingsbehoefte van de boomteelt en andere doelstellingen in dit gebied steeds belangrijker worden. De boomtelers zijn zich hier steeds meer van bewust en zijn bereid hierover mee te denken. Voor het realiseren van de natuurdoelen in het natuurgebied de Mortelen is vernatting noodzakelijk. Wij willen samen met de grondgebruikers in het gebied bekijken op welke wijze dit kan gebeuren met de minste schade voor de landbouw. Wij willen dit combineren met het verbeteren van de kwaliteit van zowel het grondwater als het oppervlaktewater dat naar dit gebied stroomt. Voor het realiseren van deze doelstellingen

willen we gebruik maken van agrarisch natuur- en landschapsbeheer en mogelijk andere vormen van groene en blauwe dienstverlening.

In het eerder genoemde uitvoeringsprogramma voor het Groene Woud zijn projecten opgenomen op het gebied van natuur, water en recreatie. Dit uitvoeringsprogramma vormt een goede basis om in de toekomst op voort te borduren.

Een groot deel van het gebied is recreatief aantrekkelijk. Een zoeklocatie voor een recreatieve poort is voorzien in de omgeving van de kern Oirschot. De Kemmer hebben wij aangemerkt als intensief recreatief gebied. Hier is perspectief voor nieuwe kleinschalige, maar intensieve dag- en verblijfsrecreatie. In de buurtschappen Schansstraat, Straten en De Bollen zien wij kansen voor extensieve recreatieve ontwikkelingen. Ook zijn er mogelijkheden voor recreatief medegebruik van het Wilhelminakanaal, dit onder voorwaarde dat de functie van het kanaal als ecologische verbindingzone niet wordt aangetast.

Er zijn initiatieven voor het plaatsen van twee windmolens langs Rijksweg A 58.

11. Gebied rondom de Langereijf (gemeente Oirschot)

Dit kleine landbouwgebied tussen landgoed Baest en het bedrijventerrein van Oirschot hebben wij voor een belangrijk deel gezoned als landbouwontwikkelingsgebied. De doelstelling voor dit gebied is het behouden van de aanwezige locaties met mogelijke omschakeling naar intensieve veehouderij. In dit landbouwontwikkelingsgebied is beperkte ruimte voor nieuwvestiging. In dit gebied willen wij de aanwezige lanenstructuur in stand houden.

Tussen landgoed Baest en landgoed 's Heerenvijvers zijn twee ecologische verbindingzones gepland. De aanleg van een gedeelte van de ecologische verbindingzone Beerzeloop is eind 2003 gestart. Wij streven ernaar ook de droge ecologisch verbindingzone langs de Arnolduslaan in de eerste planperiode te realiseren.

12. Bos- en natuurgebieden Misperleindse-, Neterselse en Landschotse Heide. Kuikeindse-, Oirschotse- en Buikheide (gemeenten Oirschot, Eersel, Bladel en Reusel-De Mierden)

Het gebied vormt samen met deelgebied 3 en de omliggende landbouwgebieden de regionale natuur- en landschapseenheid Kempische Landgoederen. Het omvat enkele natuurplekjes met waterafhankelijke natuur. Hiervan willen we de Landschotse Heide en de Kuikeindse Heide in de eerste planperiode herstellen. De Misperleindse en Neterselse Heide worden in de tweede planperiode hersteld.

Tijdens de eerste planperiode zal waterberging gerealiseerd worden in het Westelbeers Broek (Groote Beerze) en bij Molenbroek-Spekdonken (Kleine Beerze). De waterkwaliteit is hierbij een belangrijk aandachtspunt.

De Misperleindse, Neterselse en Landschotse Heide vallen zowel onder de werkingssfeer van de Natuurbeschermingswet als van de Habitatrichtlijn. Het Groot en Klein Meer zijn aangewezen als Natuurbeschermingswet gebied.

De Oirschotse Heide is een belangrijke schakel in de regionale waterrelatie en is een belangrijk inrijgebied voor het kwelgebied de Mortelen. Op de Oirschotse Heide ligt echter een militair oefenterrein (Compagnie Oefen Terrein). Bij de herinrichting van dit oefenterrein is de waterhuishouding zodanig aangepast dat de inrijfunctie is verstoord. Wij streven ernaar om dit probleem in overleg met defensie in de eerste planperiode op te pakken.

In het kader van herinrichting van het Compagnie Oefen Terrein bestaat de verplichting om 100 hectare natuur elders in ons gebied in te richten als compensatie voor de aantasting.

Deze natuuraanleg wordt in de eerste fase van het reconstructieplan gerealiseerd.

13. Reusel De Mierden ten westen van de Raamsloop m.u.v. Reusel-zuid (gemeente Reusel-De Mierden)

Dit gebied bestaat voor een belangrijk deel uit groene hoofdstructuur. Een deel van het gebied is gelegen in de regionale natuur- en landschapseenheid Kempische Landgoederen. Het landbouwgebied rondom de Luther tussen de natuurgebieden het Beleven en het Zwartven in. Grootchalige landbouwontwikkelingen zullen hier niet plaatsvinden.

Met name aan de noordzijde van de Luther zijn enkele goede agrarische locaties aanwezig die behouden moeten blijven. De bedrijven moeten wel rekening houden met het feit dat het Zwartven als beschermd natuurmonument is aangewezen. Aan de zuidzijde van de Luther zijn veel bedrijven gestopt en wordt bekeken wat de toekomstwensen van de ondernemers zijn. Hier zal met name het struweelvogelgebied versterkt worden. In het natuurgebied het Beleven wordt in de eerste planperiode het brongebied van de Reusel hersteld. Als gevolg hiervan zal naar verwachting enige vernatting optreden in het aangrenzende gebied (ecologische hoofdstructuur). Tussen het Beleven en het Zwartven zal op termijn een ecologische verbindingszone gerealiseerd worden.

In de omgeving van Hooge en Lage Mierde willen we ontwikkeling van de paardenhouderij nadrukkelijk stimuleren. De Horse Academy kan in dit kader een belangrijke trekkersrol vervullen.

De Horse Academy heeft een duidelijke innovatieve functie binnen de paardenhouderij. De doelgroep van de Horse Academy bestaat uit ondernemers in de hippische sector die een (alternatieve) economische activiteit zien in de paardenbranche. Daarnaast vervult de Academy een praktijk/leercentrumfunctie voor studenten die een opleiding in de paardenbranche volgen. Er is sprake van een groot regionaal, landelijk en zelfs internationaal uitstralingseffect.

Om de doelstellingen van de Academy te realiseren is uitbreiding van de huidige faciliteiten noodzakelijk. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de omgeving en de historie. Onderdeel hiervan vormt de realisatie van het landgoed 'Culitsrode', dat direct grenst aan de achterzijde van de bedrijfsgebouwen van de Academy.

Ten noorden van Reusel is een projectlocatiegebied Recreatie en Toerisme voorzien. Het accent voor dit gebied ligt op dagrecreatie met plannen voor een slechtweervoorziening met een regionale functie. Voorts dient het gebied als inplaatsingsgebied voor uit te plaatsen recreatiebedrijven. Voorwaarde is dat hier op korte termijn duidelijkheid over ontstaat.

Ten noorden van Hooge Mierde is een intensief recreatief gebied aangewezen met perspectief voor kleinschalige intensieve ontwikkelingen. Er zijn hier meerdere initiatieven, onder meer rondom de manege. Ook is in dit gebied de ontwikkeling van een recreatieve poort voorzien.

Leefbaarheid van de kernen is nadrukkelijk een aandachtspunt. In Hooge Mierde zijn vergoederde plannen voor een woonzorgcomplex.

14. Reusel-zuid (gemeente Reusel-De Mierden)

Het hart van het gebied kenmerkt zich als een sterk landbouwgebied met relatief grootschalige ontginningen en een sterk accent op de varkenshouderij. Er liggen slechts enkele grondgebonden veehouderijbedrijven. Aan de zuid- en oostkant liggen omvangrijke bossen (nader beschreven onder deelgebied 24), waaronder de Reuselse Moeren. Dit natuurgebied, met zeldzaam levend hoogveen, is erg gevoelig voor verzuring. De afwatering van het landbouwgebied is in zuidelijke richting en loopt deels langs en deels door de Moeren. Daarom is de invloed van het grondgebruik op de waterkwaliteit een belangrijk aandachtspunt. Aan de westzijde ligt een natuurgebied op Belgisch grondgebied, dat grotendeels is aangewezen als Habitatrichtlijngebied.

Bij de Peelse Heide zijn enkele extensieve recreatieve voorzieningen aanwezig.

De hoge mate van ruimtelijke vervlechting leidt tot een wederzijdse beperking in de ontwikkeling van de functies in het gebied. Het verontreinigde landbouwwater beperkt de ontwikkeling van de Moeren, de voor verzuring gevoelige natuurgebieden beperken de intensieve veehouderij en de omgevingskwaliteit is beperkend voor de recreatieve sector, om maar een paar relaties te noemen. Het strikt hanteren van vigerende kaders biedt onvoldoende mogelijkheden om deze situatie te veranderen.

Er wordt daarom een gebiedscontract uitgewerkt met als doelstelling alle genoemde kwaliteiten te versterken via een integrale afweging van belangen. Dit tegen de achtergrond van afname van de totale ammoniakdepositie op de natuurgebieden door toekomstige regelgeving, die ammoniakuitstoot uit stallen beperkt.

De uitgangspunten voor het gebiedscontract zijn:

- Het bieden van planologische ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderijen, ook voor de bedrijven die op dit moment al een bouwblok groter dan 2,5 hectare hebben;
- Afname van de ammoniakdepositie op de kwetsbare natuur (door de inzet van emissie reducerende maatregelen);
- Het verbeteren van de waterkwaliteit in de omgeving van en in de Reuselse Moeren;
- Het realiseren van groene verbindingen tussen de Reuselse Moeren enerzijds en het Beleven en de Peelse Heide anderzijds en tussen de Peelse Heide en het Beleven;
- Het landschappelijk inpassen van (agrarische) bedrijven;
- Het ontwikkelen van een recreatieve poort aan de rand van de Peelse Heide;
- Het ontwikkelen van de Grote en Kleine Cirkel.

De reconstructiecommissie heeft tijdens de planvormingsfase een werkgroep ingesteld om een visie voor het gebied op te stellen. Deze werkgroep bestaat uit de betrokken partijen uit de reconstructiecommissie en direct belanghebbenden uit het gebied (Zuidelijke land- en tuinbouworganisatie, natuurorganisaties, waterschap, gemeente en agrariërs). Op basis van deze visie hebben de partijen inmiddels een intentieverklaring ondertekend waarin zij zich bereid verklaren om gezamenlijk te werken aan een duurzame ontwikkeling van het gebied. Zij willen dit de komende tijd vastleggen in een gebiedscontract.

15. Raamsloop (gemeente Reusel-De Mierden)

Het Wellenseind, waar Reusel en Raamsloop samenkomen, is een bestaand overstromingsgebied. In de eerste planperiode wordt in een aantal fasen langs de gehele Raamsloop een ecologische verbindingszone aangelegd. Op bepaalde deeltrajecten wordt ook beekherstel gerealiseerd. Gezien het feit dat op sommige trajecten geen of een zeer beperkt begrensde ecologische hoofdstructuur aanwezig is moet er een oplossing gevonden worden voor extra grondaankopen om dit beekherstel te realiseren. Rondom het bedrijventerrein van Bladel willen wij een omlegging van de Raamsloop realiseren.

Langs de Reusel en de Hoevensche Loop is een ecologische verbindingszone voorzien. Een klein deel hiervan is al gerealiseerd.

16. Reusel-De Mierden en Bladel, tussen Raamsloop en Groote Beerze

Een deel van dit gebied is gezoneerd als landbouwon ontwikkelingsgebied. In dit landbouwon ontwikkelingsgebied is beperkte ruimte voor nieuwvestiging.

De noordzijde van het gebied is gelegen binnen de regionale natuur- en landschapseenheid Kempische Landgoederen. Het betreft met name het struweelvogel- en weidevogelgebied ten noorden van Mispelind. Eén van de natuurkernen van deze regionale natuur- en landschapseenheid is de Mispelindse en Neterselse Heide. Dit heidegebied is aangewezen als beschermd Natuurmonument en is tevens Habitatrichtlijngebied. Het is ook een natte natuurparel die wij in een latere planperiode willen herstellen. Ten gevolge hiervan zal in een zone aan de zuidkant van het gebied uitstraling plaatsvinden. In dit gebied willen wij samen met de grondge-

bruikers werken aan verbetering van de waterkwaliteit via het terugdringen van de emissies van mineralen en gewasbeschermingsmiddelen.

Ook in het zuidelijk deel van het gebied (ten zuiden van Bladel) streven wij naar een vermindering van emissies naar het grond- en oppervlaktewater. Dit is van belang om de waterkwaliteit van de Groote Beerze te verbeteren.

Ten westen en ten zuiden van Netersel ligt een droge ecologische verbindingszone die we in de eerste planperiode gaan inrichten.

In het gebied zijn meerdere cultuurhistorisch en landschappelijk waardevolle elementen aanwezig. Er is veel historisch groen langs de wegen. In een groot deel van het gebied is nog een kleinschalig landschap aanwezig. Deze elementen willen wij behouden. Ze maken het gebied ook interessant uit recreatief oogpunt. Ten zuiden van camping de Couwenberg (bij Netersel) zien wij goede ontwikkelingsmogelijkheden voor extensieve recreatie.

Ten zuiden van Bladel en Hapert is ruimte voor een intensief recreatief gebied. Het Vennenbos en de camping de Achterste Hoef vormen de basis van dit gebied. Daarnaast is er met name langs de Bredasebaan nog ruimte voor intensieve ontwikkelingen, waarbij aan de zuidzijde rekening wordt gehouden met het leefgebied van kwetsbare soorten. Er wordt onder meer gedacht aan een (sport)hotel met conferentiefaciliteiten.

Op voormalige agrarische bedrijfslocaties willen wij ruimte bieden aan kleinschalige recreatieve ontwikkelingen. Hierbij dient in het deel van het gebied rondom Groot Terkooijen rekening gehouden te worden met het daar gelegen weidevogelgebied. Dit betekent dat verbreding en omschakeling beperkt moet blijven tot de bestaande bouwblokken. In dit gebied worden geen ontwikkelingen toegelaten die leiden tot aantasting of verstoring van het weidevogelgebied. In het beekdal van de Aa of Goorloop worden uiteraard ook geen intensieve ontwikkelingen toegestaan. In de kernrandzones vormt de aanwezigheid van intensieve veehouderij een belemmering voor woningbouw.

17. Landschotse Heide

Met de Landschotse Heide wordt het landbouwgebied tussen de Groote en Kleine Beerze ten noorden van Casteren en Hoogeloon aangeduid. Het is een grote landbouwenclave tussen kwetsbare natuurgebieden. De verkaveling is goed en er zijn sterke bedrijven gevestigd. Zoals gezegd wordt het gebied omsloten door bos- en heidegebieden met aan de westzijde de Misperleindse en Neterselse Heide en aan de noordzijde het natuurgebied de Landschotse Heide: allemaal Natuurbeschermingswet- en Habitatrichtlijngebieden. Zowel de Landschotse Heide als het gebied rondom de Groote Beerze zijn natte natuurparels. Wij willen in de eerste planperiode aan de slag met de vernattingsdoelstellingen in deze natuurparels. Uitstraling naar het aangrenzende landbouwgebied is daarbij onvermijdelijk.

Door de aanwezigheid van de genoemde kwetsbare natuurgebieden zien wij geen ruimte voor grootschalige ontwikkelingen voor de intensieve veehouderij. Het gebied zal in onze visie een primair landbouwgebied blijven met ontwikkeling van grondgebonden landbouw. Het gebied is gelegen binnen de regionale natuur- en landschapseenheid Kempische Landgoederen, wat een goede basis biedt voor de ontwikkeling van landbouw in evenwicht met de kwetsbare omgeving.

Er is sinds kort een gebiedsmakelaar aangesteld om samen met de agrariërs te zoeken naar manieren om deze transitie tot stand te brengen. Een deel van de agrariërs heeft zich verenigd in de belangengroepering 'Vrienden van de Landschotse Heide'. Op dit moment wordt in dit gebied onder meer gewerkt aan waterdoelstellingen.

18. Beekdalsysteem Groote Beerze (gemeente Bladel, Eersel)

Langs de Groote Beerze is in de realisatie van een robuuste ecologische verbindingszone voorzien. Zoals eerder gezegd zijn hiervoor vanaf 2004 middelen beschikbaar. Wij willen de ver-

bindingszone realiseren door enerzijds aankoop en anderzijds beheer door de grondeigenaren. De andere doelstellingen voor het beekdal, zoals het beekherstel tussen de Grijze Steen en het moerasbos Hapert, willen wij in samenhang met de robuuste ecologische verbindingzone realiseren. Meer bovenstrooms is het natuur- en waterpark Groote Beerze recent gereedgekomen. Daarvoor is hermeandering gerealiseerd en is het moerasbos Hapert aangelegd. In delen van de robuuste ecologische verbindingzone wordt waterberging gerealiseerd.

De rioolwaterzuiveringsinstallatie Hapert is gesaneerd: een belangrijke stap voor de verbetering van de waterkwaliteit in de Groote Beerze.

In het stroomgebied van de Groote Beerze liggen verschillende natte natuurgebieden. Het herstel daarvan willen wij in de eerste planperiode oppakken. Ook hier geldt dat uitstraling naar het omliggende landbouwgebied zal plaatsvinden. Samen met de grondgebruikers willen wij zoeken naar oplossingen in de vorm van hetzij schadevergoedingen, hetzij vergoedingen voor groene en blauwe diensten.

In het beekdal is het grondgebruik op sommige plaatsen behoorlijk intensief, bijvoorbeeld de teelt van schorseneren en wortelen op sterk ontwaterde percelen. We willen proberen via kavelruil deze teelten uit het beekdal weg te krijgen.

Langs het Wagenbroeksloopje is een natte ecologische verbindingzone voorzien, deze willen wij in de tweede of derde planperiode realiseren.

19. Gebied tussen Groote en Kleine Beerze ten zuiden van Casteren en Hoogeloon (gemeenten Bladel en Eersel)

Dit is een sterk verweven gebied met de kernen van Casteren, Hoogeloon en Hapert en het vrijwel aaneengesloten bebouwingslint Landrop tussen Hoogeloon en Hapert. Grootschalige landbouwonwikkelingen zijn hier niet mogelijk. Rondom Hapert zijn veel ongesaneerde overstorten aanwezig; deze willen wij in de loop van de reconstructieperiode saneren.

In de omgeving van Hoogeloon willen wij de ontwikkeling van kleinschalige extensieve recreatie stimuleren.

Het gebied ten zuiden van Hapert is de beoogde locatie voor het Kempisch bedrijventerrein.

20. Beekdalsysteem Kleine Beerze (gemeente Eersel)

Ook langs een gedeelte van de Kleine Beerze wordt een robuuste ecologische verbindingzone gerealiseerd. In de eerste planperiode willen wij hiermee aan de slag. Dit wordt gecombineerd met beekherstel van de Kleine Beerze ten noorden van Vessem. Met de aanleg van de ecologische verbindingzone langs de Kleine Beerze ten zuiden van Vessem tot aan Eersel is gestart.

De kleine Beerze is over een lengte van vijf kilometer de enige doorlopende groene verbinding in deze omgeving en daarom belangrijk. Voor de realisatie van de ecologische verbindingzone zijn extra grondaankopen nodig.

In het stroomgebied van de Kleine Beerze wordt een gebiedspilot waterkwaliteit opgezet. De Kleine Beerze heeft een belangrijke functie voor de waternatuur. Bovendien is een goede waterkwaliteit in de Kleine Beerze van belang voor benedenstrooms gelegen beeksystemen en natuurgebieden. Een goede (grond)waterkwaliteit is verder van belang voor de in het stroomgebied van de Kleine Beerze gelegen natuurgebieden (Molenbroek, Spekdonken, Landschotse Heide) en het zeer kwetsbare grondwaterbeschermingsgebied Vessem.

Het beekdal van de Kleine Beerze bovenstrooms (ten westen van Eersel) is aandachtsgebied voor waterconservering. Iets noordelijker (ten noorden van Duizel) bestaan plannen voor landchapsontwikkeling.

21. Gebied rondom Wintelre (gemeente Eersel)

Voor een groot deel van dit gebied wordt een planuitwerking opgesteld als basis voor herverkaveling (voorheen: ruilverkaveling met administratief karakter Wintelre-Oerle). Er zijn al afspra-

ken gemaakt over behoud en versterking van landschappelijke en cultuurhistorische waarden en de aanleg van een ecologische verbindingszone langs de Bruggenrijt. In het kader van de herverkaveling worden deze afspraken uitgevoerd.

Het deelgebied wordt aan de noordzijde begrensd door de Oirschotse Heide. De strook tegen de Oirschotse Heide aan is een leefgebied voor kwetsbare soorten (amfibieën). Ten zuiden van deze strook ligt een struweelvogelgebied.

Indien het in het Uitwerkingplan voor Zuidoost Brabant voorziene bedrijventerrein de Hut niet in ontwikkeling wordt genomen, kan bij een van de volgende planherzieningen het in dit deelgebied gelegen landbouwontwikkelingsgebied in oostelijke richting worden uitgebreid.

De omgeving van camping Dennenoord is een zoeklocatie voor een recreatieve poort.

Nabij de De Ruyter van Stevinck kazerne is ontwikkeling van het industrieterrein de Strijpse Kampen voorzien.

22. Gebied rondom Vessem en Kneegelsche Heide (gemeente Eersel)

De Kneegelsche Heide is een grootschalige heideontginning. Het is een agrarisch gebied zonder bijzondere landschappelijke waarden. Het gebied hebben wij grotendeels begrensd als landbouwontwikkelingsgebied (Duizel-Noord). In dit landbouwontwikkelingsgebied is beperkte ruimte voor nieuwvestiging.

De 25-jaars zone van de zeer kwetsbare grondwaterwinning Vessem is, voor zover deze in agrarisch gebied ligt, gezoneerd als verwevingsgebied.

In dit grondwaterbeschermingsgebied willen wij werken aan verbetering van de kwaliteit van het grondwater door de emissies vanuit de landbouw, maar ook vanuit andere bronnen terug te dringen. Het project 'Schoon Water - Brabantse boeren laten zien dat het kan' heeft in de zeer kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden in Cranendonck en Waalwijk laten zien dat er nog voldoende mogelijkheden zijn om de uitspoeling van bestrijdingsmiddelen naar het grondwater verder terug te dringen. Sinds begin 2003 is dit project ook van start gegaan in het grondwaterbeschermingsgebied Vessem. Verder willen wij in dit gebied extensivering van de melkveehouderij stimuleren.

Rondom Vessem zien wij goede mogelijkheden voor extensieve recreatie.

23. Gebied rondom Eersel, Steensel en Kneegsel (gemeente Eersel)

In het rationeel verkavelde gebied ten zuiden van Eersel is een landbouwontwikkelingsgebied voorzien. In dit landbouwontwikkelingsgebied is geen ruimte voor nieuwvestiging.

Bij de ontwikkelingen in dit gebied dient nadrukkelijk rekening te worden gehouden met de doelstellingen voor het beekdal van de Run. Het meer noordoostelijk gelegen deel van de Run is aangewezen als Habitatrichtlijngebied.

De rest van het gebied is veel kleinschaliger. Grondgebonden landbouw en extensieve recreatie zijn hier belangrijke functies.

De omgeving van het E-3 strand hebben wij aangewezen als projectlocatiegebied voor recreatie en toerisme. Hier zal uitbreiding van het huidige recreatiegebied gerealiseerd worden. De in het gebied Donksbergen (tussen Duizel en Hapert) gelegen zorginstelling De Plaatse heeft te maken met toenemende uitplaatsing van patiënten. De gemeente wil de toekomst van de instelling veilig stellen via het combineren van de zorgfunctie met recreatieve ontwikkelingen.

In verband hiermee is de instelling met het omliggende park aangemerkt als intensief recreatief gebied in combinatie met zorg.

24. Bos- en natuurgebieden Moeren, Peelse Heide en Cartierheide (gemeenten Reusel-De Mierden, Bladel en Eersel)

De natuurgebieden vormen het hart van de regionale natuur- en landschapseenheid Kempische Grensbossen. Het bestaat uit een afwisseling van bossen, heide en landbouwenclaves.

Recreatief medegebruik wordt bevorderd, bijvoorbeeld door de realisering van enkele recreatieve poorten (bij Ter Spegelt in Eersel en de Taveerne in Reusel-De Mierden) en verbetering van de routestructuur.

In het gebied bevinden zich enkele natte natuurplekjes die wij in de eerste planperiode willen herstellen. Het betreft de Reuselse Moeren, de Cartierheide en de Goorloop. De Reuselse Moeren nemen een bijzondere plaats in vanwege het feit dat hier nog levend hoogveen voorkomt. Bovendien komt in dit gebied de zeldzame Gladde slang voor.

In de latere planperiodes willen wij ook de brongebieden herstellen. Door Staatsbosbeheer wordt actieve omvorming van productiebos naar natuurbos gerealiseerd door het creëren van open plekken in het bos. Ook in een deel van de gemeentelijke bossen wordt verlosing gestimuleerd. De agrarische enclaves, resterende heidevelden en verkavelingen van productiebossen hebben cultuurhistorische betekenis. Dit willen wij behouden. In de agrarische enclaves streven wij naar extensivering van het grondgebruik en willen wij mogelijkheden creëren voor verbreding van de bedrijfsvoering (maar wel binnen de draagkracht van het gebied).

4.2 Ook andere oplossingen

In een milieueffectrapport worden in elk geval de voorgenomen activiteit (het voorkeursalternatief) en het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) beschreven. Het meest milieuvriendelijke alternatief is het alternatief dat de best bestaande mogelijkheden om het milieu te beschermen, toepast of combineert.

Het is gebruikelijk om daarnaast ook andere alternatieven uit te werken. In dit reconstructieplan/milieueffectrapport zijn alternatieven uitgewerkt voor de twee kernkwesties in het reconstructieplan: de integrale zonering voor de intensieve veehouderij en de waterdoelen.

Naast de alternatieven is naar varianten gekeken. Een variant heeft betrekking op een gebiedsspecifiek aandachtspunt in een sector of een deelgebied.

In §4.2.1 wordt toegelicht hoe de alternatieven tot stand zijn gekomen. In §4.2.2 zijn de alternatieven en varianten van Beerze Reusel beschreven.

4.2.1 Alternatiefontwikkeling

In de Startnotitie van het milieueffectrapport is aangegeven hoe alternatieven worden ontwikkeld. Tijdens het opstellen van het reconstructieplan is meer inzicht ontstaan in de inhoud en het detailniveau van het plan en het beschikbare budget. Na het uitvoeren van een globale effectbepaling (quick scan) is bepaald welke alternatieven en varianten aan bod komen. Daarbij is aangesloten op de inhoud en het detailniveau van het plan en de beschikbare middelen.

4.2.2 Beschrijving van de alternatieven en varianten

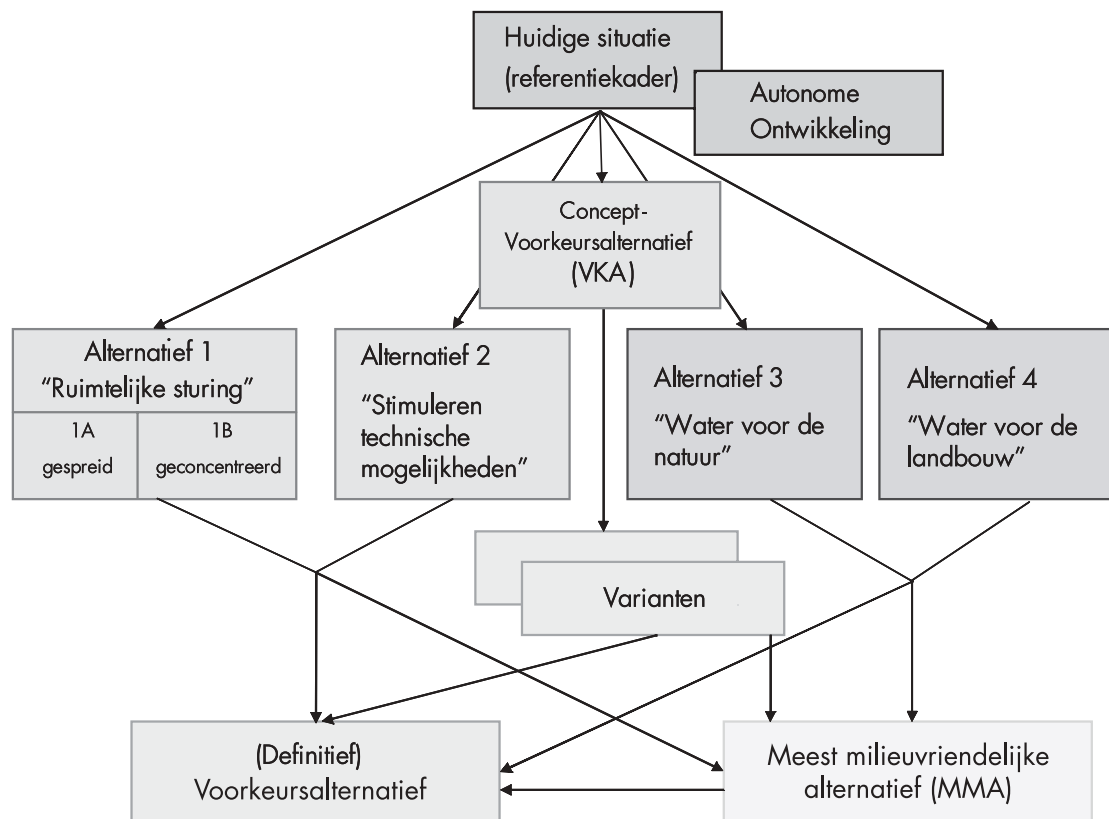
In deze paragraaf zijn de alternatieven en varianten beschreven. Het voorkeursalternatief is overigens aangepast nadat de milieueffectrapportage is uitgevoerd. In paragraaf 4.1 staat het definitieve voorkeursalternatief. Wanneer in deze paragraaf (4.2) en in hoofdstuk 5 gesproken wordt over het voorkeursalternatief, wordt steeds het concept bedoeld. Figuur 4.1 geeft schematisch de alternatieven en varianten weer.

Alternatieven

De alternatieven zijn gericht op de meest cruciale onderdelen uit de planvorming, namelijk

- de integrale zonering;
- het treffen van anti-verdrogingsmaatregelen om de gewenste natuurdoeltypen en de kwaliteit van de natte natuurplekjes te realiseren, in relatie tot de waterwensen van de landbouw.

Schematisch kunnen de alternatieven als volgt worden weergegeven:

Figuur 4.1 Alternatieven en varianten in relatie tot huidige situatie, autonome ontwikkeling en voorkeursalternatief

Alternatief 1 'Ruimtelijke sturing'

Alternatief 1 is gebaseerd op de veronderstelling dat de doelstellingen voor ammoniak, stank, natuur en landschap het beste gehaald kunnen worden door een zo groot mogelijke ruimtelijke scheiding tussen de intensieve veehouderij en kwetsbare waarden. De extensiveringsgebieden worden groter dan in het voorkeursalternatief. De landbouwontwikkelingsgebieden worden kleiner: alleen de beste locaties voor inplaatsing zijn gekozen als landbouwontwikkelingsgebied. Binnen dit alternatief zijn twee subalternatieven onderscheiden:

Alternatief 1a: beperkte concentratie met in elk reconstructiegebied voldoende inplaatsingsruimte voor de bedrijven die willen verplaatsen uit de extensiveringsgebieden en voor een deel ook uit de verweingsgebieden.

Alternatief 1b: Sterke concentratie in enkele landbouwontwikkelingsgebieden. Het gaat om de gebieden die binnen de zeven reconstructiegebieden als meest geschikt naar voren komen.

Alternatief 2 'Stimuleren en technische mogelijkheden'

Alternatief 2 is gebaseerd op de veronderstelling dat de doelstellingen voor van ammoniak en stank het beste (meest kosteneffectief) gehaald kunnen worden door de inzet van extra technieken. Het gaat uit van een beperkte regulering. De extensiveringsgebieden zijn in dit alternatief kleiner dan in het voorkeursalternatief.

Alternatief 3 'Water voor de natuur'

In alternatief 3 worden in de hele ecologische hoofdstructuur (en niet alleen in de natte natuurparels zoals is opgenomen in het voorkeursalternatief) maatregelen met gevolgen voor de omgeving genomen. Daarnaast worden in de natte natuurparels waar dit zinvol is, verdergaande maatregelen voorgesteld in directe omgeving van deze parels.

Alternatief 4 'Water voor de landbouw'

In alternatief 4 worden de maatregelen die in het voorkeursalternatief zijn voorgesteld, aangevuld met waterconserveringsmaatregelen op landbouwgronden die in de huidige situatie droogteschade ondervinden.

Varianten

De varianten zijn gericht op gebiedsspecifieke zaken. In Beerze Reusel is het volgende apart meegenomen in de effectbepaling:

- een landbouwontwikkelingsgebied in een deel van het stroomgebied van de Run;
- een landbouwontwikkelingsgebied tot op 300 meter van Habitatrichtlijngebieden Beerze en Reusel;
- geen landbouwontwikkelingsgebied ten zuiden van Reusel, omgeving Postelse Dijk;
- geen verplaatsingen;
- ontwikkeling van de meest kansrijke recreatieve poorten.

Meest milieuvriendelijke alternatief

In het meest milieuvriendelijke alternatief staat het realiseren van de natuur- en milieudoelstellingen voorop.

Bij het uitwerken van het meest milieuvriendelijke alternatief is vooral gekeken naar het optimaliseren van de ruimtelijke inrichting. Alle realistische en haalbare effectbeperkende en compenserende maatregelen zijn onderzocht. Verder is gekeken naar stimulerende en/of technische maatregelen om emissies verder te beperken dan wettelijk verplicht is, naar extra maatregelen voor bodem-, grondwater- en luchtkwaliteit, naar extra en/of strenger regulerend beleid en naar het verbeteren van de landschappelijke en natuurkwaliteit.

Dit pakket aan maatregelen, voor zover reëel en haalbaar, is gecombineerd tot het meest milieuvriendelijke alternatief; het alternatief met de minste nadelige milieugevolgen en de meeste verbeteringen voor milieu, natuur en landschap. Figuur 4.1 geeft schematisch weer hoe het meest milieuvriendelijke alternatief en de andere alternatieven ontwikkeld zijn.

Verschillende elementen van het meest milieuvriendelijke alternatief zijn meegenomen in het definitieve voorkeursalternatief.

5 Effecten

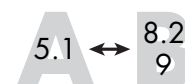
De beschrijving van de effecten is de kern van het milieueffectrapport. Basis voor de beschrijving van de effecten is het beoordelingskader. Dit bestaat uit beoordelingscriteria voor zeven thema's (water en bodem, milieu, natuur, landschap en cultuurhistorie, landbouw, recreatie en toerisme en wonen, werken en leefbaarheid).

We beschrijven de effecten in 2016, dus na uitvoering van de reconstructie. Het effect is steeds vergeleken met de huidige situatie (2004, zie hoofdstuk 2). Door de autonome ontwikkeling (periode 2004-2016, zie ook hoofdstuk 2) te vergelijken met de effecten van het voorkeursalternatief wordt de meerwaarde van de reconstructie zichtbaar.

Opgemerkt wordt dat het voorkeursalternatief is aangepast nadat de effecten zijn bepaald. In §4.1 staat het aangepaste, definitieve, voorkeursalternatief. Wanneer in dit hoofdstuk wordt gesproken over het voorkeursalternatief wordt het concept van het voorkeursalternatief bedoeld. Immers de effecten van het concept zijn bepaald.

In dit hoofdstuk is een samenvatting weergegeven van de effecten van het *eerste conceptreconstructieplan Beerze Reusel*. In het vervolg van dit hoofdstuk wordt dit het voorkeursalternatief of VKA genoemd. De samenvatting bestaat uit een totaalscore tabel voor het voorkeursalternatief ten opzichte van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Daarna worden de effecten per thema beschreven. In hoofdstuk 9 van deel B is beschreven welke belangrijkste veranderingen zijn aangebracht in het ontwerpreconstructieplan, mede op basis van de effectbeschrijving.

5.1 Effecten voorkeursalternatief en alternatieven

In deze paragraaf zijn de effecten van het (eerste concept)voorkeursalternatief en de andere alternatieven beschreven.

Tabel 5.1 geeft een overzicht van de optredende effecten. In de tabel staat VKA voor voorkeursalternatief. HS betekent: huidige situatie. AO is de autonome ontwikkeling.

Tabel 5.1 : Overzicht van de optredende effecten in Beerze Reusel

Criterium	VKA	VKA
	t.o.v. HS	t.o.v. AO
Water en bodem		
Beïnvloeding wateroverlast	+ / ++	+
Beïnvloeding grondwaterregime natuur	++	++
Beïnvloeding waterhuishouding landbouwgronden	-	-
Beïnvloeding vochtvoorziening landbouwgronden	+++	++
Beïnvloeding N/P-concentratie in het grondwater	+	0/-
Beïnvloeding beekherstel	+++	+

Criterium	VKA t.o.v. HS	VKA t.o.v. AO
Milieu		
Verandering depositie van ammoniak en stikstof	++	+
Afname emissie van ammoniak	++	+
Afname van aantal stankgehinderden	++	+
Verandering kwaliteit stiltegebieden en donkere gebieden	-/0	0/+
Natuur		
Tempo realisering EHS	n.v.t.	+
Kwaliteit gerealiseerde EHS	++	+
Mate en kwaliteit realisatie EVZ's	+++	+
Verandering natuurwaarden in regionale natuur- en landschapseenheden	++	+
Verandering instandhouding bijzondere soorten	++	+
Verandering kwaliteit "richtlijngebieden"	++	+
Landschap en cultuurhistorie		
Beïnvloeding cultuurhistorische waarden	+	+
Beïnvloeding archeologische en aardkundige waarden	0/+	0
Inpassing agrarische bedrijven	++	+
Ruimtelijke kwaliteit (o.a. regionale natuur- en landschapseenheid, landschapsecologische zone)	+	0/+
Landbouw		
Verandering perspectief voor verbreding van de economische basis van de landbouw	++	+
Verandering in perspectief intensieve veehouderij	+++	++
Veranderingen in perspectief voor biologische landbouw	+	0
Verandering perspectief voor de grondgebonden landbouw	+ / ++	+
Recreatie en toerisme		
Verandering perspectief toeristisch-recreatieve sector	++	+
Verbetering ruimtelijke structuur	+	0
Verandering in recreatieve belevingswaarde	++	+
Wonen, werken en leefbaarheid		
Ontwikkeling van de werkgelegenheid in het buitengebied	-	+
Veranderingen in de leefbaarheid van kleine kernen	0	+

De effectscores zijn in de tabel als volgt weergegeven:

---	= sterk negatief effect	+	= licht positief effect
--	= negatief effect	++	= positief effect
-	= licht negatief effect	+++	= sterk positief effect
0	= geen effect		

5.1.1 Water en bodem Waterberging

Het voorkeursalternatief leidt in vergelijking met de huidige situatie tot een lichte toename van de capaciteit van regionale waterberging. Ook autonoom worden stappen genomen om de bergingsgebieden nader te begrenzen en te realiseren. Door het voorkeursalternatief treedt waarschijnlijk een versnelling op. Door het voorkeursalternatief vindt ook vernatting van natuurgebieden en peilopzet in landbouwgebieden plaats (verdrogingbestrijding). Hierdoor kunnen deze gebieden minder water vasthouden in perioden met grote hoeveelheden neerslag.

Waterdoelen en grondwaterstand (GGOR)

Door het voorkeursalternatief worden natuurgebieden extra vernat om meer natuurdoeltypen te realiseren. Ten opzichte van de huidige situatie is sprake van een verbetering. Ten opzichte van de huidige situatie worden op additioneel 29% (2.046 hectare) van het areaal aan natte natuur (bestaand en nog te realiseren) de gewenste hydrologische condities gerealiseerd. Zonder reconstructie is dit additioneel 12% (836 hectare) ten opzichte van de huidige situatie. Door het voorkeursalternatief wordt dus 17% (1.210 hectare) extra aan verdroogde natuur hersteld. Deze verbetering door het voorkeursalternatief kan alleen worden waargemaakt indien de ecologische hoofdstructuur ook daadwerkelijk in 2016 is gerealiseerd. Vertraging hierin leidt ook tot vertraging van het realiseren van de gewenste hydrologische condities. Uit berekening (TNO) blijkt dat door de voorgestelde ingrepen wordt voldaan aan het rijksdoel om, tot het jaar 2010, 40% van de bestaande verdroogde natuur (peiljaar 1994) te herstellen.

De meerwaarde van het voorkeursalternatief ten opzichte van de autonome ontwikkeling ligt vooral in de mogelijkheid om vernatting van omliggend landbouwgebied toe te staan. De mate van vernatting leidt overigens nauwelijks tot opbrengstderving op de omliggende landbouwgrond, deze bedraagt gemiddeld 4% op 3.769 hectare landbouwgrond. Op ruim 3.750 hectare landbouwgrond worden de productieomstandigheden juist met 3% verbeterd.

Water- en bodemkwaliteit

Ten opzichte van de autonome ontwikkeling voegt het voorkeursalternatief weinig concrete maatregelen toe ter verbetering van de bodem- en waterkwaliteit. Dit betekent dat er voor de water- en bodemkwaliteitsdoelstellingen nog steeds een grote opgave ligt om aan de gestelde normen te voldoen (Nitraatrichtlijn en de Europese Kaderrichtlijn Water). Door maatregelen zoals het realiseren van de ecologische hoofdstructuur, extensivering van het grondgebruik en het verhogen van de grondwaterstand levert het voorkeursalternatief een beperkte bijdrage aan verbetering van de waterkwaliteit.

Beekherstel

In 2016 zijn naar verwachting alle te herstellen beeksystemen (149 km) ook daadwerkelijk hersteld. Het voorkeursalternatief heeft hier waarschijnlijk geen invloed op. Door de gecombineerde inzet van instrumenten en integrale realisatie kan door de het voorkeursalternatief wel een versnelling in de uitvoering optreden en een grotere landschapsecologische kwaliteit worden bereikt.

Effecten van de alternatieven “water voor de natuur” en “water voor de landbouw”

Alternatief 3, “water voor de natuur”

In het studiealternatief “water voor de natuur” is voor de natuurparels, op de grens met het plangebied de Meierij (Smalbroeken en Mortelen), nagegaan of verdergaande vernattingsmaatregelen zinvol zijn. De extra maatregelen lijken alleen zinvol in de Mortelen; circa 80 hectare wordt extra hersteld. De toename van de natschade is echter wel aanzienlijk; circa 1210 hectare aan extra landbouwgrond ondervindt schade door deze verdergaande vernattingsmaatregelen en de gemiddelde opbrengstderving in de gebieden met natschade neemt toe. Op 1400 hectare aan extra landbouwgrond treedt een vermindering van de droogteschade op.

Alternatief 4, “water voor de landbouw”

Door extra waterconserveringsmaatregelen voor de landbouw wordt de droogteschade verminderd op een additionele 4.830 hectare landbouwgrond. Deze waterconserveringsmaatregelen leiden nauwelijks tot verbetering voor de natuur maar wel tot een extra negatief effect op de fosfaatuitspoeling.

5.1.2 Milieu

Emissie van ammoniak

De ammoniakemissie uit de landbouw in Beerze Reusel bedraagt in 2016 naar verwachting circa 2,5 kiloton. De aanzienlijke afname ten opzichte van de huidige situatie is vrijwel geheel toe te schrijven aan de autonome ontwikkeling (veranderingen in stalsystemen en mesttoediening).

De extensiveringsgebieden zorgen voor extra bescherming tegen de toename van stalemissies in de zones rondom kwetsbare natuurgebieden. De verplaatsing en beëindiging van locaties maar ook het financieel stimuleren van toepassing van bovenwettelijke emissiereducerende technieken, leidt lokaal tot een aanzienlijke afname van stalemissies in de zones rondom de meest kwetsbare natuurgebieden (Wav-A gebieden). Dit zijn positieve effecten van het voorkeursalternatief ten opzichte van de huidige situatie. Als gevolg van wetgeving is er autonoom ook al sprake van afname van de ammoniakemissie rondom kwetsbare natuurgebieden. Het voorkeursalternatief heeft daarom ten opzichte van de autonome ontwikkeling een beperkt effect.

Depositie van ammoniak en stikstof op natuurgebieden

Op de zeer kwetsbare natuurgebieden (Wav-A gebieden) is de gemiddelde stikstofdepositie in de huidige situatie 2970 mol per hectare per jaar. In 2016 is deze depositie 2020 mol per hectare per jaar. Deze afname wordt grotendeels veroorzaakt door de autonome ontwikkeling. Ten opzichte van de autonome ontwikkeling leidt het voorkeursalternatief slechts tot een extra afname van de gemiddelde stikstofdepositie van circa 40 mol per hectare per jaar. Door het voorkeursalternatief neemt vooral het aantal depositiepieken rond natuurgebieden sneller af. In 2016 zullen de depositieniveaus nog steeds boven het kritische niveau voor de kwetsbare natuur liggen.

Stank

Ten opzichte van de huidige situatie leidt het voorkeursalternatief tot een vermindering van het aantal stankgehinderden door stank uit stallen. Doordat de autonome ontwikkeling ook leidt tot afname van het aantal stankgehinderden (stalsystemen AMvB-huisvesting, IPPC-richtlijn, Streekplan) is het effect van het voorkeursalternatief ten opzichte van deze autonome ontwikkeling neutraal tot licht positief. Dit licht positieve effect wordt onder andere veroorzaakt door het subsidiëren van bovenwettelijke technische maatregelen.

Een groot deel van de stankoverlast wordt veroorzaakt door veldemissies, na het uitrijden van

mest. Het voorkeursalternatief neemt geen maatregelen gericht op het terugdringen van deze overlast.

Licht en geluid

Het voorkeursalternatief neemt weinig extra maatregelen om de toename van geluidsoverlast in de autonome ontwikkeling terug te dringen. Er wordt in het voorkeursalternatief veel aandacht besteed aan het versterken en uitbreiden van de toeristisch-recreatieve sector. Aangezien een groot deel van recreatie in en rond de stiltegebieden is gevestigd zal dit negatieve gevolgen hebben voor het geluidsniveau in en rond de stiltegebieden. Het voorkeursalternatief scoort per saldo neutraal ten opzichte van de huidige situatie en licht positief ten opzichte van de autonome ontwikkeling.

Voor licht geldt eigenlijk hetzelfde als voor geluid. Het voorkeursalternatief bevat weinig concrete maatregelen voor het behouden of herstellen van donkere gebieden. In het voorkeursalternatief is een doorgroeilocatie voor glastuinbouwbedrijven opgenomen. Dit kan lokaal leiden tot een toename van de lichtbelasting. Voor licht scoort het voorkeursalternatief licht negatief ten opzichte van de huidige situatie en neutraal ten opzichte van de autonome ontwikkeling.

Effecten van de alternatieven integrale zonering op milieu

Alternatieven 1a en 1b, ruimtelijke sturing

Bij een sterke of zeer sterke ruimtelijke sturing van de intensieve veehouderij binnen Brabant (alternatief 1a en 1b), verandert de ruimtelijke spreiding van de emissie. Door de hoge achtergronddepositie van stikstof neemt de stikstofdepositie op natuurgebieden hierdoor slechts beperkt af ten opzichte van het voorkeursalternatief. De emissie neemt licht toe door per saldo uitplaatsing van intensieve veehouderij naar andere reconstructiegebieden.

Bij een sterke of zeer sterke ruimtelijke sturing neemt het aantal stankgehinderten door stank uit stallen extra af, doordat de groei van intensieve veehouderij op de voor dit aspect meest gunstige plekken is gesitueerd.

Alternatief 2, stimuleren en technische mogelijkheden

In alternatief 2 (inzetten op technische maatregelen, grotere verwevingsgebieden en kleinere extensiveringsgebieden), is er sprake van een extra afname van ammoniakemissie en stankemissie. De stikstofdepositie op natuurgebieden neemt meer af dan in de alternatieven met ruimtelijke sturing. Dit komt omdat technische maatregelen goedkoper zijn dan het verplaatsen van bedrijven. Bij gelijk budget kunnen meer knelpunten worden opgelost.

5.1.3 Natuur Ecologische hoofdstructuur

Ten opzichte van de autonome ontwikkeling leidt het voorkeursalternatief tot een beperkte versnelling van het proces van verwerven en inrichten van de ecologische hoofdstructuur en het verbeteren van water- en milieuomstandigheden in de ecologische hoofdstructuur. Realisatie van de ecologische hoofdstructuur in 2011 ligt niet binnen bereik. Hiervoor is de noodzakelijke grondmobiliteit waarschijnlijk te laag. De beperkte versnelling wordt vooral veroorzaakt door de gecoördineerde inzet van middelen via het voorkeursalternatief. De verstoring van verstoringgevoelige natuur neemt licht af door concentratie van recreatie.

Verbindingszones

Vanwege de inzet van middelen voor (robuuste) ecologische verbindingszones en het aanpakken van knelpunten in het ecologische netwerk wordt door het voorkeursalternatief, evenals in de autonome ontwikkeling, een afname van de versnippering verwacht. Ten opzichte van auto-

nome ontwikkeling zal het voorkeursalternatief zorgen voor een versnelling van de realisatie en de extra aanleg van faunapassages. Hierdoor en door de gecoördineerde inzet van middelen wordt het ecologisch netwerk versterkt.

Soortenbescherming

De realisatie van de ecologische hoofdstructuur en de verbindingzones, de verbetering van de milieumstandigheden van de ecologische hoofdstructuur, agrarisch natuurbeheer en soortenbescherming door de Flora- en Faunawet leiden naar verwachting tot een verbetering van de kwaliteit van beschermde natuurgebieden en lichte vooruitgang van beschermde soorten. Vooral amfibieën profiteren hiervan. Er is een beperkte overlap tussen de landbouwontwikkelingsgebieden en intensieve recreatiegebieden met leefgebieden van beschermde soorten. Door een zorgvuldige inpassing van de landbouw- en recreatiegebieden kunnen nadelige effecten op deze beschermde soorten grotendeels worden voorkomen. Voor de soortenbescherming heeft het voorkeursalternatief per saldo een heel beperkte meerwaarde in vergelijking met de autonome ontwikkeling. Veel maatregelen worden autonoom ook uitgevoerd.

5.1.4 Landschap en cultuurhistorie Behoud en herstel van landschap en cultuurhistorie

Over het algemeen biedt het voorkeursalternatief Beerze Reusel ten opzichte van de huidige situatie, kansen voor een verbetering van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden in het gebied (Belvédèregebied Dommeldal, Groene Woud, Kempische Grensbossen, Kempische Landgoederen). In Beerze Reusel komen bijna alle beken in aanmerking voor beekherstel. Positieve veranderingen voor landschap en cultuurhistorie zijn onder meer het stimuleren van agrarisch landschapsbeheer (omdat een deel van de cultuurhistorisch waardevolle gebieden zoals bolle akkers in agrarisch gebied liggen) en maatregelen ter behoud en versterking van landschap, cultuurhistorie en aardkundige waarden, zoals beekherstel bij de Beerze (waar ook overlap met het Belvédère gebied is) en herstel of aanleg van landgoederen. Uit toeristisch oogpunt zijn zeker interessant de Regte Heide met zijn groep grafheuvels, de kleine en grote cirkel in Reusel-De Mierden en de bolle akkers van Oostelbeers met zijn vrij in de akkers gelegen kerktoeren. Hier zijn kansen voor een grotere profilering van archeologische waarden. De meeste risico's op aantasting van deze waarden liggen er bij mogelijke nieuwe ontwikkelingen in de sociaal-economische ontwikkelingszones rond kernen. Hoewel daar in Beerze Reusel meer dan in sommige andere reconstructiegebieden rekening mee is gehouden. Daarnaast kunnen zich negatieve effecten op cultuurhistorie en archeologie voordoen bij ontwikkeling van glastuinbouw in waardevol gebied, zoals bij Oirschot waar ontwikkeling van glastuinbouw mogelijk is in het Belvédèregebied Dommeldal of bij archeologische monumenten die gelegen zijn in het landbouwontwikkelingsgebied ten zuidwesten van Moergestel.

De veranderingen in het landschapsbeeld als gevolg van het voorkeursalternatief zullen een licht positieve invloed op de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied hebben. Beeldkwaliteitsplannen bieden kansen voor goede inpassing van ontwikkelingen (bijvoorbeeld van agrarische bebouwing) in het landschap. Een aantal maatregelen en activiteiten zou ook in de autonome ontwikkeling plaatsvinden maar naar verwachting in mindere mate.

Voor archeologische waarden scoort het voorkeursalternatief neutraal ten opzichte van de huidige situatie. Het voorkeursalternatief biedt kansen voor versterking van beleving van archeologische waarden bijvoorbeeld in het Belvédèregebied Dommeldal. Anderzijds zijn er ook risico's op aantasting van deze waarden, met name bij bouwwerkzaamheden en grondverzet in of rondom archeologische monumenten. Nieuwvestiging van intensieve veehouderij in enkele landbouwontwikkelingsgebieden (bijvoorbeeld bij Duizel, Moergestel en Bladel) en uitbreiding

van glastuinbouw kan leiden tot aantasting van het bodemarchief.

Voor aardkundige waarden scoort het voorkeursalternatief licht positief, omdat de beoogde maatregelen bij uitwerking in concrete projecten naar verwachting grotendeels inpasbaar zullen zijn zonder afbreuk te doen aan de aardkundige waarden. In Beerze Reusel betreft het vooral beekherstel (wat ook een positief effect kan hebben). Veel van de GEA-objecten (alleen de Groote Beerze niet) liggen in de regionale natuur- en landschapseenheden. Ze zullen van de maatregelen die daar worden genomen zoals bescherming en ontwikkeling van natuur, landschaps en cultuurhistorische waarden een positieve impuls krijgen. De grootste risico's voor aardkundige waarden doen zich voor bij de Lei, de Reusel en de Groote Beerze, omdat deze beeklopen over relatief grote lengte in aardkundig waardevol gebied liggen.

Effecten van de alternatieven integrale zonering in Beerze Reusel op natuur, landschap en cultuurhistorie

Alternatieven 1a en 1b, ruimtelijke sturing

In de alternatieven (zeer) sterke ruimtelijke sturing zijn de landbouwontwikkelingsgebieden die overlappen met leefgebieden voor struweelvogels en weidevogels en beïnvloedingszones rondom wettelijk beschermde gebieden, begrensd als verwevingsgebied. Bovendien zijn de uitbreidingsmogelijkheden voor bestaande agrarische bedrijven in de verwevingsgebieden beperkter (maximum bouwblok van 1,5 hectare in plaats van 2,5). Door deze andere zonering en bijbehorend regulerend beleid, is de kans op aantasting van landschappelijke en natuurwaarden minder groot dan in het voorkeursalternatief.

Alternatief 2, stimuleren en technische mogelijkheden

In alternatief 2 (minder extensiveringsgebieden dan in het voorkeursalternatief, meer verwevingsgebieden; meer inzetten op technische maatregelen en minder op verplaatsingen) is er kans op extra aantasting van landschappelijke en natuurwaarden door groei van bestaande bedrijven (ten opzichte van het voorkeursalternatief) in de verwevingsgebieden. Omdat er minder bedrijven hoeven te worden verplaatst is minder landbouwontwikkelingsgebied nodig en kan de overlap van landbouwontwikkelingsgebieden, met de hiervoor genoemde leefgebieden en beïnvloedingszones rondom wettelijk beschermde gebieden, vermeden worden.

5.1.5 Landbouw

Ruimtelijke structuur Intensieve veehouderij

Als gevolg van de zonering in extensiveringsgebied, verwervingsgebied en landbouwontwikkelingsgebied zijn er per saldo beduidend meer intensieve veehouderijlocaties, die extra ontwikkelingsruimte krijgen, dan bedrijven die beperkt worden in hun ontwikkelingsmogelijkheden. Daarnaast bevat het voorkeursalternatief ook ruime middelen om bedrijven die op hun huidige plek nu al of door de vaststelling van het reconstructieplan weinig ontwikkelingsmogelijkheden hebben, te verplaatsen of te beëindigen. Daarom scoort het voorkeursalternatief zeer positief op verandering in het ruimtelijke ontwikkelingsperspectief van de intensieve veehouderij ten opzichte van de huidige situatie.

In het voorkeursalternatief Beerze Reusel is ruim 3200 hectare landbouwontwikkelingsgebied aangewezen. Dit areaal is ruim in relatie tot het aantal te verplaatsen locaties uit de extensiveringsgebieden. Goed gelegen locaties binnen de verwevingsgebieden bieden ook kansen voor het hergebruik van een bestaande locatie voor verplaatsers uit de extensiveringsgebieden of van een minder goed gelegen locatie binnen het verwevingsgebied. Het is mogelijk dat in zones rond Vogel- en Habitatrichtlijngebieden in een deel van de begrensde landbouwontwikkelings-

gebieden de feitelijke ontwikkelingsmogelijkheden beperkt zullen zijn. Ondanks deze beperkingen biedt het voorkeursalternatief voldoende geschikte locaties voor de intensieve veehouderij-bedrijven van de toekomst.

Ruimtelijke structuur overige landbouw

Het perspectief voor de grondgebonden landbouw wordt door het voorkeursalternatief beperkt vergroot door een hogere grondmobiliteit en een verbeterde verkaveling, meer mogelijkheden voor verbreding in samenhang met andere functies en meer kansen op een financieel haalbare extensivering (melkveehouderij) in kwetsbare gebieden. Er zal zich autonoom ook een intensivering van de melkveehouderij blijven voordoen (meer koeien per hectare bedrijfsoppervlakte), hetgeen ongewenst is met het oog op uitspoeling van meststoffen naar grond- en oppervlaktewater.

Het voorkeursalternatief onderschrijft het beleid zoals neergelegd in de Beleidsnotitie Ondersteunende Voorzieningen. In het voorkeursalternatief zijn nog geen concrete gebieden aangewezen voor intensieve teelten en teeltondersteunende voorzieningen.

Glastuinbouwbedrijven worden gestimuleerd tot vestiging op duurzame locaties. In het voorkeursalternatief één doorgroeigebied glastuinbouw vermeld. Daarnaast wordt aangekondigd dat er een attentiekaart voor boomteelt dient te komen. Deze is nog niet gemaakt. Nieuwe ontwikkeling van boomteelt is niet gewenst in kwetsbare gebieden. Het voorkeursalternatief scoort positief ten opzichte van de huidige situatie en licht positief ten opzichte van de autonome ontwikkeling.

Verbrede landbouw

Het voorkeursalternatief biedt ten opzichte van de huidige situatie meer mogelijkheden voor verbredingsactiviteiten dankzij verruimde planologische mogelijkheden. Ontwikkelingen gericht op verbreding zullen financieel worden ondersteund. De samenwerking tussen agrarische ondernemers onderling en met andere partijen wordt bevorderd.

Het positieve effect van het voorkeursalternatief ten opzichte van de autonome ontwikkeling is minder groot doordat een aantal ontwikkelingen ook autonoom plaatsvindt.

Duurzame productie

De in het voorkeursalternatief opgenomen maatregelen ten aanzien van biologische landbouw kunnen een verschil gaan maken met de autonome ontwikkeling, mits een concrete invulling aan vooral de vraagrijke vorm krijgt in de planperiode. Door gebrek aan zicht op de maatregelen die worden genomen, is het effect nu niet in te schatten. Het doel van 10% biologische landbouw in 2010 wordt waarschijnlijk niet gerealiseerd.

5.1.6 Recreatie en toerisme

Over het geheel genomen zorgen de stimulansen voor kwaliteitsverbetering en innovaties ervoor dat het voorkeursalternatief ten opzichte van de huidige duidelijk positief scoort op het onderdeel verandering perspectief voor de toeristisch recreatieve sector. Ten opzichte van de autonome ontwikkeling scoort het voorkeursalternatief wat minder positief. Vooral omdat initiatieven en ontwikkelingen naar verbreding en verbetering van het aanbod (Ontspannend Brabant) ook zonder het voorkeursalternatief in gang waren gezet. Aandachtspunt zijn de geplande intensief recreatieve ontwikkelingen in waardevolle gebieden. Zo overlappen in Beerze Reusel intensieve recreatiegebieden bijvoorbeeld met het Belvédèregebied Dommeldal. Hiervoor worden in het voorkeursalternatief weinig of geen oplossingen aangedragen.

5.1.7 Wonen, werken en leefbaarheid

Economische vitaliteit

Het autonome verlies aan arbeidsplaatsen in de agrarische sector is niet op te vangen met nieuwe werkgelegenheid in het buitengebied. Binnen de mogelijkheden van het voorkeursalternatief zijn echter diverse gelegenheden gecreëerd om deze ontwikkeling toch zoveel mogelijk op te vangen. Daarnaast kunnen initiatieven elders ook bijdragen aan opvang van het verlies aan werkgelegenheid, zodat het effect op de totale economische ontwikkeling beperkt zal zijn.

Leefbaarheid

Om de leefbaarheid op peil te kunnen houden moet er een economisch draagvlak zijn. Dit draagvlak kan negatief (bijvoorbeeld door het verminderen van de agrarische bedrijvigheid) of positief (door de ontwikkeling van nieuwe economische dragers) worden beïnvloed. Deze ontwikkelingen doen zich ook autonoom voor. Het voorkeursalternatief zal deze al bestaande dynamiek beïnvloeden.

In het voorkeursalternatief zijn enkele specifieke ingrepen opgenomen die gericht zijn op een verbetering van de leefbaarheid in de kleine kernen. Hierbij gaat het om organisatorische maatregelen zoals ondersteuning bij het opstellen van dorpsontwikkelingsplannen voor de aandachtskernen leefbaarheid. Daarnaast wordt ondersteuning verleend aan maatregelen als het verplaatsen van bedrijven, het stimuleren van nieuwe economische dragers en het terugdringen van stankhinder.

Het effect ten opzichte van de huidige situatie is waarschijnlijk neutraal in verband met de reeds autonome afname van de leefbaarheid van de kleine kernen (zowel feitelijke leefbaarheid als mogelijkheden voor woningbouw). Ten opzichte van de autonome ontwikkeling kan door de opgenomen directe en indirecte maatregelen een beperkt positief effect worden verwacht.

Verkeer en vervoer

Rond de landbouwontwikkelingsgebieden (vrachtverkeer), de recreatieve poorten en de intensief recreatieve gebieden (personenverkeer) nemen verkeersstromen toe. In algemene zin wordt een afname van vooral landbouwverkeer verwacht in de extensiveringsgebieden. In het gehele gebied wordt een afname verwacht vanwege de ontwikkeling in de richting van minder maar grotere en meer gesloten bedrijven in de intensieve veehouderij. Per saldo kan voor heel Beerze Reusel verwacht worden dat deze verschuivingen in verkeersstromen met toe- en afname elkaar in evenwicht houden.

5.2 Effecten van de varianten

Effecten van variant 1: situering Landbouwontwikkelingsgebied in stroomgebied van de Run

Het landbouwontwikkelingsgebied in het stroomgebied van de Run is in het algemeen een goed landbouwontwikkelingsgebied. Het ligt voldoende ver van de kern Eersel en de dichtstbijzijnde bijzondere gebieden zoals Vogel- en Habitatrichtlijngebieden, liggen op een afstand van meer dan drie kilometer. De Run loopt door het landbouwontwikkelingsgebied. Bebouwing dient voldoende ver van de beek vandaan te blijven. Hiermee wordt voorkomen dat bij ongelukken op bedrijven de hierbij vrijkomende stoffen direct de beek instromen. Door de bebouwing voldoende ver van de beek vandaan houden, resteert er voldoende ruimte voor beekherstel en gaat de landschappelijke beleving van dit beekdal niet verloren.

Het archeologisch monument “De Voort” is net binnen het landbouwontwikkelingsgebied gelegen. Dit terrein mag niet bebouwd worden, omdat bebouwing leidt tot aantasting van het monument.

Het landbouwontwikkelingsgebied grenst aan de oostkant aan een natuurgebied dat valt onder de Wet ammoniak en veehouderij en gevoelig is voor verzuring (B-gebied). Vanuit natuuroogpunt is het niet gewenst om in de directe nabijheid van dit natuurgebied nieuwvestiging te laten plaatsvinden, ook niet indien het vervalt als Wet ammoniak en veehouderijgebied. Tenslotte ligt het landbouwontwikkelingsgebied in het leefgebied van de Heikikker. Bij uitbreiding en nieuwvestiging zal gekeken moeten worden waar de Heikikker exact voorkomt, zodat aantasting van de biotopen van de Heikikker voorkomen wordt.

Effecten van variant 2: situering landbouwontwikkelingsgebied tot op 300 meter van Habitatrictlijngebieden Beerze en Reusel

Het Habitatrictlijngebied Kempenland bestaat uit delen van de beken Beerze en Reusel en de gebieden Neterselse en Mispelindse heide, Kuikeindse heide en Rovertsche heide. Het is het belangrijkste gebied voor heidevegetaties en Drijvende Waterweegbree en is verder aangemeld voor stilstaande voedselarme wateren, veen, bossen met Zwarte els en Es, en de diersoorten Kleine modderkruiper en Rivierdonderpad.

De Drijvende waterweegbree komt voor in het stromende water van de Beerze en de Reusel. Belangrijk in dit verband is met name om de kwaliteit van het water in de beken en dit wordt bepaald door het hele achterliggende stroomgebied. Omdat niet exact is aan te geven waar de productiecapaciteit afneemt en hoeveel deze toeneemt in de landbouwontwikkelingsgebieden en hoe de emissie hiermee verandert in verband met oude en nieuwe stalsystemen, is geen uitsluit te geven over het optreden van significante effecten. Om uitsluit te geven over het optreden van significante effecten is meer informatie over de ingreep nodig en zal bovendien een uitgebreide studie uitgevoerd moeten worden. Landbouwontwikkelingsgebieden nabij de Beerze en de Reusel lijken, in ieder geval in combinatie met emissiereducerende technieken, mogelijk zonder dat hierbij significante effecten optreden.

Effecten van variant 3: Postelse Dijk

De huidige stikstofdepositie op de nabij de Postelse Dijk gelegen natuurgebieden is hoog, groter dan 3000 mol per hectare per jaar. Ook in de autonome ontwikkeling blijft de depositie in de nabijgelegen natuurgebieden hoger dan 3000 mol per hectare, terwijl de kritische depositiewaarde van voor verzuring gevoelige natuur in het algemeen onder de 2400 mol per hectare per jaar ligt en voor zeer kwetsbare gebieden (A-gebieden) zelfs onder de 1400 mol per hectare per jaar. Dit landbouwontwikkelingsgebied is dus niet gunstig gelegen ten opzichte van de kwetsbare en zeer kwetsbare natuurgebieden in de buurt. Daarnaast is dit landbouwontwikkelingsgebied niet gunstig gelegen ten opzichte van de in België tegen de grens aan gelegen voor verzuring gevoelige Habitatrictlijngebieden. Het grootste deel van de Postelse Dijk ligt binnen 1500 meter afstand.

Aangezien er in Beerze Reusel ruim voldoende landbouwontwikkelingsgebied is aangewezen, is het vanuit milieuoogpunt beter het landbouwontwikkelingsgebied Postelse Dijk in ieder geval aan noordelijke, westelijke en zuidelijke zijde, sterk in te perken of mogelijk zelfs geheel te laten vervallen. De verplaatsing van de oostelijk van dit landbouwontwikkelingsgebied gelegen bedrijven naar dit landbouwontwikkelingsgebied waar sprake van zou zijn, levert nauwelijks milieuwinst op. De kosten staan in dit geval niet in verhouding tot de baten.

Effecten van variant 4: volledig schrappen van de verplaatsingsmogelijkheid

Het leegmaken van de huidige extensiveringsgebieden in Beerze Reusel van alle intensieve veehouderij, waarbij deze intensieve veehouderij dan buiten Beerze Reusel geplaatst wordt, zorgt ervoor dat de gemiddelde depositie van stikstof op de groene hoofdstructuur 6% extra afneemt ten opzichte van de autonome ontwikkeling. Verplaatsing van intensieve veehouderij naar

andere plaatsen binnen Beerze Reusel heeft gemiddeld genomen een nog kleiner effect op de depositie. Deze verplaatsingen leiden er wel toe dat lokale depositiepieken op de natuur worden weggenomen.

Door het geld dat nu beschikbaar is voor verplaatsing te investeren in emissiereducerende technieken, kan een afname van de gemiddelde depositie op de groene hoofdstructuur ten opzichte van de autonome ontwikkeling van 9% bereikt worden. Voor bedrijven die zelfstandig willen verplaatsen, is het van belang ruimte te bieden op vanuit milieuoogpunt de meest geschikte locaties, om het ontstaan van nieuwe depositiepieken in bijvoorbeeld delen van verwevingsgebieden nabij natuur te voorkomen.

Het leegmaken van de huidige extensiveringsgebieden in Beerze Reusel van alle intensieve veehouderij, waarbij deze intensieve veehouderij dan niet binnen Beerze Reusel een andere plek krijgt, zorgt ervoor dat het aantal stankgehinderden door stank uit stallen 15% afneemt ten opzichte van de huidige situatie en bij gelijkblijvende stalsystemen. Verplaatsing van intensieve veehouderij naar andere plaatsen binnen Beerze Reusel kan een gelijk effect hebben, mits de nieuwe locaties voldoende ver van stankgevoelige objecten komen te liggen. Investerings in schone stalsystemen kunnen voor stank weer teniet worden gedaan door uitbreiding van de dieraantallen. Investerings in schone stalsystemen hebben dus alleen rendement in combinatie met bouwblokstandstill zoals nu opgenomen voor de extensiveringsgebieden. Het is echter de vraag of het loont om in extensiveringsgebieden te investeren in stalsystemen, als de intensieve veehouderijtak op meeste locaties op termijn toch beëindigd zal worden.

Effecten van variant 5: Variant recreatieve poorten

De recreatieve poorten Moergestel en Wintelre dragen het grootste risico in zich van negatieve effecten op andere functies en waarden. Dit zijn dus de minst goede poorten. De recreatieve poort Moergestel ligt in een waterbergingsgebied dat in de komende jaren ingericht gaat worden en in een zone waar beekherstel plaats zal vinden. Ontwikkeling op de aangegeven locatie is in strijd met andere onderdelen uit het voorkeursalternatief.

De poorten Moergestel en Wintelre liggen in of tegen landbouwontwikkelingsgebieden. Door op deze plekken recreatie te ontwikkelen, zullen de bedrijven in de landbouwontwikkelingsgebieden vroeg of laat in hun uitbreidingsmogelijkheden beperkt worden gezien de stankregelgeving. Om landbouw en recreatie allebei de ruimte te kunnen geven die het voorkeursalternatief voorstaat, moet of de ligging van de landbouwontwikkelingsgebieden of de ligging van deze poorten aangepast worden.

De poorten Oirschot en Middelbeers kunnen bij een uitgekiende lokalisering het meeste bijdragen aan het toeristisch-recreatieve product, terwijl het risico op negatieve milieueffecten relatief klein is. Dit zijn dus de beste recreatieve poorten. Een combinatie van de rust van natuurgebieden en het dorps vertier maakt dat deze recreatieve poorten meer bijdragen aan het toeristisch recreatief product. De ligging van deze poorten kan geoptimaliseerd worden: voor Oirschot meer richting de natuur, voor Middelbeers meer richting het dorp.

De poorten liggen vrijwel allemaal tegen de ecologische hoofdstructuur. Om de verstoring door autoverkeer te verminderen, zou het beter zijn de poorten iets buiten de ecologische hoofdstructuur te plaatsen. De recreatieve poorten Moergestel en Wintelre liggen tegen weidevogelgebieden. Door een goede inrichting van de recreatieve poorten kunnen effecten voorkomen worden.

De poort bij Hoge Mierde overlapt met hoge archeologische verwachtingswaarde.

6 Uitvoering

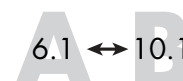

In de reconstructie staat de uitvoering centraal. Alle inspanningen en afspraken zijn erop gericht om in de periode tot 2016 de reconstructiedoelen uit te voeren.

De reconstructie van het landelijk gebied is een ambitieus, ingrijpend en nieuw proces. Gezamenlijk zetten overheden en maatschappelijke organisaties (de reconstructiepartners, zie §1.2) hun schouders onder de opgave van de reconstructie. Alleen op deze wijze kunnen de kansen voor een vernieuwing van het platteland optimaal worden benut.

De vorige hoofdstukken van dit plan bevatten de ambities voor ons gebied. Dit hoofdstuk geeft aan hoe we ons plan gaan uitvoeren. Hierbij gaan we eerst in op de uitvoeringsstrategie (§6.1) en de uitvoeringsorganisatie (§6.2). Vervolgens geven wij in §6.3 aan welke onderdelen van het reconstructieplan wij uit willen werken ten behoeve van de uitvoering. In §6.4 geven wij een indicatie van de kosten van ons plan en de verdeling van de kosten over de partijen. De inzet van regelingen en instrumenten komt aan bod in §6.5. Paragraaf 6.6 gaat in op het flankerend beleid.

6.1 Uitvoeringsstrategie

In dit plan staan de doelen centraal. Deze veranderen niet gedurende de planperiode, alleen de wijze waarop de doelen gerealiseerd worden kan veranderen. Door verschillen tussen regio's kunnen dezelfde doelen in het ene gebied anders aangepakt worden dan in het andere gebied. Bij dit alles houden we het totale programma in het oog. Om de doelen te realiseren hebben we een vierjarig uitvoeringsprogramma gemaakt, waarin staat beschreven hoe we de doelen gaan realiseren, hoeveel dat kost en wie dat betaalt. Eén keer per jaar kijken we of dit uitvoeringsprogramma geactualiseerd moet worden. Verder monitoren we om te kijken hoever we van onze doelstelling af zitten, zodat we onze activiteiten kunnen bijsturen.

De uitvoering van de reconstructie vergt een grote inzet van alle partijen. Maar vooral een grote creativiteit en bereidheid om samen te werken in de manier waarop het proces wordt opgepakt. Wij willen dit vorm geven door in een vroeg stadium betrokkenen bij elkaar te brengen om gezamenlijk te bepalen welke projecten nodig zijn om de gestelde doelen in de praktijk te realiseren. Reconstructie is geen vrijblijvend proces, alle partijen moeten hun verantwoordelijkheid nemen. Samenwerking is de sleutel tot succes. De samenwerking die daarbij de afgelopen jaren al is ontstaan is van essentieel belang om tot een effectieve uitvoering te komen. Waar nodig stimuleren we de totstandkoming van nieuwe samenwerkingsverbanden. Wij willen dat de mensen uit het gebied op een goede manier betrokken worden bij ons werk en kunnen participeren in projecten. Daarom communiceren we naar de streek waar we mee bezig zijn en betrekken we burgers actief bij de uitvoering waar dat nodig is.

6.2 Uitvoeringsorganisatie

6.2 ↔ 10.2

Voor het bereiken van de doelen van de reconstructie is een effectieve, gebieds- en oplossingsgerichte organisatie van groot belang. Daarbij staat voorop dat de uitvoering primair een verantwoordelijkheid van (partners in) Beerze Reusel is.

De rol van de reconstructiecommissie Beerze Reusel is tweeledig. Enerzijds is zij verantwoordelijk voor het op gang brengen en organiseren van het regionale uitvoeringsproces en het betrekken van de streek bij de uitvoering. Anderzijds heeft zij een belangrijke rol bij de (bestuurlijke) begeleiding van projecten in het uitvoeringsprogramma.

Hiervan afgeleid zijn werkzaamheden op het gebied van planning en bewaking van de voortgang van de uitvoering (zie §10.7 van deel B).

In een uitvoeringsconvenant tussen de provincie en de partijen in Beerze Reusel worden afspraken gemaakt over de uitvoering van het regionale uitvoeringsprogramma. De afspraken gaan onder andere over de samenwerking binnen de reconstructiecommissie en de coördinerende en adviserende rol van de reconstructiecommissie.

De uitvoerende partijen in Beerze Reusel streven naar een samenwerkingsverband waarbinnen ze hun inzet voor de uitvoering van het reconstructieplan kunnen bundelen. De medewerkers binnen dit samenwerkingsverband begeleiden initiatieven zonder op de stoel van de initiatiefnemer te gaan zitten. Het samenwerkingsverband bestaat uit een mix van medewerkers van de verschillende uitvoerende partijen in de streek. Daarmee ontstaat een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de uitvoering en wordt kennisuitwisseling bevorderd.

In Beerze Reusel is hiertoe het Streekhuis opgezet, dit is voorlopig gehuisvest in Hilvarenbeek.

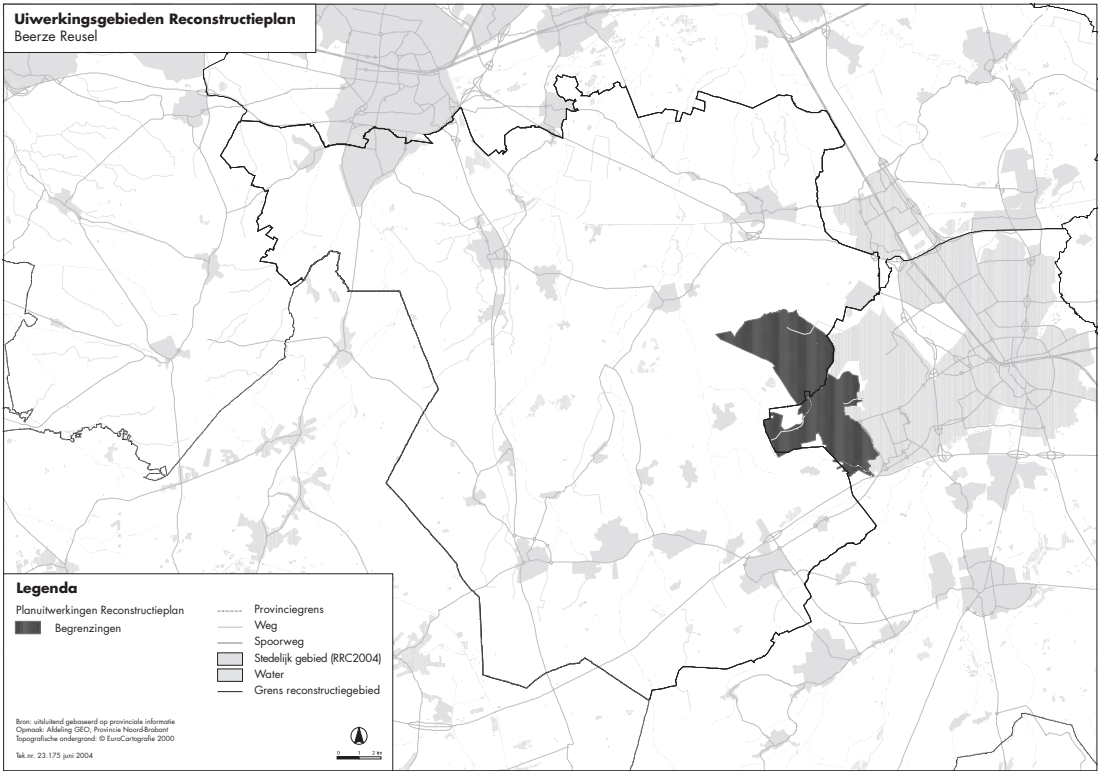
6.3 Uitwerking van het reconstructieplan

6.3 ↔ 11.3

Het reconstructieplan moet op sommige onderdelen nog nader uitgewerkt worden, voordat met de uitvoering aan de slag kan worden gegaan.

Dit betreft onder andere de gebieden waar inzet van het instrument herverkaveling wordt beoogd. Voor deze gebieden wordt een planuitwerking (URP=uitwerking van het reconstructieplan) gemaakt. In ons gebied gaat het concreet om de voormalige landinrichting Wintelre-Oerle (zie figuur 6.1).

Deze planuitwerking doorloopt dezelfde procedure als dit reconstructieplan en maakt na vaststelling onderdeel uit van dit reconstructieplan.

Figuur 6.1 **Uitwerkingsgebied Wintelre-Oerle**

6.4 **Indicatieve kosten**

6.4 ↔ 10.3

De bekostiging van het uitvoeringsproces is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de reconstructiepartners.

Wij hebben op basis van normkosten de totale kosten tot 2016 berekend. Voor de realisatie van het voorkeursalternatief (doelen 2016) worden de kosten grofweg geraamd op 348 miljoen euro.

De volgende tabel geeft een overzicht van de indicatieve kosten per thema.

Tabel 6.1 **Indicatieve kostenverdeling**

Thema	Kosten t/m 2016	
Water en bodem	€	73.000.000
Milieu	€	75.000.000
Natuur	€	161.000.000
Landschap en cultuurhistorie	€	2.000.000
Landbouw	€	24.000.000
Recreatie	€	6.000.000
Wonen, werken en leefbaarheid	€	4.000.000
Uitvoeringsorganisatie e.d.	€	3.000.000
Totaal	€	348.000.000

In tabel 6.2 is per thema een indicatieve verdeling van de kosten over de verschillende partijen weergegeven. Bij deze verdeling is ook rekening gehouden met de bijdrage van maatschappelijke partijen en derden. Een indicatieve verdeling per doel is opgenomen in het regionaal uitvoeringsprogramma. Wat niet is meegenomen zijn de kosten te dragen door particulieren (agrariërs, recreatiebedrijven etcetera). Deze kosten zijn nauwelijks te ramen, maar vormen natuurlijk wel een essentiële bijdrage aan de realisering van dit plan.

Tabel 6.2 Indicatieve kostenverdeling

kostenverdeling		Indicatief bedrag	
EU	4%	€	14.000.000
Rijk	36%	€	125.000.000
Provincie	31%	€	108.000.000
Gemeenten	11%	€	38.000.000
Waterschappen	14%	€	49.000.000
Maatschappelijke partijen en derden	4%	€	14.000.000
Totaal	100%	€	348.000.000

6.5 Samenhang in regelingen en instrumenten

6.5 ↔ 10.4
A B

Ontwikkelingsgerichtheid is een belangrijk uitgangspunt voor de uitvoering van de reconstructie. De ontwikkeling van projecten en realisatie van doelen willen we zoveel mogelijk sturen door stimulerend beleid. Regulering zal op bepaalde punten nodig blijven. In de reconstructie streven we naar een optimale mix tussen stimulerende en regulerende maatregelen. Het accent ligt daarbij sterk op stimulering en minder op (extra) regulering.

Voor het landelijk gebied bestaan veel regelingen en instrumenten. Specifiek voor de doelen van de reconstructie zijn de afgelopen jaren bijvoorbeeld de regeling Ruimte voor Ruimte en het Ontwikkelingsbureau Intensieve Veehouderij (OBIV) ontwikkeld.

In hoofdstuk 10 van deel B wordt uitgebreid ingegaan op de instrumentenpakketten.

Om alle goede projecten en projectideeën van de grond te krijgen, willen wij meer samenhang brengen in de inzet van bestaande instrumenten. Daarnaast willen we waar nodig nieuwe instrumenten ontwikkelen.

6.6 Flankerend beleid

6.6 ↔ 12
A B

Flankerend beleid komt in beeld als de uitvoering van de reconstructie gevolgen heeft voor de individueel belanghebbenden. De reconstructiecommissie heeft tijdens die voorbereiding van het reconstructieplan zoveel mogelijk gezocht naar oplossingen die zo min mogelijk schade toebrengen aan individuele belangen. Het reconstructieplan kan echter ingrijpende gevolgen hebben. Het is daarom niet te vermijden dat ten behoeve van het algemeen belang individuen nadeel ondervinden. Daarom is flankerend beleid ontwikkeld. Het begrip flankerend beleid wordt gebruikt voor verschillende vormen van compensatie. Het is gericht op het voorkomen van schade en op het aanbieden van alternatieven. Dit vraagt maatwerk.

Flankerend beleid

Het algemeen belang, dat gediend is met realisering van het reconstructieplan, heeft soms gevolgen voor individuele belangen. Daar moet bij de opstelling of bij de uitvoering van het plan rekening mee worden gehouden in die zin dat er een oplossing gevonden moet worden voor het individuele belang. Voorkomen moet worden dat een belanghebbende onevenredig nadeel ondervindt van het reconstructieplan.

Hierbij zijn twee situaties te onderscheiden:

- 1 De totstandkoming en uitvoering van het reconstructieplan. Hierin wordt actief gezocht naar een oplossing om te voorkomen dat er onevenredig nadeel ontstaat. Het gaat om verschillende compenserende maatregelen, die samen flankerend beleid worden genoemd.
- 2 De vaststelling van het reconstructieplan. Daarbij kan een belanghebbende als gevolg van het reconstructieplan schade lijden die niet of niet geheel ten laste van hem behoort te blijven en die niet op een andere wijze wordt vergoed. Hiervoor wordt de term planschade gebruikt.

Procedure

Het moet voor iedereen duidelijk zijn hoe het flankerend beleid gestalte krijgt. Er is een protocol opgesteld waarin staat tot wie mensen zich kunnen richten met een verzoek om flankerend beleid. De reconstructiecommissie speelt bij de behandeling van deze verzoeken een centrale rol. Gedeputeerde Staten zijn het bestuursorgaan dat uiteindelijk verantwoordelijk is voor de uitvoering. Verder wordt de mogelijkheid van het instellen van een onafhankelijke commissie van deskundigen, die adviseert over verzoeken om flankerend beleid, onderzocht. De gebiedscoördinator, tevens secretaris van de reconstructiecommissie, draagt zorg voor de afwikkeling van dergelijke verzoeken.

Verzoeken om schadevergoeding

Hoe zorgvuldig dit flankerend beleid ook is en bij de totstandkoming en uitvoering ook wordt toegepast, de situatie kan zich voordoen dat flankerende maatregelen geen soelaas bieden. In dat geval kan de belanghebbende een verzoek tot schadevergoeding indienen. Dergelijke plan-schadeclaims kunnen pas worden ingediend nadat het reconstructieplan rechtskracht heeft gekregen.

Voor de behandeling van verzoeken om schadevergoeding is een procedure opgesteld, waarin iedereen kan lezen hoe de behandeling van het schadeverzoek plaatsvindt.

Bijlage 1 Verklaring begrippen

A- en B-gebieden A-gebieden: 'zeer kwetsbare natuurgebieden': gebieden die zeer gevoelig zijn voor verzuring (de kritische depositiewaarde ligt lager dan 1400 mol stikstof per hectare per jaar). B-gebieden: 'kwetsbare gebieden': gebieden die gevoelig zijn voor verzuring (de kritische depositiewaarde ligt op of boven 1400 mol stikstof per hectare per jaar). De A- en B-gebieden vormen samen de 'kwetsbare gebieden' zoals bedoeld in de Wet ammoniak en veehouderij.

Aandachtsgebieden landschap Gebieden waar projecten gestart worden die gericht zijn op verbetering van de landschappelijke kwaliteit.

Aanhoudingsplicht De plicht van burgemeester en wethouders om hun beslissing op een verzoek om bouwvergunning of aanlegvergunning, die niet in strijd is met het geldend bestemmingsplan, voorlopig niet te nemen (aan te houden) in afwachting van een aanpassing van dat bestemmingsplan.

Aankoopstrategieplan (ASP) Plan voor grondverwerving ten behoeve van de ecologische hoofdstructuur waarin staat welke knelpunten worden aangepakt, in welke planperiode dat gaat gebeuren en op welke wijze dat plaats zal gaan vinden.

Aardkundige waarden Verschijnselen en processen van de niet-levende natuur (geologie, reliëf, bodem, water) - al dan niet mede teweeggebracht door menselijk handelen - die een bijzondere betekenis hebben voor de mens omdat zij inzicht geven in de natuurlijke ontstaansgeschiedenis van een gebied en/of omdat zij (mede)bepalend zijn voor de identiteit en belevingswaarde van het landschap.

Aardkundig waardevolle gebieden Gebieden van provinciale of (inter)nationale betekenis, aangewezen in het Streekplan Noord-Brabant 2002, waar de natuurlijke ontstaanswijze herkenbaar is doordat aardkundige verschijnselen er nog een gave vorm hebben en/of in onderlinge samenhang voorkomen.

Achtergronddepositie De neerslag van stoffen uit de lucht (bijvoorbeeld ammoniak of stikstofoxiden) in een bepaald gebied, waarbij de herkomst van de stoffen buiten dit gebied ligt.

Agrarisch bedrijf Een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen of het houden van dieren.

Agrarisch natuurbeheer Natuurbeheer op landbouwgronden uitgevoerd door boeren gecombineerd met de agrarische bedrijfsvoering.

Agrarische hoofdstructuur (AHS) Het gebied buiten de GHS en de bebouwde kernen en infrastructuur waar de instandhouding en de versterking van de landbouw voorop staan (aangeduid in het Streekplan Noord-Brabant 2002).

Agribusiness Bedrijven die goederen en diensten leveren aan land- en tuinbouwbedrijven of zorgen voor verwerking, afzet en transport van agrarische producten van de primaire land- en tuinbouwbedrijven.

Agrotoerisme Alle vormen van recreatie en toerisme op agrarische bedrijven.

Akkoord van Cork Akkoord tussen de reconstructiepartners in Noord-Brabant over het vervolg van de reconstructie/revitalisering, gesloten op 11 juli 2003.

(Milieueffectrapport, MER)-Alternatief Eén van de mogelijke (sets) oplossingen in het kader van de milieueffectrapportage.

Archeologie Wetenschap van menselijke samenlevingen op grond van bodemvondsten en opgravingen.

Archeologische Monumenten Kaart (AMK) Kaart waarop alle bekende archeologische monumenten staan. Hierop staan de wettelijk beschermde archeologische terreinen, terreinen waarvoor wettelijke of planologische bescherming in voorbereiding is, en zijn de niet-wettelijke archeologische terreinen afgebeeld. Deze terreinen met *bekende archeologische waarden* zijn gewaardeerd op basis van kwaliteit, zeldzaamheid en contextwaarde.

Archeologische vindplaats Locatie waar zich archeologische sporen en vondsten bevinden.

Autonome ontwikkeling (AO) Ontwikkelingen die plaatsvinden zonder dat één van de alternatieven wordt uitgevoerd en waartoe al wel besloten is.

Bebouwing Eén of meerdere bouwblokken.

Bebouwingscluster Een vlakvormige verzameling van gebouwen in het buitengebied.

Bebouwingsconcentratie Een kernrandzone, bebouwingslint of bebouwingscluster.

Bebouwingslint Een lijnvormige verzameling van gebouwen langs een weg in het buitengebied, doorgaans dubbelzijdig aanwezig, met geringe afstanden tussen de bouwkvavels, veelal met een historisch gegroeide menging van kleinschalige buitengebied- en niet-buitengebiedfuncties.

Beeldkwaliteitsplan Een plan, opgesteld als aanvulling op het ruimtelijke plan dat zich doorgaans vooral richt op functionele kwaliteiten, dat de na te streven beeldkwaliteit beschreven. Dat gebeurt onder meer door aan te geven op welke ruimtelijke kenmerken van landschap en bebouwing en landschappelijke structuren en elementen moet worden ingespeeld en welke streefbeelden daarbij gelden.

Beheersovereenkomst Overeenkomst die een grondeigenaar en de overheid afsluiten om in de overeenkomstig aangewezen gebieden het beheer van een bepaald grondoppervlak aan te passen ten gunste van de natuur. De grondeigenaar krijgt hiervoor een financiële vergoeding.

(milieueffectrapportage, m.e.r.)-beoordelingskader Set van toetsingscriteria op basis waarvan het plan beoordeeld wordt op (milieu-) effecten.

Bevoegd gezag Het orgaan dat bevoegd is ter zake besluiten te nemen in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Bij bijvoorbeeld een bestemmingsplan is het bevoegd gezag de gemeente, bij een Streekplan is dat de provincie.

Biologische landbouw Gecertificeerde vorm van landbouw waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van korte gesloten kringlopen en natuurlijk evenwicht. Daarom wordt er geen gebruikgemaakt van kunstmest en chemische bestrijdingsmiddelen. Belangrijke elementen zijn een goede mineralenbeheersing, een ruime vruchtwisseling, een goede bodemvruchtbaarheid, het gebruik van resistente gewassen en mechanische onkruidbestrijding. Er is ook veel aandacht voor het welzijn van dieren.

Blauw knooppunt Een blauw knooppunt bevindt zich op de overgang tussen twee deelstroomgebieden. Ter plaatse van een blauw knooppunt dient de kwaliteit van het water te voldoen aan de eisen die door het benedenstrooms gelegen gebied gesteld worden.

Bodemarchief De archeologische informatie die in de bodem aanwezig is. Deze informatie is de weerslag van menselijke activiteiten in het verleden.

Bouwblok Een in een bestemmingsplan vastgelegde ruimtelijke eenheid, waarbinnen de bebouwing en voorzieningen ten behoeve van een bestemming dienen te worden geconcentreerd.

Bouwblok op maat Het bouwblok op maat principe gaat uit van de normaal te voorziene ontwikkelingsmogelijkheden binnen een planperiode met een afweging naar de kwaliteiten van het omliggende gebied en de concrete bedrijfseconomische omstandigheden. Hierbij worden de bestaande bebouwing en voorzieningen vervat in een bouwvlak, wordt rekening gehouden met een uitbreiding van ca. 15% (zie bijlage 5.2 voor een toelichting).

Brabantbrede balans intensieve veehouderij De totale balans tussen de te verplaatsen intensieve veehouderijen en de locaties voor inplaatsing van deze bedrijven in de 7 reconstructiegebieden tezamen.

Bouwrecht Een rechtstreeks – zonder vrijstellings- of wijzigingsprocedure – aan een bestemmingsplan c.q. een daarin opgenomen bouwblok te ontfanen recht om bebouwing te mogen oprichten, uitgezonderd omschakeling.

Bouwwerk Elke constructie van enige omvang, van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct, hetzij indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.

Brongebieden Het water in dit gebied stroomt het gehele jaar langzaam, maar gestaag naar een beek. Deze gebieden zijn belangrijk voor de basisafvoer van beken.

Bufferzone Beschermingszone rond kwetsbare gebieden, bijvoorbeeld ter voorkoming van vervuiling van het grondwater in waterwingebieden.

Chemische luchtwasser Luchtzuiveringssysteem (kolommen met vloeistof) waardoorheen stallucht wordt geleid voordat het naar buiten wordt geblazen. Een chemische wasser verwijdernt ammoniak (95 % of meer) uit de stallucht door deze te binden aan een zuur, meestal zwavelzuur.

Commissie voor de milieueffectrapportage Onafhankelijke commissie die het bevoegd gezag adviseert over de richtlijnen voor de inhoud van het milieueffectrapport en de kwaliteit ervan.

Compenserende maatregel Maatregel om de nadelige gevolgen van een ingreep voor de natuur, het milieu of het watersysteem te compenseren.

Cultuurhistorie De overblijfselen van de geschiedenis van de door de mens gemaakte en beïnvloede leefomgeving.

Depositie Neerslag van stoffen (zoals ammoniak) uit de lucht op een bepaald gebied.

Diffuse bronnen Een bron van verontreiniging die niet eenduidig op een bepaalde plek zijn oorsprong heeft, maar over een groter gebied plaatsvindt. Voorbeelden zijn verontreinigingen afkomstig uit de landbouw en het verkeer die via atmosferische depositie en uit- en/of afspoeling van gronden het grond- en oppervlaktewater bereiken.

Doelenboom Schematisch overzicht van de rangorde van hogere beleidsdoelen, plandoelen, maatregelen en randvoorwaarden. Een doelenboom beschrijft een toekomstige situatie die ontstaat ná het oplossen van de geïdentificeerde problemen, identificeert en beschrijft de hiërarchie in doelstellingen, en visualiseert de oorzaak-gevolg relaties in diagramvorm.

Droogteschade Derving van inkomsten ten gevolge van een lagere gewasproductie door een tekort aan water in de land- en tuinbouw.

Dorpsontwikkelingsplannen Ontwikkelingsplan voor een dorp, opgesteld met alle betrokkenen (inwoners, gemeente, bedrijfsleven) waarin aandacht wordt besteed aan ruimtelijke, sociaal-economische en/of leefbaarheidsaspecten. Naast een visie zijn in het plan ook nadrukkelijk projecten opgenomen.

Duurzame locatie intensieve veehouderij Een bestaand agrarisch bouwblok met een zodanige ligging dat het zowel vanuit milieuoogpunt (ammoniak, stank en dergelijke) als vanuit ruimtelijk oogpunt (natuur, landschap en dergelijke) verantwoord is om het te laten groeien tot een bouwblok van maximaal 2,5 hectare.

Duurzame productie Productie die bij voortzetting ook in de toekomst rendabel is en geen problemen oplevert voor het milieu.

Duurzame projectlocatie intensieve veehouderij Een locatie met een zodanige ligging dat het zowel vanuit milieuoogpunt als ruimtelijk oogpunt verantwoord is om er enkele bouwblokken voor intensieve veehouderijen te projecteren. Op een duurzame projectlocatie is nieuwvestiging dus mogelijk. De omvang van een duurzame projectlocatie ligt in de orde van grootte van 10 hectare.

Ecologische hoofdstructuur (EHS) Samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden.

Ecologische verbindingszone (EVZ) Zone die dienst doet als migratieroute voor planten en dieren tussen verschillende natuurgebieden. Aanleg van verbindingszones heeft als doel barrières tussen deze gebieden op te heffen. De zone moet zowel in kwalitatief als in kwantitatief opzicht zijn ingericht en beheerd volgens de eisen van de doelsoorten.

Economische drager (Cluster van) economische activiteit die een bijdrage levert aan de versterking van de structuur in een gebied.

Emissie Het in de lucht brengen van stoffen (zoals ammoniak) vanuit een bepaalde bron.

Extensieve recreatie Recreatie met weinig dynamiek die nauwelijks druk uitoefent op de omgeving. Bijvoorbeeld wandelen, fietsen en natuurkamperen. Er zijn weinig of geen gebouwen nodig en het aantal recreanten (per tijdseenheid of oppervlakte-eenheid) is beperkt.

Externe effecten Veranderingen of invloeden die optreden buiten het gebied waar een concrete ingreep of activiteit plaatsvindt.

Fasering Het indelen van de reconstructiedoelen in elkaar opvolgende fasen.

Flankerend beleid Beleid omvattende een breed pakket aan maatregelen voor diegene die nadelige consequenties ondervinden als gevolg van de vaststelling en uitvoering van het reconstructieplan.

Gebiedsvreemd water Van elders aangevoerd water met een afwijkende samenstelling.

Gedeputeerde Staten (GS) Het dagelijks bestuur van de provincie bestaande uit zeven gedeputeerden en de Commissaris van de Koningin.

Generiek beleid Algemeen geldend beleid.

Geomorfologie Wetenschap die de natuurlijke vorm van het landschap bestudeert, zoals die ontstaan is door geologische processen en eventueel beïnvloed is door menselijk handelen.

Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR) Gewenste toestand van het grondwater en het oppervlaktewater voor elke (gebruiks)functie in een begrensd gebied vastgesteld na integrale ruimtelijke afweging.

Gradiënt Verloop in de ruimte, bijvoorbeeld van nat naar droog, van hoog naar laag of van voedselrijk naar voedselarm.

Groenblauwe diensten Extra maatregelen of beheer dat boeren of particulieren uitvoeren ter realisering van natuur-, landschaps-, milieu- en waterdoelstellingen.

Groenblauwe dooradering Een vlechtwerk van landschapselementen (watergangen met oevers, moerasjes en poelen,

brede bermen, kleine bosperceeltjes en paden) in het agrarisch cultuurlandschap.

Groene hoofdstructuur (GHS) Een samenhangend netwerk van alle natuur- en bosgebieden, landbouwgebieden en andere gebieden met bijzondere natuurwaarden en landbouwgebieden die bijzondere potenties hebben voor de ontwikkeling van natuurwaarden (aangeduid in het Streekplan Noord-Brabant 2002).

Groene rivier Een binnen een dijkkringgebied gelegen, aan weerszijden bedijkte strook land met agrarische en waterstaatkundige bestemming, die tijdens hoogwatersituaties dienst kan doen als waterafleidingskanaal om de wettelijke veiligheid tegen overstromen te kunnen waarborgen.

Grondgebonden teelten Teelten die in de volle grond plaatsvinden. Grondgebonden teelten zijn in ieder geval: akkerbouw, fruitteelt en vollegrondstuinbouw en vormen van boomteelt waarbij de bomen rechtstreeks in de grond zijn geplant.

Grondgebonden agrarisch bedrijf: Een agrarisch bedrijf waarvan de productie geheel of in overwegende mate afhankelijk is van het voortbrengend vermogen van onbebouwde grond in de directe omgeving van het bedrijf.

Grondgebonden bedrijven zijn in ieder geval: akkerbouw-, fruitteelt- en vollegrondstuinbouwbedrijven en boomteeltbedrijven, waarvan de bomen rechtstreeks in de grond zijn geplant. Melkveebedrijven zijn doorgaans ook grondgebonden.

Grootvee eenheid (GVE) Het aantal GVE op een bedrijf is de optelsom van het aantal landbouwdieren op het bedrijf omgerekend naar de fosfaatproductie van één melkkoe.

Habitat Leefgebied van planten of dieren.

Habitatrichtlijn(gebied) De Habitatrichtlijn is een EU-richtlijn die zich richt op het waarborgen van de biologische diversiteit door het instandhouden van natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied. Het betreft zowel de bescherming van gebieden als soorten. Een Habitatrichtlijngebied is een gebied dat aan de criteria van deze EU-richtlijn voldoet en daarom beschermd dient te worden.

Handhaving Het door toezicht en het toepassen van (of dreigen met) bestuur(srechter)lijke, strafrechtelijke of privaatrechtelijke middelen bereiken dat de algemeen geldende rechtsregels en individueel geldende voorschriften worden nageleefd. Handhaving bestaat uit toezicht, opsporing en sanctionerend optreden.

Hervestiging van een agrarisch bedrijf Het verplaatsen van een bestaand agrarisch bedrijf van het ene agrarisch bouwblok naar een ander agrarisch bouwblok.

Huiskavel Kavel waarop de bedrijfsgebouwen staan.

Hydrologie De leer van het voorkomen, het gedrag en de chemische en fysische eigenschappen van water in al zijn verschijningsvormen op en beneden het aardoppervlak.

Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) Kaart met een driedeling in gebieden met hoge, gemiddelde en lage archeologische waarden. Deze waarden geven aan of de kans op het aantreffen van archeologische (nog niet bekende) belangrijke vindplaatsen groot, gemiddeld of klein is.

Infiltratie Het doorsijpelen van water door de bodem naar het grondwater (ook wel inzijsing genoemd).

Ingreep-effectrelatie Relatie tussen een bepaalde ingreep en het daaruit volgende effect. Op grond van ingreep-effectrelaties kunnen binnen bepaalde marges voorspellingen worden gedaan over het effect van nieuwe ingrepen.

Inplaatsing Het toestaan van voortzetting van landbouwbedrijvigheid in het betreffende gebied door een bedrijf dat elders moet beëindigen.

Integrale zonering Gebiedsdekkende indeling van het reconstructiegebied in drie zones, te weten landbouwonwikkelings-, verwevings- en extensiveringsgebieden.

Landbouwonwikkelingsgebied Ruimtelijk begrensd gedeelte van een reconstructiegebied met het primaat landbouw dat geheel of gedeeltelijk voorziet, of in het kader van de reconstructie zal voorzien, in de mogelijkheid tot uitbreiding, hervestiging of nieuwvestiging van intensieve veehouderij.

Verwevingsgebied Ruimtelijk begrensd gedeelte van een reconstructiegebied, gericht op verweving van landbouw, wonen en natuur. Hervestiging of uitbreiding van intensieve veehouderij is mogelijk mits de ruimtelijke kwaliteit of functies van het gebied zich daar niet tegen verzetten.

Extensiveringsgebied Ruimtelijk begrensd gedeelte van een reconstructiegebied met het primaat wonen of natuur, waar uitbreiding, hervestiging of nieuwvestiging van in ieder geval intensieve veehouderij onmogelijk is of in het kader van de reconstructie onmogelijk zal worden gemaakt.

Intensief recreatief gebied (Legenda-eenheid van de themakaart recreatie) Gebied waar ruimte wordt geboden voor de nieuwvestiging van kleinschalige of verdere ontwikkeling van (groot- of kleinschalige) intensieve toeristisch-recreatieve bedrijven en voorzieningen, indien de randvoorwaarden (Afsprakenkader Recreatie Streekplan) dit toelaten.

Intensieve veehouderij Een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf waarin het houden van vee of pluimvee de hoofdzaak is. Onder intensieve veehouderijen worden tevens nertsenhouderijen verstaan.

Intermediaire gebieden Gebieden waar afwisselend kwel en infiltratie optreedt.

Kansrijk extensief recreatief landelijk gebied (Legenda-eenheid van de themakaart recreatie) In recreatief opzicht kansrijke gebieden voor kleinschalige extensieve bedrijven, voor recreatief medegebruik, extensieve waterrecreatie en verschillende routestructuren.

Kapitaalintensieve functies Functies die om hoge investeringskosten per m² vragen zoals woonwijken, bedrijventerreinen, vestigingsgebieden voor de glastuinbouw, landbouwonwikkelingsgebieden, projectlocaties voor de intensieve veehouderij en grote recreatiecomplexen.

Kapitaalintensieve functies Functies die om hoge investeringskosten vragen per vierkante meter, zoals woongebied, bedrijventerrein, intensieve veehouderij, glastuinbouw of intensieve teelten.

Kapitaalintensieve ontwikkelingen Ontwikkeling van kapitaalintensieve functies: ontwikkelingen waarvoor grote investeringen worden gedaan en die een concentratie van kapitaal (mensen, bedrijvigheid, materiaal) tot gevolg hebben.

Kavelruil Het op meer praktische en efficiënte wijze verdelen van het grondeigendom van verschillende eigenaren.

Kerngebieden (van de EHS) Kerngebieden bestaan uit natuurterreinen, landgoederen, bossen, grote wateren en waardevolle agrarische cultuurlandschappen. Ze zijn minimaal 250 hectare groot. Het zijn gebieden met al bestaande bijzondere ecologische waarden van nationale en/of internationale betekenis. [Natuurbeleidsplan Min LNV Het beleid voor de kerngebieden is gericht op behoud en verdere ontwikkeling van de aanwezige natuurwaarden.

Kernrandzone Een overgangszone tussen de bebouwde kom en het buitengebied met daarin relatief veel bebouwing op korte afstand van elkaar en met een ondergeschikte en/of afnemende agrarische functie.

Ketenbeheer Het zodanig beheer van de keten grondstof-productie-gebruik-verwijdering dat er zo weinig mogelijk grondstoffen worden verspild en er zo min mogelijk emissies plaatsvinden.

Koopmansgelden Gelden, beschikbaar gesteld door het Rijk op advies van de Commissie Koopmans, ten behoeve van een lagere veebezetting en daarmee minder milieubelasting in en rond kwetsbare natuurgebieden en drinkwaterwinningsgebieden.

Kwel Opwaarts gerichte grondwaterstroming.

Kwetsbaar gebied Voor verzuring gevoelig gebied conform de Interimwet ammoniak en veehouderij, dat onderdeel uitmaakt van de ecologische hoofdstructuur.

Lagenbenadering Werkwijze om ruimtelijke keuzen meer in relatie te brengen met de onderste lagen. Water, bodem, landschap en hiermee verweven natuur- en cultuurhistorische waarden zijn structurerend voor het ruimtegebruik. Het grote belang van deze onderste laag hangt samen met de lange reproductietijd en de daarmee samenhangende onvervangbaarheid en de mate van uniciteit van deze waarden en systemen. Ook de tweede laag, de infrastructuur, is steeds meer sturend voor de functies wonen en werken. De derde en bovenste laag bestaat uit het ruimtegebruik voor wonen, werken, landbouw en recreatie. Dit ruimtegebruik moet worden afgestemd op de onderste twee lagen.

Landelijke regio Deel van Brabant dat niet in de stedelijke regio's ligt. In de landelijke regio's is beperkt ruimte voor woningbouw en bedrijven. Het voorkomen van verdere aantasting van het buitengebied staat centraal.

Landinrichting Instrument voor het inrichten van de ruimte in het landelijk gebied voor de functies die het gebied vervult (landbouw, natuur, recreatie, verkeer, landschap).

Landinrichtingswet Een rijksregeling (of wet in formele zin) die dient tot het verbeteren van de inrichting van het landelijk gebied.

Landschap De waarneembare ruimtelijke verschijningsvorm van het aardoppervlak die wordt bepaald door de onderlinge samenhang en wederzijdse beïnvloeding van de factoren reliëf, bodem, water, klimaat, flora en fauna alsmede de wisselwerking met de mens.

Landschappelijke inpassing een zodanige vormgeving en inpassing dat deze optimaal is afgestemd op bestaande dan wel nog te ontwikkelen ruimtelijke, natuurlijke en cultuurhistorische landschapskwaliteiten.

Landschapscamping Campings met maximaal zestig kampeerplaatsen met een beperkte dichtheid, op grond die aan de landbouw onttrokken is en aansluit bij bestaande of voormalige (agrarische) bouwblokken. De gemiddelde grootte van een standplaats is bruto minimaal 300 m². Bij de inrichting van dergelijke campings moeten de natuur- en landschapswaarden worden verhoogd door een passende, robuuste en duurzame beplanting op en rond het kampeerterrein. De oppervlakte voor de nieuwe natuur dient ten minste drie maal zo groot te zijn als de oppervlakte voor de standplaatsen.

Landschapsecologische zone Een structurerende groene bufferzone tussen twee stedelijke kernen in een stedelijke regio. Deze bestaat uit een combinatie van gebieden voor de grondgebonden landbouw, de natuur en de recreatie. De zone heeft een verbindende functie voor aangrenzende landelijke regio's, zowel in landschappelijk als in ecologisch opzicht.

Leefgebied kwetsbare soorten Landbouwgronden en andere gronden - met name defensie terreinen - waarop zeldzame planten of dieren voorkomen die hoge eisen stellen aan de inrichting en het gebruik van hun omgeving, of waarop het voorkomen van zulke planten of dieren wordt nagestreefd.

Leefmilieuverordening Verordening die betrekking heeft op een gebied dat in hoofdzaak wordt gebruikt voor bewoning, het midden- en kleinbedrijf of kantoren of voor een samenstel van twee of meer van deze doeleinden. De verordening strekt tot wering van dreigende en tot stuiting van reeds ingetreden achteruitgang van de woon- en werkomstandigheden en het uiterlijk aanzien van het betreffende gebied. Ter verwezenlijking van dit doel kunnen voorschriften worden gegeven ten aanzien van op te richten of door verbouwing tot stand te brengen bouwwerken en de toelaatbaarheid van werken (geen bouwwerken) en werkzaamheden voor het gebruik van gronden en opstallen.

Meenderen Natuurlijk bochtig verloop van een beek, kreek of rivier.

Meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) Alternatief waarbij de best bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu zijn toegepast.

Mestbewerking Behandelen van dierlijke mest, zodat deze beter als mest kan worden gebruikt, of voor andere functies geschikt wordt (in tegenstelling tot mestverwerking). De mest ondergaat een fysieke verandering, waarbij het totaal aan elementen in de meststoffen behouden blijft.

Mestvarkeneenheid (mve) Meeteenheid waarin stankproductie van veehouderijbedrijven en van opslag en aanwending van mest wordt uitgedrukt.

Mestverwerking Het proces om (drijf)mest af te breken door o.a. mestvergisting, om te zetten in nieuwe, bruikbare producten zoals energie uit biomassa, of te bewerken tot kwalitatief hoogwaardige meststoffen (mestbewerking).

Milieueffectrapportage (m.e.r.) Een milieueffectrapportage is procedure die dient als hulpmiddel voor de overheid bij de besluitvorming. de procedure bestaat uit het maken, beoordelen en gebruiken van een milieueffectrapport en het achteraf evalueren van de milieugevolgen die samenhangen met de uitvoering van een mede op basis van het milieueffectrapport genomen besluit.

Mineralenaangiftesysteem (MINAS) Sinds 1998 verplicht systeem voor mineralenboekhouding waarmee de mineralenstromen op een agrarisch bedrijf in beeld kunnen worden gebracht. Hierbij gaat het om fosfaat en stikstof.

Mitigerende maatregel Maatregel om de nadelige gevolgen van de voorgenomen activiteit voor het milieu te voorkomen of te beperken.

Monitoring Metingen waarmee de ontwikkelingen in het milieu worden gevolgd.

Natuurbeschermingswetgebied Met deze term wordt de verzameling van Natuurmonumenten en Staatsnatuurmonumenten bedoeld.

Natuurdoeltype Een nagestreefde combinatie van abiotische en biotische kenmerken. Abiotische kenmerken bestaan onder meer uit bodem, reliëf, voedingstoestand, hydrologie, erosie en sedimentatie. Biotische kenmerken bestaan uit soorten en soortencombinaties met bijbehorende processen als primaire productie, herbivorie en predatie.

Natuurmonument Op grond van de Natuurbeschermingswet zijn door het ministerie van LNV natuurgebieden aangewezen als Natuurmonument of Staatsnatuurmonument. Natuurmonumenten zijn terreinen en wateren, welke van algemeen belang zijn uit een oogpunt van natuurschoon of om hun natuurwetenschappelijke betekenis.

Natuurontwikkeling Het scheppen van zodanige omstandigheden dat natuurlijke ecosystemen zich kunnen ontwikkelen.

Natuurontwikkelingsgebieden Natuurontwikkelingsgebieden zijn gebieden met goede mogelijkheden voor het ontwikkelen van natuurwaarden, van nationale en/of internationale betekenis. In deze gebieden ligt veel sterker dan in kerngebieden het accent op wijziging van het grondgebruik en herinrichting.

Natuurparels Zogenaamde begeleid natuurlijke eenheden en de daarbuiten gelegen bos- en natuurgebieden die bijzondere natuurwaarden hebben vanwege specifieke omstandigheden van de bodem of het (grond)water.

Nevenactiviteiten Het ontplooiën van activiteiten op een agrarisch bouwblok die niet rechtstreeks de uitoefening van de agrarische bedrijfsvoering betreffen.

Niet-grondgebonden agrarisch bedrijf: Een agrarisch bedrijf waarvan de productie niet in overwegende mate afhankelijk is van het voortbrengend vermogen van onbebouwde grond in de directe omgeving van het bedrijf. Niet-

grondgebonden bedrijven zijn in ieder geval: intensieve veehouderijen, glastuinbouwbedrijven en gebouwgebonden teeltbedrijven en kwekerijen, zoals champignonenteeltbedrijven, witlofkwekerijen, sommige viskwekerijen en sommige wormenkwekerijen.

Niet-grondgebonden teelten Productiewijze waarin de teelt niet in overwegende mate afhankelijk is van het voortbrengend vermogen van onbebouwde grond.

Nieuw landgoed Een functionele eenheid, bestaande uit bos of andere natuur al dan niet met agrarische gronden met een productiedoelstelling. Vormen van bos- en landbouw kunnen onderdeel uitmaken van de bedrijfsvoering. Het geheel omvat minimaal tien hectaren grond en is (voor tenminste 90 %) openbaar toegankelijk. Op het landgoed staat en woont huis met tuin van allure en uitstraling. Als ruimtelijk kenmerk geldt dat er een raamwerk van wegen, waterlopen, lanen en singels is, waarbinnen de verschillende ruimtegebruiksvormen zijn gerangschikt. Het geheel is een ecologische, economische en esthetische eenheid waarvan de invulling is geïnspireerd door het omringende landschap, de cultuurhistorie en de bodemgesteldheid.

Nieuwvestiging van een agrarisch bedrijf De projectie van een agrarisch bouwblok op een locatie die volgens het ter plaatse geldende bestemmingsplan niet is voorzien van een bouwblok.

Nulalternatief Alternatief waarbij wordt uitgegaan van de bestaande situatie. Dit alternatief dient als referentiekader voor de effectbeschrijvingen van alle alternatieven in het milieueffectrapport.

Omgevingskwaliteit Omgevingskwaliteit is het samenhangende systeem van water, milieu-, natuur- en landschapskwaliteit.

Omschakeling van een agrarisch bedrijf Het geheel of gedeeltelijk overstappen van de ene agrarische bedrijfsvorm in een andere agrarische bedrijfsvorm dan wel het overstappen van een niet-agrarisch gebruik in een agrarische bedrijfsvorm.

Ontsnippering Het terugdringen van de versnippering van natuurgebieden.

Ontstening Het terugdringen van aantal en/of volume aan gebouwen in het buitengebied.

Overig landelijk gebied (Legenda-eenheid van de themakaart recreatie) Gebieden die geen bijzondere aanduiding hebben omdat ze vanuit toeristisch-recreatieve optiek minder aantrekkelijk en kansrijk zijn.

Overstort Punt waar het rioolstelsel op het oppervlaktewater loost.

Particulier natuurbeheer Het beheren van gronden als natuur, uitgevoerd door particulieren (agrariërs of privé-personen).

Piekafvoer Extreem hoge afvoer.

Plangebied Het gebied waarop het plan betrekking heeft.

Planperiode De reconstructie heeft een duur van 12 jaar, verdeeld over drie planperiodes. De eerste periode is van 2005 tot 2008, de tweede is van 2009 tot 2012, de derde is van 2013 tot 2016.

Planologische doorwerking (in de zin van artikel 27 Reconstructiewet) De verplichte formele vertaling van normen en beleid geformuleerd in het reconstructieplan, in het Streekplan of in gemeentelijke bestemmingsplannen, voor gebieden, aangewezen in het reconstructieplan. Dit betekent dat voornoemde normen en beleid vanaf bekendmaking van het reconstructieplan gelden alsof zij opgenomen zijn in het streek- of bestemmingsplan.

Planuitwerking Uitwerking van het reconstructieplan met inachtneming van de in het plan vervatte regels.

Platteland vernieuwing Het geheel aan activiteiten en beleidsimpulsen dat leidt tot nieuwe ontwikkelingen in het landelijk gebied (zoals nevenfuncties en verbrede landbouw, hergebruik van voormalige bedrijfslocaties) met als doel een vitaal en leefbaar platteland te behouden en een bijdrage te leveren aan de ruimtelijke kwaliteit en identiteit van het landelijk gebied.

Product-Markt-Combinatie (PMC) Productielijn waarin (wisselende) netwerken van partijen vraaggericht produceren. Innovatieve PMC's kunnen de basis vormen voor het genereren van economische initiatieven en vernieuwingen.

Projectlocatie Zie duurzame projectlocatie.

Projectlocatiegebied recreatie (Legenda-eenheid van de themakaart recreatie) Gebied waar een clustering mogelijk is van grootschalige en kleinschalige verblijfsrecreatieve bedrijven, dagattracties, intensieve watersportlocaties, intensieve toeristisch-recreatieve voorzieningen en openluchtrecreatiegebieden, indien de randvoorwaarden (Afsprakenkader Recreatie Streekplan) dit toelaten. Er is ruimte voor (incidentele) nieuwvestiging van zowel grootschalige verblijfsaccommodaties, dagattracties en dagrecreatieve voorzieningen als kleinschalige bedrijven en voorzieningen. De gebieden op de kaart zijn veelal zoeklocaties. Dit gezien het feit dat er nog geen volledige planologische afweging heeft plaatsgevonden met betrekking tot deze locaties.

Projectvestigingslocatie Duurzame projectlocatie, maar geschikt te maken voor het gebundeld vestigen van meerdere individuele bedrijven op één locatie. Deze bundeling kan naast voordelen voor de omgevingskwaliteit ook financiële voordelen voor de bedrijven met zich meebrengen, bijvoorbeeld door gebruik te maken van gezamenlijke voorzieningen

Provinciale staten (PS) Het algemeen bestuur van de provincie, bestaande uit 79 leden.

Publiek- Private samenwerking (PPS) Samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven.

Puntbron Een bron van geconcentreerde lozingen van verontreinigende stoffen.

Reconstructie zandgronden Samenhangende aanpak van de opeenstapeling van problemen in de concentratiegebieden door intensieve veehouderij, met brede doelstellingen op het gebied van onder meer milieu, water en economie.

Reconstructiewet Concentratiegebieden Een rijksregeling met als doel het bevorderen van een goede ruimtelijke structuur en van een goed (sociaal) economisch klimaat in de concentratiegebieden.

Recreatieve poort (Legenda-eenheid van de themakaart recreatie) Vormt de toegang tot een natuur- en bosgebied met ruime parkeermogelijkheden, een horecavoorziening en informatie over het gebied.

Referentie Vergelijking (-smaatstaf).

Regionale natuur- en landschapseenheden (RNLE'n) De kern van een regionale natuur- en landschapseenheid wordt gevormd door bestaande bos- en natuurgebieden, de zogeheten 'begeleid natuurlijke eenheden'. Rondom deze eenheden zijn kleine natuur- en landbouwgebieden als buffer opgenomen. Hierbij is met name gelet op de hydrologische en landschappelijke samenhang. De hoofddoelstelling van een regionale natuur- en landschapseenheid is de bescherming en ontwikkeling van hydrologische, natuur-, landschap- en cultuurhistorische waarden.

Retentie van water Het vasthouden van water met als doel piekafvoeren af te vlakken.

Revitalisering Proces met als doel verschillende problemen op het gebied van de veterinaire kwetsbaarheid, natuur, landschap, milieu en ruimtelijke kwaliteit integraal aan te pakken. Hierbij gaat het in Noord-Brabant om in totaal 9 gebieden (7 reconstructiegebieden en de 2 revitaliseringsgebieden Wijde Biesbosch en Brabantse Delta).

Rivierverruiming Het vergroten van de bergings- en afvoercapaciteit van de rivieren door het verbreden of verlagen van uiterwaarden en de inzet van waterbergings- en retentiegebieden.

Robuuste Ecologische Verbindingszone (REV) Robuust lijnvormig natuurelement dat twee natuurkernen verbindt.

Staatsnatuurmonument Natuurmonument in eigendom van de Staat.

Stankcirkel Denkbeeldige cirkel van rond een veehouderij (de stankbron). Het is een hulpmiddel bij de beoordeling van aanvaardbare stankhinder door veehouderijen en geeft de afstand aan die aanwezig moet zijn tussen een veehouderij en een stankgevoelig object. De afstand is afhankelijk van het vergunde aantal dieren en de categorie waar het voor stankgevoelige object in ligt (I t/m IV).

Startnotitie Het document waarmee de procedure van de milieueffectrapportage start. Het biedt op hoofdlijnen informatie over de aanleiding, het doel en het verloop van de procedure. Via inspraak op de Startnotitie wordt aan betrokkenen en wettelijke adviseurs gevraagd welke aspecten in het milieueffectrapport onderzocht moeten worden en welke mogelijke alternatieven zij relevant achten.

Stedelijke regio's Ruimtelijk samenhangende, verstedelijkte gebieden waarbinnen mogelijkheden liggen voor verdere verstedelijking.

Stedelijk uitlooph gebied (Legenda-eenheid van de themakaart recreatie) Multifunctionele gebruiksgebieden in de stadsrandzones van de grotere kernen. In deze gebieden is sprake van een gevarieerde ruimtelijke structuur en een eveneens gevarieerd (extensief en intensief) recreatief gebruik van de ruimte. Stedelijke uitlooph gebieden kunnen bestaan uit parken, bos- en natuurgebieden, landbouwgebieden, gebieden met struinnatuur, openluchtrecreatiegebieden en landgoederen.

Streefbeeld Wensbeeld en bijbehorende doelstellingen, die aangeven hoe een gebied er in de toekomst in grote lijnen uit zou moeten zien

Stiltegebied Gebieden die aangewezen zijn op basis van de Provinciale Milieuverordening waar de doelstelling is om de huidige geluidsbelasting van het betreffende gebied ten minste niet te laten toenemen.

Stroomgebied Gebied waaruit het afstromende water uiteindelijk door één bepaalde waterloop wordt afgevoerd.

Studiegebied Gebied waarin effecten van een ingreep optreden. In dit geval het gebied waarin effecten van het reconstructieplan optreden.

Teeltondersteunende voorzieningen Voorziening in, op of boven de grond die door agrarische bedrijven met plantaardige teelten wordt gebruikt om de productie onder meer gecontroleerde omstandigheden te laten plaatsvinden. Er zijn

verschillende soorten van teeltondersteunende voorzieningen te onderscheiden naar hoogte en mate van tijdelijkheid. Voorbeelden zijn aardbeiteelttafels, afdekfolies, anti-worteldoek, boomteelthekken, hagelnetten, insectengaas, plastic tunnels, ondersteunende kassen, schaduwhallen, vraatnetten, regenkappen, (semi)permanente vloerverhardingen (potcultures).

Uitbreiding Onder uitbreiding van een agrarisch bedrijf wordt verstaan een vergroting van het bestaande bouwblok.

Uitplaatsing Het beëindigen van landbouwbedrijvigheid in het betreffende gebied en het voortzetten van het bedrijf elders.

Uitspoelingsgevoelige grond Grond die zowel voedingsstoffen als vervuilingen moeilijk in de bodem kan vasthouden waardoor ze gemakkelijk uitspoelen naar het grondwater.

Varkensvrije zones (VVZ) Ruimtelijk begrensd gedeelte van een verwevings- of extensiveringsgebied dat vrij is van varkensbedrijven of in het kader van de reconstructie vrij zal worden gemaakt van varkensbedrijven.

Verbrede landbouw Het ontplooiën van activiteiten op een agrarisch bouwblok, die ruimtelijk inpasbaar zijn en verbonden zijn aan de bestaande en te behouden agrarische bedrijfsvoering.

Verdroging Alle nadelige effecten voor natuurwaarden als gevolg van structureel lagere dan gewenste grond- en/of oppervlaktewaterstanden door menselijk ingrijpen. In landbouwgebieden kan door te lage grondwaterstanden sprake zijn van opbrengstderving, maar in dat geval wordt gesproken van droogteschade.

Vermesting De belasting van natuurgebieden, grond- en oppervlaktewater door de meststoffen nitraat, stikstof en fosfaat.

Vernatting Structureel verhogen van de grond- en/of oppervlaktewaterstanden.

Versnippering Proces in het landschap waarbij eerder aaneengesloten natuurgebieden worden verkleind en de onderlinge afstand tussen deze gebieden wordt vergroot (als gevolg van bijvoorbeeld intensieve landbouw en aanleg van infrastructuurwerken).

Verstening Ongewenste (verspreide) bebouwing in het landelijk gebied.

Verstoring Het verstoren van natuurwaarden bijvoorbeeld door recreatieve druk, betreding, licht- en geluidhinder.

Verzuring Het zuurder worden van water en bodem door depositie van ammoniak, stikstofdioxide en zwaveldioxide.

Verzuringgevoelige grond Podzolgrond, enkeerdgrond, kalkloze zandgrond, zandbrikgrond, veengrond en moerige grond met een zanddek of veenkoloniaal dek, keileemgrond, stenige grond of een associatie van twee of meer bodemtypen waarvan tenminste één van de in het voorgaande genoemde bodemtypen deel uitmaakt. Een opsomming van deze bodemtypen is opgenomen in bijlage 1 van de Interimwet ammoniak en veehouderij.

Veterinaire veiligheid Een structuur van de sector die erop gericht is een zo hoog mogelijke diergezondheid te waarborgen.

Vogelrichtlijngebied De Vogelrichtlijn is een EU-richtlijn die zich richt op de instandhouding van alle in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied. Dit gebeurt door zowel de bescherming van gebieden (SPA's: speciale beschermingszones) als de bescherming van soorten. Een Vogelrichtlijngebied is een gebied dat aan de criteria van deze EU-richtlijn voldoet en daarom beschermd dient te worden.

Voorlopige reserveringsgebieden 2050 Gebieden die - met de huidige kennis en vooruitlopend op het definitieve waterbergingsplan - gezien worden als de benodigde oppervlakte voor de wateropgave tot 2050. In deze gebieden worden grootschalige kapitaalintensieve ontwikkelingen tegengegaan op basis van een watertoets. De voorlopige reserveringsgebieden 2050 zijn een indikking van de in het Streekplan opgenomen gebieden.

Voormalige agrarische bedrijfslocatie (VAB) Een agrarisch of niet-agrarisch bouwblok waarop in het verleden een agrarisch bedrijf werd uitgeoefend, waarvan de bedrijfsgebouwen nog geheel of gedeeltelijk bestaan.

Waterbergingsgebied Gebied waar, in tijden van overvloedige neerslag, water tijdelijk vastgehouden kan worden.

Waterconservering Het zo lang mogelijk vasthouden van water in de bodem ter bestijding van verdroging en het voorkomen van droogteschade.

Waterdoelen Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR).

Waterhuishouding De wijze waarop water in een bepaald gebied wordt opgenomen, zich verplaatst, gebruikt, verbruikt en afgevoerd wordt.

Waterkwaliteit De chemische en biologische kwaliteit van water.

Watertoets Het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten (veiligheid, wateroverlast, waterkwaliteit, verdroging) in ruimtelijke plannen en besluiten.

Zoekgebied projectlocatie recreatie Zie Projectlocatiegebied recreatie.

Zoekgebied rivierverruiming Gebieden waarbinnen gezocht kan worden naar geschikte plekken voor rivierverruiming in het kader van de rijksbeleidslijn Ruimte voor de Rivier.

Zorgboerderij (Voormalig) agrarisch bedrijf dat zorg aanbiedt, zoals kinderopvang of gehandicaptenzorg.

Bijlage 2 Samenstelling reconstructiecommissie

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de personen die zitting hadden in de regionale reconstructiecommissie van Beerze Reusel ten tijde van de advisering over het reconstructieplan aan Gedeputeerde Staten. Ten behoeve van de uitvoering is de samenstelling van de regionale reconstructie commissies inmiddels gedeeltelijk gewijzigd. Een omschrijving van hun taken en bevoegdheden kunt u vinden in § 1.1 van deel B.

Voorzitter	Dhr. J.G.P. Jonkers	
Leden namens gemeenten	Dhr. drs. J.A. Bols Dhr. A.J.M. van den Oord Dhr. G.A.F. Pijnenburg Dhr. J.H.M. Schellekens Dhr. J. Zandstra Mw. ir. H.N.M. Stilma-Flinkenflögel	Gemeente Hilvarenbeek Gemeente Oirschot Gemeente Bladel Gemeente Goirle Gemeente Reusel-De Mierden Gemeente Eersel
Leden namens natuur en milieu	Dhr. drs. L.F.C.M. Hilgers Mw. I. van de Gaarden	Brabantse Milieu Federatie Brabantse Milieu Federatie
Leden namens land- en tuinbouw	Dhr. A.W.J. Janssen Dhr. J.A.M. Roozen	ZLTO ZLTO
Leden namens waterschappen	Dhr. J.A.J. van Kasteren	Waterschap De Dommel
Leden namens recreatie en toerisme	Dhr. W. van Lieshout	Brabants Bureau voor Toerisme
Leden namens SEOB/KvK	Dhr. P.J.M. Vlemminx	Platform Streekontwikkeling
Overige leden / adviseurs	Dhr. H.J. van Herk Dhr. ir. G.W.A. Keurentjes Dhr. drs. W. Niessen Dhr. Ir. J.J.M.R. Muris	Dienst Landelijk Gebied Ministerie van LNV, Directie Zuid VROM-Inspectie Regio Zuid Kadaster
Gebiedsgedeputeerde	Dhr. drs. P.L.A. Rüpp	Provincie Noord-Brabant
Gebiedsadviseur	Mw. drs. L. Wiggers	Provincie Noord-Brabant

De reconstructiecommissie wordt ondersteund door:

Secretaris	Mw. ir. A.L. Schoenmakers	Provincie Noord-Brabant
-------------------	---------------------------	-------------------------

Planschrijver	Mw. ir. A.E.M. Jansen	Provincie Noord-Brabant
----------------------	-----------------------	-------------------------

Projectmedewerker	Dhr. ing. H.W.B. van den Berg	Provincie Noord-Brabant
--------------------------	-------------------------------	-------------------------

Bijlage 3 Samenstelling streekplatform

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de personen die zitting hadden in het Streekplatform de Kempen ten tijde van de advisering over het reconstructieplan aan Gedeputeerde Staten.

FNV Bondgenoten	- dhr. W. Baltussen
Gemeente Bergeijk	- dhr. A. Verhoeven
Gemeente Best	- dhr. M. Vervaart
Gemeente Bladel	- dhr. S. Grem (voorzitter)
Gemeente Cranendonck	- dhr. G. Bakens
Gemeente Eersel	- mw. H. Houben-Sipman
Gemeente Goirle	- dhr. J. Schellekens
Gemeente Heeze-Leende	- dhr. J. Noordman
Gemeente Hilvarenbeek	- dhr. J. Bols
Gemeente Oirschot	- dhr. A. van den Oord
Gemeente Reusel-De Mierden	- dhr. J. Dierckx
Gemeente Valkenswaard	- dhr. R. van Dijk
Gemeente Veldhoven	- mw. M. van Lisdonk-Jacobs
Kamer van Koophandel Midden-Brabant	- dhr. H. Slaats
Kamer van Koophandel Oost-Brabant	- mw. M. Rikze
Kennisinfrastructuur	- dhr. J. Bosch
MKB Zuidoost Brabant	- dhr. H. Straatman
NV REDE	- dhr. J. van Genugten
Provincie Noord-Brabant	- mw. I. Orbon

Rabobanken	- dhr. M. van Tiggelen
Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid	- dhr. P. van Leeuwen
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven	- dhr. H. Kielenstijn
Stichting Content Kempenland	- dhr. G. van Keulen
Syntens	- dhr. J. van Herpt
ZLTO kring De Kempen	- dhr. C. Das
ZLTO kring Midden-Brabant	- dhr. P. Vlemminx

Bijlage 4 Kaarten en CD-ROM

Deze bijlage geeft een overzicht van alle kaarten die in het reconstructieplan/milieueffectrapport zitten of ter informatie op de CD-ROM staan. Daarnaast staat in deze bijlage de inhoud van de CD-ROM.

Overzicht van alle kaarten

Deel A

A1	Topografie en toponiemen
Plankaart 1	Omgevingskwaliteit
Plankaart 2	Sociale en economische vitaliteit

Deel B

Kaarten t.b.v. huidige situatie en autonome ontwikkeling (Milieueffectrapport)

- 1 Geomorfologie
- 2 Grondwatersysteem en grondwaterbeschermingsgebieden
- 3 Uitspoelingsgevoeligheid nitraat en fosfaat
- 4 Oppervlaktewatersysteem
- 5 Verdroogde natuur en droge/natte gebieden landbouw
- 6 Natte natuurparels en stroomgebieden natuurbeken
- 7 Voor verzuring gevoelige en wettelijk beschermde gebieden
- 8 Stikstofdepositie in GHS natuur
- 9 Stankproductie uit stallen
- 10 Groene Hoofdstructuur (GHS) en stiltegebieden
- 11 Cultuurhistorie en archeologische waarden
- 12 Structuurkaart landschap
- 13 Ligging veehouderijbedrijven

Plan- en ontwikkelingskaarten

- 14 Water
- 15a Natuur 1
- 15b Natuur 2
- 17 Melkveehouderij, extensivering
- 18 Plantaardige teelten
- 19 Intensieve veehouderij: integrale zonering
- 20 Recreatie
- 21 Wonen, werken en leefbaarheid

Kaarten Alternatieven (Milieueffectrapport)

- 22 Voorkeursalternatief (basis voor effectbepaling in het MER))
- 23a Alternatief 1a en 1b
- 23b Alternatief 2
- 24 Meest milieuvriendelijke alternatief

Kaarten effecten (Milieueffectrapport, alleen op CD-ROM)

- 25 Ammoniak (verwachte depositie van stikstof, voorkeursalternatief)
- 26 Kans op stankhinder uit stallen, voorkeursalternatief
- 27a Uitspoeling van nitraat
- 27b Uitspoeling van fosfaat
- 28a Gemiddelde doelrealisatie natte natuur, voorkeursalternatief
- 28b Gemiddelde doelrealisatie natte natuur, alternatief water voor de natuur
- 28d Productieverandering in landbouwgebied onder natte omstandigheden, voorkeursalternatief
- 28d Productieverandering in landbouwgebied onder natte omstandigheden, alternatief water voor de natuur
- 28e Productieverandering in landbouwgebied onder droge omstandigheden, voorkeursalternatief
- 28f Productieverandering in landbouwgebied onder droge omstandigheden, alternatief water voor de natuur

Inhoud van de CD-ROM

De CD-ROM bevat de digitale versie van het reconstructieplan en milieueffectrapport met bijbehorende kaarten. Met deze digitale versie wordt beoogd de verspreiding van de plannen en de toegankelijkheid gemakkelijker te maken.

Daarnaast bevat de CD-ROM zogenaamde achtergronddocumenten die uitsluitend informatief of illustratief bedoeld zijn en als zodanig geen deel uitmaken van het reconstructieplan/milieueffectrapport.

Het reconstructieplan/milieueffectrapport Beerze Reusel

Reconstructieplan/milieueffectrapport Deel A Beerze Reusel

Reconstructieplan/milieueffectrapport Deel B Beerze Reusel

Kaarten:

Deel A:

A1 Topografie en toponiemen

Kaarten t.b.v. huidige situatie en autonome ontwikkeling (Milieueffectrapport) (deel B):

Zie kaartenoverzicht hierboven

Plan- en ontwikkelingskaarten (deel B):

Zie kaartenoverzicht hierboven

Kaarten alternatieven (Milieueffectrapport) (deel B):

Zie kaartenoverzicht hierboven

Achtergronden bij dit reconstructieplan/milieueffectrapport

Sociaal-economische visie Beerze Reusel

Sociaal-economische kaart Beerze Reusel

Sociaal-economische paragraaf Beerze Reusel

Toeristisch-recreatieve visie Beerze Reusel

Achtergronden bij het milieueffectrapport

Richtlijnen voor milieueffectrapport reconstructiegebied Beerze Reusel

Factsheets Beerze Reusel:

Factsheets Water en bodem Beerze Reusel

Factsheets Milieu Beerze Reusel

Factsheets Natuur Beerze Reusel

Factsheets Landschap en cultuurhistorie Beerze Reusel

Factsheets Landbouw Beerze Reusel

Factsheets Recreatie en toerisme Beerze Reusel

Factsheets Wonen, werken en leefbaarheid Beerze Reusel

Alternatieven integrale zonering intensieve veehouderij - uitgangspunten

Effecten van de wateralternatieven

Kaarten effecten (Milieueffectrapport):

Zie kaartenoverzicht hierboven

(Milieu-)effecten van reconstructie- en revitaliseringsplannen

Achtergronden over de reconstructie in Noord-Brabant

Reconstructiewet concentratiegebieden

Rijkskader reconstructieplannen

Spelregels integrale zonering + toelichting spelregels

Zicht op de RNLE

Beleidsnota Buitengebied in ontwikkeling

Bijlage 5 Deelgebieden

